

**КОМИСИЯ ЗА
РЕГУЛИРАНЕ НА
СЪОБЩЕНИЯТА**

Определяне, анализ и оценка на

**ПАЗАРА НА ЕДРО
НА РЕЗЕРВИРАН КАПАЦИТЕТ**

Приложение към Решение № XX/XX.XX.XXXX г.

Резюме

Съгласно действащата нормативна уредба националният регулаторен орган в лицето на Комисията за регулиране на съобщенията (КРС/регулатора) е длъжен периодично да анализира доколко е ефективна конкуренцията на пазарите на електронни съобщения, с което да осигури подходяща регулация в условията на променяща се пазарна среда.

С настоящия документ КРС определя и анализира пазар на едро на резервиран капацитет (Wholesale dedicated capacity), който е пазар 2 от Препоръката на Европейската комисията от 18 декември 2020 година относно съответните пазари на продукти и услуги в сектора на електронните съобщения, подлежащи на регулиране *ex ante*. Този пазар съответства на пазар 4 (пазар на висококачествен достъп на едро) от предходната Препоръката 2014/710/ЕС, определен и анализиран от регулатора с Решение № 412 от 11.08.2016 г., поради което настоящият анализ представлява трети кръг на анализ на съответния пазар. Оценката на условията на конкуренция на съответния пазар е извършена на база на данни за периода от 2016 г. до 2020 г., като е отчетено изменението спрямо 2015 г. (последната година от периода на предходния анализ) и е направена прогноза за бъдещото му развитие.

За целите на определянето, анализа и оценката на съответния пазар на едро на резервиран капацитет, КРС е определила продуктовия и географския обхват на свързания пазар на дребно, както и е извършила анализ на конкурентните условия при липса на регулация на пазара на едро (Раздел III на документа). Определянето, анализът и оценката на съответния пазар на едро на резервиран капацитет са разгледани в Раздел IV на документа. Разгледаният продуктов пазар е с географски обхват територията на Република България.

В съответствие с разпоредбите на националното законодателство и европейската регулаторна рамка (чл. 67 от Европейския кодекс за електронни съобщения и Препоръка (ЕС) 2020/2245), КРС извърши анализ на пазара на едро, като приложи теста на трите критерия за определяне на пазар, подлежащ на *ex ante* регулиране и оцени развитието на конкуренцията на свързания пазар на дребно. В резултат на това регулаторът установи, че съответният пазар на едро не подлежи на *ex ante* регулиране, тъй като не изпълнява теста на трите критерия и свързаният пазар на дребно се характеризира с устойчива във времето конкуренция при липса на регулация на съответния пазар на едро.

Съгласно разпоредбата на чл. 152, ал. 6 от Закона за електронните съобщения, КРС може да не извършва анализ на съответен пазар, посочен в приложим акт на ЕК, когато установи, че поне един от критериите по чл. 152, ал. 5 от закона не е изпълнен.

Съдържание

Резюме	2
I. Въведение	5
1. Регулаторна рамка	5
1.1. Европейска регулаторна рамка	5
1.2. Национално законодателство	6
2. Ред, условия и процедура за определяне, анализ и оценка на пазарите на електронни съобщителни мрежи и/или услуги относно наличието на ефективна конкуренция	7
2.1. Определяне на пазарите	8
2.2. Анализ и оценка на съответния пазар	9
3. Определяне на предприятие със значително въздействие върху пазара и налагане на специфични задължения.	9
II. Обществено обсъждане и консултации с Европейската комисия и с Органа на европейските регулатори в областта на електронните съобщения. Сътрудничество с Комисията за защита на конкуренцията	11
III. Определяне, анализ и оценка на пазара на дребно на резервиран капацитет ...	12
1. Въведение	12
2. Услуги за свързаност, предоставяни на пазара на дребно	13
3. Предприятия, предоставящи услуги на пазара на дребно	16
4. Развитие на националната инфраструктура	19
5. Определяне на продуктовия и географски обхват на пазара на дребно	22
5.1. Определяне на продуктовия обхват на пазара на дребно	22
5.2. Определяне на географския обхват на дефинирания пазар на дребно на резервиран капацитет	39
5.3. Заключение	44
6. Състояние, анализ и оценка на конкурентните условия на дефинирания пазар на дребно на резервиран капацитет в периода 2015-2020 г. при липса на регулация на свързания пазар на едро	44
6.1. Състояние на пазара на дребно на резервиран капацитет в периода 2015- 2020 г.	45
6.2. Анализ и оценка на конкурентните условия на пазара на дребно на резервиран капацитет в периода 2015-2020 г. при липса на регулация на свързания пазар на едро	48

IV. Определяне, анализ и оценка на пазара на едро на резервиран капацитет	56
1. Определяне на продуктивния обхват на пазара на едро на резервиран капацитет	56
1.1. Взаимозаменяемост при търсенето и предлагането	58
1.2. Заключение относно продуктивния обхват на пазара на едро на резервиран капацитет	70
1.3. Определяне на географския обхват на пазара на едро на резервиран капацитет	71
1.4. Заключение	74
2. Анализ и оценка на пазара на едро на резервиран капацитет	74
2.1. Въведение	74
2.2. Състояние и развитие на пазара на едро на резервиран капацитет	75
2.3. Прилагане на теста на трите критерия	79
2.4. Заключение	89

I. Въведение

1. Регулаторна рамка

1.1. Европейска регулаторна рамка

Европейската регулаторна рамка, кодифицирана с Директива (ЕС) 2018/1972 за установяване на Европейски кодекс за електронни съобщения (Европейски кодекс за електронни съобщения), дава приоритет на ролята на *ex ante* регулирането на сектора с цел осигуряване на условия за развитие на конкуренцията и на прилагане на принципите на конкурентното право при определяне, анализ и оценка на пазарите на електронни съобщителни мрежи и/или услуги. Въвеждането на хармонизиран подход в регулацията на електронния съобщителен сектор изисква от държавите-членки на ЕС да съобразят регулаторните си актове и с конкурентното право на ЕС.

Европейската регулаторна рамка въвежда механизъм за постоянен периодичен преглед на пазарите, на които са наложени регулаторни задължения. Съгласно чл. 67(б) от Европейския кодекс за електронни съобщения, НРО извършват анализ на съответния пазар и изпращат нотификация относно съответния проект за мярка в рамките на пет години от приемането на предходна мярка, когато националният регулаторен орган е определил съответния пазар и е установил предприятията, имащи значителна пазарна сила, съответно в рамките на три години от приемането на преработена препоръка за съответните пазари за пазари, които по-рано не са били предмет на нотификация до Европейската комисия (ЕК).

Съгласно чл. 64 (3) от Директива (ЕС) 2018/1972 при определянето на съответните пазари НРО отчитат максимално препоръката на ЕК за съответните пазари, приета на основание чл. 64(1) от същата директива. ЕК е приела Препоръка (ЕС) 2020/2245 на Комисията от 18 декември 2020 година относно съответните пазари на продукти и услуги в сектора на електронните съобщения, подлежащи на регулиране *ex ante* в съответствие с Директива (ЕС) 2018/1972 на Европейския парламент и на Съвета за установяване на Европейски кодекс за електронни съобщения (Препоръка (ЕС) 2020/2245, Препоръка за съответните пазари от 2020 г.). В препоръката на ЕК е включен пазара на едро за резервиран капацитет (пазар № 2 от Препоръка (ЕС) 2020/2245), като той отговаря на пазар 4 (пазар на висококачествен достъп на едро) от Препоръката от 2014 г. С актуалната Препоръка за съответните пазари от 2020 г. се редуцира списъкът от пазари, за които ЕК счита, че има основания да бъдат предмет на *ex ante* регулиране. От друга страна, разпоредбата на чл. 64 (3) от Директива (ЕС) 2018/1972 дава право на НРО да определят пазари, различни от посочените в Препоръката за съответните пазари в случаите, когато това е оправдано от гледна точка на националните особености на сектора.

Предвид изложеното, предмет на настоящото решение е трети кръг на анализ на пазара на едро за резервиран капацитет (пазар 2 от Препоръка (ЕС) 2020/2245).

Насоките за извършване на пазарни анализи¹ определят принципите, на които НРО трябва да базират определянето и анализирането на пазарите на електронни съобщителни мрежи и/или услуги относно наличието на ефективна конкуренция и определяне на предприятия със значително въздействие на съответния пазар.

¹ 2018/C 159/01.

Съгласно Насоките, НРО правят анализ дали конкуренцията на съответните пазари е ефективна. Заключение, че е налице ефективна конкуренция на съответния пазар е еквивалентно на заключението, че никой оператор не притежава значително въздействие самостоятелно или съвместно с друго(и) предприятие(я) на този пазар. Следователно за целите на прилагане на новата регулаторна рамка, ефективна конкуренция означава, че няма предприятие на съответния пазар, което да притежава самостоятелно или с друго господстващо положение. Когато НРО установи, че съответният пазар не е ефективно конкурентен, определя предприятие със значително въздействие върху пазара и налага или продължава или изменя наложените специфични задължения на предприятието/предприятията в съответствие с чл. 67(4) от Европейски кодекс за електронни съобщения.

Както и при предишните варианти на препоръката за съответните пазари, ЕК е публикувала Разяснителната бележка към Препоръката за съответните пазари от 2020 г.² Разяснителната бележка съдържа мотивите на ЕК, които са довели до приемането на Препоръката за съответните пазари от 2020 г., както и насоки към НРО за прилагането на новата препоръка за съответните пазари.

На основание чл. 38(1) от Директива (ЕС) 2018/1972 и като отчита в максимална степен становището на Органа на Европейските регулатори в областта на електронните съобщения (ОЕРЕС), ЕК приема препоръки за хармонизираното прилагане на разпоредбите от Европейската регулаторна рамка с оглед подпомагане постигането на нейните цели. ЕК приема тези актове, в случай че стигне до заключението, че различията в осъществяването на регулаторните задачи може да създаде бариера за вътрешния пазар. Съгласно чл. 38(2) от Директива (ЕС) 2018/1972 НРО имат за задължение да отчитат в максимална степен тези препоръки при изпълнение на своите задачи. Когато НРО предпочете да не следва дадена препоръка, той уведомява ЕК, като мотивира своята позиция. Към момента на приемане на настоящото решение няма относими препоръки на ЕК по отношение на регулаторните подходи спрямо пазара на едро на резервиран капацитет.

В допълнение, като част от ОЕРЕС, КРС отчита и прилага в максимална степен и при съобразяване с националните особености на разглежданите пазари общите позиции на ОЕРЕС по относими към настоящото решение въпроси. Съгласно чл. 4(4) от Регламент (ЕО) № 2018/1971, НРО и ЕК отчитат в най-висока степен всяко становище, препоръка, насока, консултативна помощ или най-добра регулаторна практика, приети от ОЕРЕС.

1.2. Национално законодателство

Европейският кодекс за електронни съобщения е въведен в българското законодателство с последните изменения в Закона за електронните съобщения (ЗИД на ЗЕС, Обн. ДВ., бр. 20 от 9 март 2021 г.). За определяне, анализ и оценка на пазарите на електронни съобщителни мрежи и/или услуги на национално ниво се прилагат разпоредбите на ЗЕС (глава девета „Пазари на електронни съобщителни мрежи и/или услуги“) и на Методиката за условията и реда за определяне, анализ и оценка на

² 2018/C 159/01

съответните пазари и критериите за определяне на предприятия със значително въздействие върху пазара (Обн., ДВ, бр. 89 от 13.11.2012 г., в сила от 13.11.2012 г., изм. и доп., бр. 101 от 7.12.2018 г., Методиката). Съгласно чл. 150, ал. 1 от ЗЕС, във връзка с чл. 30, т. 1-4 от закона, Комисията определя, анализира и оценява съответните пазари на електронни съобщителни мрежи и/или услуги относно наличието на ефективна конкуренция в съответствие с общите принципи на конкурентното право и специфичните национални условия, определя предприятия със значително въздействие върху пазара и след преценка на необходимостта от това налага, продължава, изменя и/или отменя специфични задължения на предприятията, предоставящи на съответните пазари обществени електронни съобщителни мрежи и/или услуги за постигане целите на този закон.

КРС осъществява своите правомощия в съответствие с общите принципи на конкурентното право и специфичните национални условия, като условията и редът за събиране на необходимата информация за определяне, проучване и анализ на съответните пазари на електронни съобщителни мрежи и/или услуги, за извършване на анализ и оценка на пазарите на електронни съобщителни мрежи и/или услуги, критериите за дефиниране на съответни пазари, за оценка за наличието на ефективна конкуренция и за определяне на предприятия със самостоятелно или съвместно значително въздействие върху съответните пазари, са регламентирани в ЗЕС и Методиката.

2. Ред, условия и процедура за определяне, анализ и оценка на пазарите на електронни съобщителни мрежи и/или услуги относно наличието на ефективна конкуренция

Определянето, анализът и оценката на пазарите на електронни съобщителни мрежи и/или услуги, подлежащи на *ex ante* регулиране, се извършва съобразно чл. 64 и чл. 67 от Директива (ЕС) 2018/1972, чл. 150-157б от ЗЕС и приложимите разпоредби на Методиката. Съгласно чл. 152, ал. 1 от ЗЕС, КРС определя съответните пазари в съответствие с изискванията на правото на Европейския съюз и националните условия. При изпълнение на тази разпоредба КРС е задължена да отчита в максимална степен Препоръката за съответните пазари от 2020 г. и Насоките за извършване на пазарни анализи, като оценката относно наличието на ефективна конкуренция на съответния пазар се определя от НРО въз основа на изготвен анализ на съответния пазар.

Съгласно чл. 3, ал. 1 от Методиката КРС определя съответните пазари, върху които извършва анализ за наличието на ефективна конкуренция, съобразно списъка от пазари, посочени в Препоръката за съответните пазари на ЕК. КРС може да определи и други съответни пазари – обект на *ex ante* регулиране, различни от определените в Препоръката за съответните пазари, като отчита особеностите на националния пазар.

Съгласно чл. 3, ал. 2 от Методиката в процеса на определяне, анализ и оценка на съответните пазари КРС следва да се съобрази с актуалните към момента Насоки за извършване на пазарни анализи.

2.1. Определяне на пазарите

Съответните пазари на обществени електронни съобщителни мрежи и/или услуги, за които се оценява ефективността на конкуренцията, са пазари на едро или на дребно, като съответният пазар има продуктово и географско измерение (чл. 152, ал. 2 от ЗЕС във връзка с чл. 4, ал. 2 от Методиката). Разделянето на пазарите на едро и дребно е в съответствие с Препоръката за съответните пазари. По отношение на продуктовото измерение на съответния пазар, ЕК посочва в Насоките за извършване на пазарни анализи, че съответният пазар на продукти или услуги включва всички онези продукти или услуги, които са взаимозаменяеми или заместими в достатъчна степен не само поради техните обективни характеристики, благодарение на които са особено подходящи за задоволяване на постоянните нужди на ползвателите поради техните цени, характеристики и предназначение, но и поради условията на конкуренция и/или структурата на търсенето и предлагането на въпросния пазар. Продуктите или услугите, които са взаимозаменяеми в ниска степен или в относително неголяма степен, не спадат към един и същи пазар. Следователно КРС следва да започне определянето на съответния пазар на продукти или услуги с групиране на продуктите или услугите, които ползвателите използват за една и съща цел (крайна употреба).

В съответствие с европейското законодателство, Методиката регламентира, че съответният продуктов пазар включва всички обществени електронни съобщителни мрежи и/или услуги, за които е налице взаимозаменяемост при търсенето и взаимозаменяемост при предлагането (чл. 5 от Методиката).

След определяне на съответния продуктов пазар следва да се определи и неговото географско измерение. При определяне на географското измерение на посочените в Препоръката за съответните пазари от 2020 г. пазари, КРС се ръководи от актуалните Насоки за извършване на пазарни анализи на ЕК. Географският пазар включва определена територия, в която се предлагат съответните взаимозаменяеми обществени електронни съобщителни мрежи и/или услуги и в която конкурентните условия са еднакви и се различават от тези в съседни географски райони (чл. 4, ал. 4 от Методиката).

Съответният географски пазар се определя при отчитане на следните два критерия (чл. 10 от Методиката):

1. покритие по територия на обществените електронни съобщителни мрежи;
2. наличие на еднакви законови и регулаторни изисквания за предоставяне на електронни съобщителни мрежи и/или услуги.

Въз основа на тези два основни критерия географските пазари могат да бъдат определени като местни, регионални, национални или покриващи територията на две или повече страни (например общеевропейски пазари, пазари, съвпадащи с територията на Европейското икономическо пространство или глобални пазари).

С препоръката ЕК принципно е приела, че пазарът на едро на резервиран капацитет (*dedicated capacity*) отговаря на трите критерия, които обосновават налагането на регулаторни задължения, както следва:

1. наличие на високи и непреходни структурни, правни или регулаторни бариери за навлизане на пазара;

2. структурата на пазара не предполага постигане на ефективна конкуренция в рамките на съответен времеви хоризонт, като се отчита състоянието на конкуренцията по отношение на инфраструктурата и други източници на конкуренция отвъд бариерите за навлизане;

3. недостатъчна ефективност на конкурентното право за преодоляване на установените проблеми на пазара.

Отчитайки разпоредбите на препоръката на ЕК в максимална степен и националните особености, КРС следва да разгледа дали пазарът на едро на резервиран капацитет отговаря на тези три критерия.

Съгласно разпоредбата на чл. 152, ал. 6 от ЗЕС, КРС може да не извършва анализ на съответен пазар, посочен в приложим акт на ЕК, когато установи, че поне един от критериите по чл. 152, ал. 5 от закона не е изпълнен.

2.2. Анализ и оценка на съответния пазар

Целта на анализа и оценката на съответния пазар е КРС да установи наличието или липсата на ефективна конкуренция, т.е. да установи дали има предприятия със значително въздействие върху съответния пазар (чл. 154, ал. 2 от ЗЕС). Предприятие със значително въздействие върху пазара е предприятие, което самостоятелно или съвместно с други се ползва от позиция, равностойна на господстваща, т.е. позиция на икономическа сила, позволяваща му да следва поведение до съществена степен независимо от конкуренти, ползватели и крайни ползватели (§1, т. 51 от Допълнителните разпоредби на ЗЕС).

3. Определяне на предприятие със значително въздействие върху пазара и налагане на специфични задължения.

Наличието на предприятие със значително въздействие върху пазара се установява въз основа на редица критерии. Преценката се основава на перспективен анализ на пазара (*ex ante*), като се вземат предвид съществуващите пазарни условия.

Като отправна точка на анализа и показател за пазарна мощ често се използват пазарните дялове, но този критерий не е определящ. КРС може да установи възможността на едно предприятие да следва поведение до голяма степен независимо от своите конкуренти, клиенти и ползватели, като за целта използва набор от критерии, посочени в т. 58 от Насоките за извършване на пазарни анализи.

В Методиката е посочено, че изборът на критерии и тежестта на всеки от тях в общата оценка на пазара зависи от особеностите на съответния пазар. Наличието на значително пазарно въздействие се установява на базата на съвкупност от използваните критерии, които, взети самостоятелно, могат да не бъдат определящи. Във връзка с посоченото, при определяне на дадено предприятие като предприятие със самостоятелно значително въздействие върху пазара КРС взема предвид неговия пазарен дял на съответния пазар и всички или някои от критериите, посочени в чл. 31 от Методиката. При определяне на дадени предприятия като предприятия със съвместно значително въздействие върху пазара КРС взема предвид всички или някои от критериите по чл. 32 от Методиката.

Съгласно чл. 67(4) от Директива (ЕС) 2018/1972, в случай, че дадено предприятие бъде определено като предприятие със значително въздействие върху пазара, КРС следва да наложи поне едно регулаторно задължение на предприятието, определено като притежаващо значително въздействие върху съответен пазар.

Съгласно чл. 30, т. 4 и чл. 150, ал. 1 от ЗЕС, КРС е компетентният орган, който може да налага специфични задължения в случаите, когато след извършен анализ на съответен пазар е установена необходимостта от налагането на такива.

Съгласно чл. 154, ал. 1 от ЗЕС, КРС анализира ефективността на конкуренцията на съответния пазар в съответствие с методите и принципите на конкурентното право. Ефективна конкуренция на съответния пазар е налице, когато нито едно предприятие, предоставящо обществени електронни съобщителни мрежи и/или услуги самостоятелно или съвместно с други предприятия, няма значително въздействие върху този пазар (чл. 154, ал. 2 от ЗЕС).

В случаите, в които въз основа на анализ на съответния пазар се установи, че не е налице ефективна конкуренция, КРС определя предприятие или предприятия със значително въздействие върху пазара и налага на предприятието/предприятията специфични задължения. Ако вече са били наложени специфични задължения на предприятието или предприятията със значително въздействие върху пазара, КРС може да продължи действието им или да ги измени (чл. 156, ал. 1 и ал. 2 от ЗЕС). В случаите, когато въз основа на анализ на съответния пазар се установи, че е налице ефективна конкуренция, КРС не налага специфични задължения на предприятията, предоставящи обществени електронни съобщителни мрежи и/или услуги на съответния пазар, а ако такива са били наложени на предходен етап, КРС ги отменя (чл. 155, ал. 1 и ал. 2 от ЗЕС).

II. Обществено обсъждане и консултации с Европейската комисия и с Органа на европейските регулатори в областта на електронните съобщения. Сътрудничество с Комисията за защита на конкуренцията

III. Определяне, анализ и оценка на пазара на дребно на резервиран капацитет

1. Въведение

С Решение № 412 от 11.08.2016 г. КРС прие, че на пазара на едро на висококачествен достъп в определено местоположение в България е налице ефективна конкуренция и всички специфични задължения, наложени на „Българска телекомуникационна компания” ЕАД с Решение № 1954/27.09.2012 г. на КРС следва да бъдат отменени.

Директива ЕС 2018/1972 на Европейския парламент и на Съвета от 11 Декември 2018 г. за установяване на Европейски кодекс за електронни съобщения и преразгледаната Препоръка за съответните пазари, постановяват, че НРО следва да анализират най-малко пазарите, включени в списъка в Препоръката, включително тези, които са включени в списъка, но вече не се регулират в специфичния национален или местен контекст. Прегледът на пазарите, включени в Препоръката следва да се извърши в рамките на 5 години от предходния преглед на пазара, като за целта, пазар 2 (пазар на едро на резервиран капацитет) от актуализираната Препоръка отговаря на пазар 4 (пазар на висококачествен достъп на едро) от Препоръката от 2014 г.

В тази връзка, КРС следва да извърши преглед на пазара на едро на резервиран капацитет, като отправна точка за определянето му е определянето на пазара на дребно от перспективна гледна точка за определен времеви хоризонт, като то се основава на правото на конкуренцията³. В действителност, когато пазарите на дребно са реално конкурентни без регулиране на пазарите на едро, националните регулаторни органи следва да направят заключението, че на съответните пазари на едро вече не е необходимо регулиране.

Съгласно т. 4.1.1 от Разяснителната бележка към Препоръката за съответните пазари от 2020 г. и т. 33 от Насоките⁴ за пазарен анализ и оценка на значителната пазарна сила, националните регулаторни органи следва да започнат определянето на съответния пазар на продукти и услуги, като групират продуктите или услугите, които крайните ползватели използват за една и съща цел (крайна употреба). При групирането трябва да бъдат взети предвид различните видове ползватели, като домашните и бизнес ползватели. Бизнес ползвателите от своя страна могат да бъдат категоризирани като малки, средни и големи бизнес ползватели, с или без множество офиси, разположени на различни географски местоположения. Разяснителната бележка към Препоръката за съответните пазари от 2020 г. допуска наличието на три пазара на дребно, свързани с пазарите на достъп на едро: масов пазар на дребно, пазар на дребно за малки и средни бизнес ползватели и пазар на дребно за големи и/или технологично напреднали бизнес ползватели.

Масовият пазар на дребно на ширококолов достъп в определено местоположение, включващ стандартизирани услуги (с еднакви характеристики и качество), предназначени за домашни и (малки и средни) бизнес ползватели, е дефиниран и разгледан подробно в Раздел IV на приложението към Решение № 235/18.06.2019 г. на

³ Съображение 6 от Препоръката за съответните пазари

⁴ Насоки за пазарен анализ и оценка на значителната пазарна сила съгласно регулаторната рамка на ЕС за мрежите за електронни съобщения и услугите (2018/C 159/01)

КРС във връзка с анализа на пазара на едро на локален достъп в определено местоположение.

Пазарът на дребно на висококачествен достъп в определено местоположение в България, включващ услугите, предназначени за големи бизнес ползватели, е дефиниран в Раздел III на приложението към Решение № 412/11.08.2016 г. на КРС във връзка с анализа на пазара на едро на предоставяне на висококачествен достъп в определено местоположение. Характерното за услугите на този пазар е, че функционалните характеристики и нивото на качество на обслужване са приспособени към нуждите на крайните ползватели (по-високо ниво на качество на обслужване, включително за отстраняване на повреди и гарантирано наличие на услугата, нисък коефициент на споделяне, симетрични и достатъчно високи скорости за качване (upload) и сваляне (download) и др. Услугите за висококачествен достъп обичайно се реализират чрез линии под наем или еквивалентна медна или оптична свързаност и в това число на Ethernet базирана свързаност.

Съгласно т. 4.1.1 от Разяснителната бележка към Препоръката за съответните пазари от 2020 г. докато търсенето на продукти за свързаност от малки и средни бизнес ползватели може да се развие заедно с това на домашни ползватели чрез по-високо ниво на качество на услугата, големите и технологично напреднали бизнес ползватели не могат да бъдат задоволени от продукти на базата на споделени медийни технологии или инфраструктури и се нуждаят от резервиран капацитет.

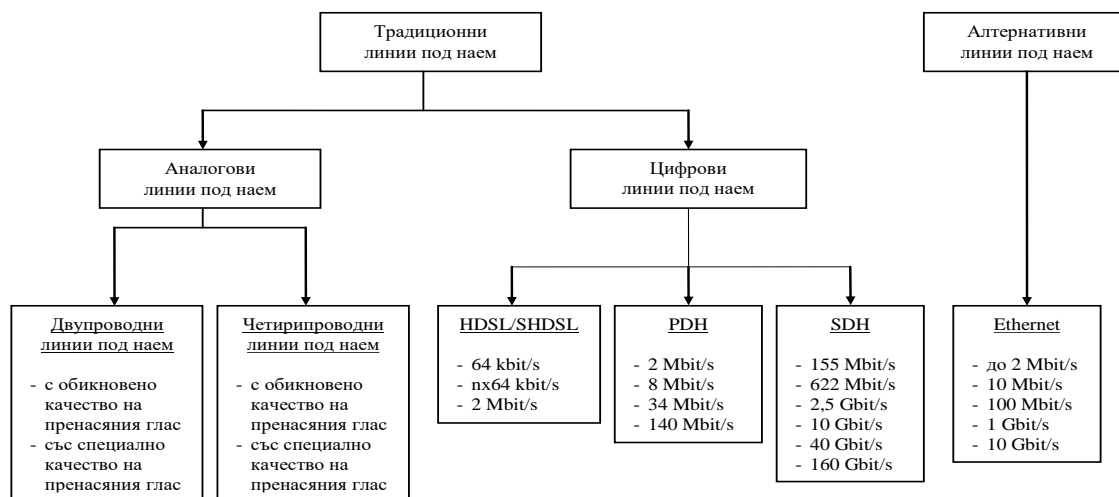
Предвид наличието на предлагане на множество разнообразни услуги за достъп, обхватът на свързания пазар на дребно ще бъде ограничен само до онези услуги, които могат да се приемат от крайните ползватели като взаимозаменяеми по отношение на техните характеристики, цени и предназначение. В него ще бъдат разгледани всички предлагани услуги за висококачествен достъп на дребно, дефинирани в приложението към Решение № 412/11.08.2016 г., които покриват основните критерии от гледна точка на изискванията на ползвателите, независимо от използваните мрежови технологии за тяхната реализация.

2. Услуги за свързаност, предоставяни на пазара на дребно

За да отговорят на търсенето на бизнес клиентите на услуги, чрез които да свързват своите офиси, да обменят данни, глас и видео и да ползват надежден и гарантиран достъп до интернет, предприятията предлагат разнообразни услуги, отговарящи на конкретните потребности на всеки клиент. Тези услуги варират от линии под наем, използващи традиционни или алтернативни интерфейси, до продукти като MAN достъп и IP VPN, които предлагат гъвкави решения, съобразени с индивидуалните нужди на бизнес ползвателите.

Отличителните характеристики на линиите под наем са осигуряване на резервиран, симетричен и прозрачен капацитет между две точки, разположени в помещения на ползвателите. Линиите под наем могат да бъдат предоставяни посредством различни технологии за пренос, използвани в мрежата (HDSL, PDH, SDH или Ethernet).

На фигура 1 е направена класификация на предоставяните в България линии под наем от гледна точка на техническите характеристики на същите.

Фигура 1

Традиционните линии се реализират чрез технологии с комутация на канали и биват аналогови и цифрови. Аналоговите линии използват усукана метална двойка и се делят на двупроводни и четирипроводни, в зависимост от вида на интерфейса в крайната точка на мрежата. Цифровите линии под наем използват различни технологии за пренос, базирани на комутация на канали – HDSL/SHDSL, PDH, SDH, DWDM и др.

Традиционните линии под наем функционират във физическия слой на OSI модела и техническите им характеристики по отношение на качество на предоставяне на услугите зависят от характеристиките на медийната среда, както и на използваните съоръжения в мрежата за пренос на предприятието.

Алтернативните линии под наем, предоставящи резервиран капацитет, в съответствие с посочените по-горе характеристики на „линия по наем“, функционират в по-високите слоеве на OSI модела. На физическо ниво, Ethernet технологията осигурява архитектура от вида „точка – много точки“ и в тази връзка е необходимо използването на съответни протоколи от по-високите слоеве на OSI модела с цел осигуряването на свързаност от вида „точка – точка“. Вследствие на използването на протоколи в каналния слой (IEEE 802.1q) за организирането на виртуални канали за връзка от вида „точка – точка“ (разделяне на физическата мрежа на отделни виртуални мрежи чрез добавянето на VLAN-id), от гледна точка на клиента услугата „Ethernet линия под наем“ осигурява посочените по-горе функционални характеристики на услугата „линии под наем“. Видно от фигурата по-горе алтернативните линии под наем могат да гарантират по-високи скорости. Основна част от Ethernet линиите под наем се предлагат със скорости от 10 Mbit/s, 100 Mbit/s, 1 Gbit/s и 10 Gbit/s, в съответствие с фамилията стандарти IEEE 802.3. Ethernet линиите под наем могат да се организират върху различна физическа среда - усукана метална двойка, коаксиални и оптични кабели. В България, малка част от линиите под наем с Ethernet интерфейси се изграждат посредством използването на усукана метална двойка и HDSL/SHDSL технология в крайните сегменти на мрежата (от MAN порт до помещение на краен ползвател), като се осигуряват скорости до 8 Mbit/s.

MAN (Metropolitan Area Network) мрежата е селищна/градска оптична мрежа, работеща по Ethernet протокол (т.е. в каналния слой на OSI модела). MAN мрежата се състои от две основни части — опорна мрежа (backbone) и клиентски интерфейс (включващ абонатна линия и крайни точки). Опорната мрежа представлява набор от точки за достъп (POP- point of presence), в които има маршрутизатори, свързани помежду си с високоскоростни връзки. Клиентският интерфейс представлява оптичен кабел, съединяващ абоната с най-близката точка за достъп (MAN възел). MAN достъпът осигурява свързаност, както от вида „точка – точка”, така и от вида „точка – много точки”. За да се осъществи връзка между две или повече крайни точки в опорната мрежа се конфигурира виртуална локална мрежа (VLAN), като се предоставя един уникален VLAN-id за множество крайни точки, така че крайният ползвател има възможност да контролира комутицията в мрежата. Тъй като връзките в опорната мрежа са резервирани, MAN-връзката е по-надеждна от връзката с директен кабел, положен между две точки. Използваната Ethernet технология дава свобода на клиентите за избор на IP адресно пространство, начин на маршрутизиране, метод за наблюдение и приоритет на управление. Услугата MAN достъп е предназначена за ползватели, за които скоростта на обмен на информацията е от ключово значение, както и за доставчици на услуги.

IP VPN услугите се реализират в мрежовия слой (L3) на OSI модела, чрез IP/MPLS протоколи и осигуряват свързаност от вида „точка – точка” или „точка-много точки”. MPLS позволява да се въведе политика за управление на трафика в мрежата - Traffic Engineering (TE), която осигурява насочването му към свободните мрежови ресурси, намира алтернативни маршрути и балансира натоварването на мрежата. Този протокол позволява осигуряването на връзка от край до край (connection oriented service) в IP мрежа, негарантираща доставката (connectionless network). При тези услуги към потребителските пакети се добавят независими етикети, които се контролират стриктно и помагат за оптимизиране на управлението на трафика в мрежата. Тези решения предлагат по-голяма гъвкавост за ползвателите, тъй като не е необходимо те да дефинират предварително свързаност от вида „точка – точка”, а могат самостоятелно да конфигурират връзките между отделните крайни точки при промяна на техните потребности.

Характерно за IP VPN услугите, е че същите могат да се предоставят не от доставчика на достъп, а от други доставчици на услуги, включително и от доставчици на услуги, които не предоставят обществени електронни съобщителни услуги. В тази връзка следва да се посочи, че редица доставчици на IT оборудване предлагат продажба на мрежови маршрутизатори и изграждане на виртуална частна мрежа през обществената интернет мрежа. Качеството на посочените услуги до голяма степен зависи от качеството на достъпа до обществената интернет мрежа.

Крайни ползватели на услугите за висококачествен достъп могат да бъдат както големи бизнес клиенти (предприятия, финансови и банкови институции и др.), административни и правителствени органи, които не предоставят обществени електронни съобщителни услуги, така и предприятия, предоставящи електронни съобщения. Бизнес клиентите ползват услугите за висококачествен достъп за собствени нужди – за изграждане на мрежи или свързване на отделни офиси, докато предприятията ги използват за доизграждане или повишаване на капацитета на техните корпоративни мрежи или за предоставяне на услуги на крайни ползватели. В този случай услугите за висококачествен достъп се предоставят и ползват като продукти или услуги на едро.

3. Предприятия, предоставящи услуги на пазара на дребно

Настоящият анализ обхваща развитието на пазара на резервиран капацитет за периода след втория кръг анализ на пазара за висококачествен достъп, приет с Решение № 412/11.08.2016 г.

В периода 2015-2020 г. броят на предприятията, предоставящи услугите, които са част от пазара на резервиран капацитет остава сравнително постоянен, като през 2020 г. възлиза общо на 37 предприятия, при 35 в края на предходния кръг на анализ.

Списък с участниците на пазара за периода 2015-2020 г. е представен в таблица 1 по-долу.

Таблица 1

Предприятие	Правно-организационна форма	2015 г.	2016 г.	2017 г.	2018 г.	2019 г.	2020 г.
Брой предприятия		35	36	35	37	39	37
А1 БЪЛГАРИЯ	ЕАД	v	v	v	v	v	v
АЙ ТИ ЕНЕС ГЛОБАЛ	ЕООД		v				
БИКС БГ	ООД					v	v
БИН БГ	ЕООД	v					
БЛИЗУ МЕДИА ЕНД БРОУДБЕНД	ЕАД	v	v				
БОРЯНА	ЕООД					v	v
БЪЛГАРСКА ТЕЛЕКОМУНИКАЦИОННА КОМПАНИЯ	ЕАД	v	v	v	v	v	v
ВАЛОЛИ М	ООД						v
ВАРНА НЕТ	ООД	v	v	v	v	v	v
ВЕСТИТЕЛ БГ	АД	v	v	v	v	v	v
ВИДА ОПТИКС-ТВВ	ООД	v					
ВИДЕОСАТ - НОВЕ	ООД		v				
ВИДЕОСАТ 21 ВЕК	ООД	v	v				
ВИЖЪН - 2008	ЕООД	v	v	v	v	v	v
ВИМ ТВ	ООД				v	v	
ГИГА БАЙТ	ООД			v	v	v	
ГЛОБЪЛ КОМУНИКЕЙШЪН НЕТ	АД	v	v	v	v	v	v
ГТС ТЕЛЕКОМ СРЛ (GTS TELECOM SRL)	-						v
ДЕВИН ЛАН	ЕООД			v	v	v	
ДЕЛТА МОБАЙЛ	ЕООД					v	v
ЕВРО СОФТ БЪЛГАРИЯ	ЕАД						v
ЕЛЕКТРОНИКА НС	ЕООД	v	v	v	v	v	v
ИНТЕРНЕТ СЪРВИС	ООД	v					
КАБЕЛ САТ-ЗАПАД	ООД				v	v	v
КОМНЕТ БЪЛГАРИЯ ХОЛДИНГ	ООД	v	v	v	v	v	v
КОМНЕТ СОФИЯ	ЕАД			v	v	v	v
КОРЕС НЕТУЪРКС	ЕООД				v		
КУЛБОКС	АД	v	v	v	v	v	v
М САТ КЕЙБЪЛ	ЕАД	v	v	v	v	v	v
МАКС ТЕЛЕКОМ	ООД	v					
НЕТ 1	ЕООД	v	v	v	v	v	v
НЕТ АЙ ПИ	ООД		v	v	v	v	
НЕТ ИС САТ	ЕООД	v	v	v	v	v	v
НЕТГАРД	ООД	v	v				
НЕТЕРА	ЕООД	v	v	v	v	v	v
НЕТУОРКС - БЪЛГАРИЯ	ЕООД	v	v	v			
НИКЕМ НЕТ	ООД		v	v			
НИКНЕЙМ НЕТ	ЕООД			v	v	v	
НОВАТЕЛ	ЕООД			v	v	v	v
ОНЛАЙН ДИРЕКТ	ЕООД	v	v	v	v	v	v
ОПТИККОМ - БЪЛГАРИЯ	ЕООД						v
ОРБИТАЛ	ЕООД	v	v	v	v	v	v
РИВОВ ЕЛЕКТРОНИК	ЕООД					v	v
САТНЕТ	ЕООД		v	v	v		
САТНЕТ КАРЛОВО	ЕООД					v	
СИЛПЕТ	ООД	v	v				
СКАТ ТВ	ООД	v	v	v	v	v	v
СКАТ ТЕЛЕКОМ	ООД	v	v	v	v	v	v
СОФИЯ КОМУНИКЕЙШЪНС	ЕАД	v	v	v	v	v	v
ТЕА ПЛОВДИВ	ЕООД	v	v	v	v	v	
ТЕЛЕКОМ ГРУП	ООД	v	v	v	v	v	v
ТЕЛЕКОМС	ООД	v	v	v	v	v	v
ТЕЛЕКОМУНИКАЦИОННА КОМПАНИЯ ВАРНА	ЕАД	v	v	v	v	v	v
ТЕЛЕНОР БЪЛГАРИЯ	ЕАД	v	v	v	v	v	v
ТЕЛЕХАУС	АД	v	v	v	v	v	v
ТЕЛНЕТ	ООД	v	v	v	v	v	v
ТЕРАСИСТ	ООД						v
УНИКС	ЕООД	v	v	v	v	v	v
ФАЙБЪР.БГ	ЕООД				v		
ЦЕТИН БЪЛГАРИЯ	ЕАД						v

Източник: Данни, подадени в КРС

Въпреки, че общият брой на предприятията, предоставящи услуги за резервиран капацитет на дребно през отделните години изглежда относително стабилен (от 35 предприятия през 2015 г. нараства на 39 през 2019 г. и в края на периода предприятията са 37 на брой) на пазара се наблюдава известна динамика по отношение на навлизането на нови участници. В периода 2015-2020 г. предприятията, които са предоставяли услуги за резервиран капацитет на дребно през всяка от отчетните години са 25 на брой⁵. Дванадесет са новонавлезлите участници на разглеждания пазар през 2020 г. спрямо 2015 г.

В периода след предходния кръг на пазарен анализ се извършиха и някои промени свързани с участниците на разглеждания пазар, включително по отношение на предприятия, предоставящи услуги на свързания пазар на едро, изразяващи се в сливания, придобивания и реструктуриране на отделни предприятия, както следва:

- През октомври 2015 г. „Мобилтел“ ЕАД (преименувано на „А1 България“ ЕАД (А1), считано от 18.05.2018 г.) става едноличен собственик на „Бултел Кейбъл България“ ЕАД, което е едноличен собственик на „Близу Медиа енд Броудбанд“ ЕАД.
- В средата на 2020 г. „Теленор България“ ЕАД се реструктурира, като разделя дейността си в България на две - мобилни активи и инфраструктура и прехвърля активите си в телекомуникационна инфраструктура в новосъздаденото предприятие „Цетин България“ ЕАД (Цетин), вписано на 01.07.2020 г.;
- Считано от 11.05.2021 г. „Българска телекомуникационна компания“ ЕАД (БТК, историческото предприятие) е едноличен собственик на капитала на „КомНет София“ ЕАД;
- Считано от 28.05.2021 г. БТК е едноличен собственик на капитала на „Нет 1“ ЕООД;
- Считано от 15.07.2021 г. „Цетин България“ ЕАД е едноличен собственик на капитала на „София Комюникейшънс“ ЕАД;
- „Цифрова Кабелна телевизия“ ЕООД се влива в БТК и е заличено на 21.07.2021 г.;
- Считано от 31.07.2021 г. „Нет Ис Сат“ ЕООД се влива в „Нет 1“ ЕООД. Предприятието е заличено на 23.08.2021 г.;
- С решение № 690/01.07.2021 г. Комисия за защита на конкуренцията разреши концентрация между предприятия, която ще се осъществи чрез придобиване от страна на БТК на пряк едноличен контрол върху „Нетуоркс-България“ ЕООД и непряк контрол върху „Онлайн Директ“ ЕООД.

⁵ Включително „Теленор България“ ЕАД, чиято дейност по предоставянето на тези услуги през 2020 г. се прехвърля към „Цетин България“ ЕАД.

4. Развитие на националната инфраструктура

Изследването на развитието на националната инфраструктура е от съществено значение за анализа на настоящия пазар, тъй като предлаганите услуги са в пряка зависимост от развитието на електронните съобщителни мрежи на предприятията и конкуренцията помежду им.

С оглед на горното в настоящия раздел се описват мрежите на всички предприятия, предоставящи терминиращи сегменти на линии под наем и MAN услуги през 2020 г., както и други конкурентни мрежи, чрез които към момента на пазарния анализ не се предоставят такива услуги на съответните пазари на едро и дребно.

Както при предходните пазарни анализи, КРС е на мнение, че отправна точка при изследване състоянието на националната инфраструктура следва да са предприятия, предоставящи терминиращи сегменти на линии под наем и MAN свързаност в рамките на една област, като административно-териториална единица в Република България. Също така са изследвани мрежите на предприятията, които имат развити MAN мрежи в една или повече административни области, но не предоставят услуги за резервиран капацитет на бизнес клиенти.

Събраните данни в КРС и наличната информация, публично достъпна на интернет страниците на част от предприятията⁶, които участват в пазара на резервиран капацитет, сочат, че предприятията продължават да увеличават покритието на своите оптични опорни мрежи и мрежите за достъп. Оптичните опорни мрежи са уплътнени с DWDM технология и използват IP/MPLS протокол за маршрутизация, като по този начин техният капацитет се увеличава многократно. Затворената кръгова структура на оптичните опорни мрежи гарантира непрекъсваемост на услугите в случаи на прекъсване на оптичното влакно или отпадане на съоръженията в даден сегмент на мрежата. Според предоставената информация максималните скорости на услугите на пазара за резервиран капацитет, са до 200 Gbit/s.

Следва да се отбележи, че наличието на абонатна мрежа не е определящ фактор за предоставяне на услуги на пазара на резервиран капацитет, тъй като селищните участъци на линиите, особено когато те са оптични, се изграждат при заявка на услугата от клиента.

Според представените в КРС данни, във всички 28 административни области на страната има точки на присъствие на най-малко 7 предприятия, предоставящи услуги за резервиран капацитет. 69 са предприятията, за които КРС разполага с данни по населени места за осъществяваната от тях дейност по предоставяне на тези услуги.

В таблица 2 е представена информация за предприятията, които присъстват в повече от 10 областни центъра през 2020 г.

Таблица 2 (Търговска тайна)

⁶ <https://www.telehouse.bg/bg/net/lists/>
<https://neterra.net/bg/mreja>
<https://bulgartel.bg/bg/%d0%b1%d0%b3%d0%bc%d0%b0%d0%bf/>
http://www.gcn.bg/GCN_backbone_en.html

Предприятия с точки на присъствие в повече от 10 административни области през 2020 г.	Брой административни области, 2015 г.	Брой административни области, 2020 г.	Брой нови населени места с точки на присъствие през 2020 г. спрямо 2015 г.
БТК	Търговска тайна!		
ТЕЛЕХАУС			
А1 БЪЛГАРИЯ ¹			
НОВАТЕЛ			
НЕТЕРА			
ГЛОБЪЛ КОМЮНИКЕЙШЪН НЕТ			
ЦЕТИН БЪЛГАРИЯ ²			
БУЛГАРТЕЛ			
ВЕСТИТЕЛ БГ			
НЕГУОРКС - БЪЛГАРИЯ			

¹ С Решение на КЗК 762/17.09.2015 г. конкурентният регулатор разреши концентрацията между „Мобилтел“ ЕАД (преименувано на „А1 България“ ЕАД, считано от 18.05.2018 г.) и „Близу Медиа енд Броудбанд“ ЕАД. През октомври 2015 г. „Мобилтел“ ЕАД става едноличен собственик на „Бултел Кейбъл България“ ЕАД, което е едноличен собственик на „Близу Медиа енд Броудбанд“ ЕАД. За целите на анализа областите, в които са присъствали „Близу Медиа енд Броудбанд“ ЕАД и А1 през 2015 г. са представени общо (без дублиране) в таблицата.

² През месец юли 2020 г. беше обявено реструктуриране на „Теленор България“ ЕАД, съгласно което компанията разделя дейността си в България на две - мобилни активи и инфраструктура, и прехвърля активите си в телекомуникационна инфраструктура в новосъздаденото предприятие „Цетин България“ ЕАД. Последното стартира дейността си в средата на 2020 г.

Таблицата съдържа данни, обявени за търговска тайна.

Източник: Данни, подадени в КРС

Анализирайки информацията, представена таблично по-горе, може да се направи извод, че през разглеждания период от 2015 г. до 2020 г. на пазара на резервиран капацитет се наблюдава динамика при разгръщането на мрежите на предприятията, участници на пазара. Всички конкуренти на БТК, представени в таблица 2 (с изключение на (Търговска тайна)) са разширили обхвата на изградените мрежи по отношение на областите, които обхващат. Три от тях – (Търговска тайна), (Търговска тайна) и (Търговска тайна), са изградили мрежи, чрез които може да се предоставят услуги за резервиран капацитет, в повече от 8 нови области в рамките на разглеждания период. Обхватът на мрежите по отношение на населените места също се увеличава. Всички предприятия са разгърнали мрежите си в нови населени места както в рамките на областите, в които са присъствали през 2015 г., така и в нови области. Съгласно декларираните пред КРС данни за 2020 г., предприятието, което разширява мрежата си в най-голям брой населени места е „Телехаус“ АД – в ... (Търговска тайна), следвано от А1 в ... (Търговска тайна) и „Нетера“ ЕООД в ... (Търговска тайна) (Таблица 2). БТК запазва присъствие във всички административни области в страната, като броят на населените места нараства в две области (.....(Търговска тайна) и (Търговска тайна)), докато във всички останали области този брой остава непроменен или намалява.

Най-малко 70% от обхванатите от всяко от представените предприятия населени места са областни центрове. Това е вследствие на концентрирането в областните центрове на значителна част от търговските дружества, които са основни ползватели на услуги за резервиран капацитет и фактор за разширяването и разгръщането на мрежите и услугите на предприятията.

В таблица 3 по-долу е представен броят, разпределен по административни области, на активните предприятия на пазара на резервиран капацитет на едро и/или дребно през 2015 г. и 2020 г., както и на предприятията, които имат MAN мрежа, но не са участници на пазара през 2020 г.

Таблица 3

Област	Брой активни предприятия през 2015 г. ¹	Брой активни предприятия през 2020 г. ²	Брой потенциални конкуренти през 2020 г. ³
Благоевград	12	9	6
Бургас	11	14	8
Варна	14	15	7
Велико Търново	13	13	1
Видин	8	10	1
Враца	8	7	0
Габрово	9	10	2
Добрич	10	12	1
Кърджали	6	9	3
Кюстендил	8	7	0
Ловеч	10	8	1
Монтана	8	7	1
Пазарджик	9	13	5
Перник	10	9	1
Плевен	9	9	2
Пловдив	17	23	9
Разград	7	9	2
Русе	14	13	0
Силистра	6	10	1
Сливен	11	12	3
Смолян	8	9	1
София (столица)	24	34	13
София	10	14	9
Стара Загора	10	11	4
Търговище	8	10	1
Хасково	9	10	4
Шумен	9	11	3
Ямбол	6	8	1

¹ Брой активни предприятия на пазара на резервиран капацитет на едро и/или дребно през 2015 г.

² Брой активни предприятия на пазара на резервиран капацитет на едро и/или дребно през 2020 г.

³ Брой предприятия с изградена MAN мрежа, които не са участници на пазара на резервиран капацитет на едро и/или дребно през 2020 г.

Източник: Данни, подадени в КРС

Видно от представените данни, в 19 административни области се отчита нарастване на броя на активните предприятия през 2020 г. спрямо 2015 г., а в 2 техният

брой остава непроменен. В края на разглеждания период, предприятията, присъстващи във всяка от административните области в България, са най-малко 7. Най-голям е броят им в област София (столица) – 34, следван от областите Пловдив – 23 и Варна – 15.

В таблицата по-горе е представен и броят на предприятията, от които е постъпила в КРС информация за населените места, в които имат изградени MAN мрежи, но не са декларирали дейност по предоставяне на услуги за резервиран капацитет на едро и/или дребно през 2020 г. Видно от данните, в 25 от 28^{-те} области в страната има изградени мрежи на предприятия, които са потенциални участници на разглеждания пазар и които при възникване на допълнително търсене от страна на клиенти (крайни бизнес ползватели или предприятия, предоставящи електронни съобщителни услуги) биха могли да навлязат на пазара за резервиран капацитет.

Във връзка с гореизложеното, КРС е на мнение, че е налице значително предлагане и възможност за избор на мрежова инфраструктура, подходяща за предоставяне на услуги за резервиран капацитет.

5. Определяне на продуктивния и географски обхват на пазара на дребно

5.1. Определяне на продуктивния обхват на пазара на дребно

В анализа на пазара на едро на висококачествен достъп в определено местоположение, приет с Решение № 412/11.08.2016 г. на КРС, е разгледан вертикално свързаният пазар на дребно на висококачествен достъп, включващ традиционни и алтернативни линии под наем и MAN достъп, независимо от скоростта. Характеристиките на услугите за висококачествен достъп се отличават с наличието на резервиран капацитет, гарантирана наличност на услугата и симетрични скорости на качване/сваляне (upload/download). Тези услуги обичайно се предлагат с гаранции за ниво на обслужване (SLA) и са предназначени за големи бизнес ползватели в България.

В т. 4.1.1 от Разяснителната бележка към Препоръката за съответните пазари от 2020 г. са описани два пазара на дребно, на които се предлагат продукти за бизнес ползватели: пазар на дребно за малки и средни бизнес ползватели и пазар на големи и/или технологично напреднали бизнес ползватели.

В разяснителната бележка се посочва също, че услугите за свързаност на данни, предоставяни в абонатната мрежа (последната миля), могат да обслужват, както ползватели на масовия пазар, така и малки и средни бизнес ползватели, тъй като мрежите се развиват и са в състояние да постигнат по-голяма пропускателна способност (например осигуряването на свързаност чрез софтуерно дефинирани мрежи (SDN) и виртуални частни мрежи (VPN) в оптични мрежи от вида FTTH). В допълнение към предоставянето на ширококолов достъп услугата може да бъде подобрена чрез сключването на допълнителни споразумения за качество на обслужване (SLA) и използването на съответни показатели за ефективност (KPI), включително за загуба на пакети, закъснение на пакети, колебание на закъснението (jitter).

Съгласно описанието на пазара на дребно за големи и/или технологично напреднали бизнес ползватели, резервираният капацитет е отличителна характеристика на продуктите на този пазар. Останалите основни характеристики на продуктите на този пазар са осигуряването на свързаност на множество отдалечени офиси чрез надеждна високоскоростна ширококолов мрежа, симетрични скорости на качване/сваляне

(upload/download), технически решения, които се реализират конкретно за нуждите на даден бизнес ползвател (например пакети с услуги, комбиниращи свързаност с доставката на хардуер и приложения), терабитна свързаност за поддръжка на обработка на данни в реално време (например двустранен достъп до високопроизводителни изчислителни съоръжения, поддръжка на приложения за комуникация „Машина - Машина“ (M2M), Интернет на нещата и др.) и високи гаранции за ниво на обслужване с кратко време за отстраняване на повреди и поддържане на услугата 24 часа в денонощието, 7 дни в седмицата (например наличие на споразумения за качество на обслужване).

Имайки предвид изложеното дотук, продуктивният обхват на свързания пазар на дребно трябва да бъде определен въз основа на анализ на взаимозаменяемостта от гледна точка на търсенето и от гледна точка на предлагането, като бъдат разгледани всички висококачествени услуги, отговарящи на изискванията на бизнес ползвателите в България по отношение на характеристики, предназначение и цени и независимо от използваните технологии за тяхната реализация. В анализа на взаимозаменяемостта ще бъдат разгледани предлаганите продукти, осигуряващи свързаност и предназначени, както за малки и средни бизнес ползватели, така и за големи и/или технологично напреднали бизнес ползватели. Вследствие на разширяването на дефиницията на пазара на дребно на предоставяне на висококачествен достъп в определено местоположение⁷, посочена в Препоръката за съответните пазари от 2014 г., при определянето на продуктивния пазар на втория кръг анализ на пазара бяха допуснати известни различия в характеристиките на разглежданите продукти в сравнение с характеристиките на линиите под наем. Настоящият анализ на взаимозаменяемостта ще се базира на основните характеристики на услугите за резервиран капацитет, както следва:

- Резервиран и прозрачен капацитет;
- Гарантирани симетрични скорости на качване/сваляне;
- Споразумения за качество на обслужване (SLA).

Също така, в т. 2 от настоящия раздел бе посочено, че услугите за резервиран капацитет обичайно се реализират чрез линии под наем или еквивалентна медна или оптична Ethernet базирана свързаност (MAN достъп).

Основните характеристики на услугата „линии под наем“ са определени на първи кръг анализи на съответните пазари, приет с Решение № 1954/27.09.2012 г. на КРС, както следва:

- осигуряване на връзка „точка – точка“ между две крайни точки в мрежата, посочени от ползвателя;
- предоставяне на нает/резервиран, симетричен и прозрачен капацитет.

Въз основа на използваните технологии за пренос са идентифицирани следните услуги, включени на пазара на дребно на линии под наем:

⁷ Като включващ линии под наем и продукти за достъп, базирани на Ethernet протокол и осигуряващи свързаност от вида „точка – много точки“

- традиционни линии под наем, базирани на преносни технологии с комутация на канали, включващи:
 - аналогови линии под наем;
 - цифрови линии под наем (HDSL/SHDSL, PDH, SDH);
- алтернативни линии под наем с Ethernet интерфейс, осигуряващи свързаност от вида „точка – точка“.

Във връзка с разширяването на дефиницията на пазара на дребно в Препоръката за съответните пазари от 2014 г., на втори кръг анализи на съответните пазари, приет с Решение № 412/11.08.2016 г., КРС определи услугата „MAN достъп“, базирана на Ethernet протокол и осигуряваща медна или оптична свързаност от вида „точка – много точки“, като взаимозаменяем продукт на пазара на дребно на висококачествен достъп в определено местоположение. На втория кръг анализи на съответните пазари въз основа на резултатите от изследването на взаимозаменяемостта от гледна точка на търсенето и на предлагането КРС изключи от дефиницията на пазара на дребно виртуалните частни мрежи, интернет протокол (IP VPN).

Във връзка с разглеждането в Разяснителната бележка към Препоръката за съответните пазари от 2020 г. на два пазара на дребно, ориентирани към бизнес ползвателите, КРС счита за необходимо да изследва взаимозаменяемостта на различни продукти за висококачествен достъп, предназначени за малки и средни бизнес ползватели и за големи и/или технологично напреднали бизнес ползватели.

На следващо място КРС счита за необходимо да изследва взаимозаменяемостта на различни продукти за резервиран капацитет, предлагани на съответните пазари на дребно (линии под наем, MAN достъп и IP VPN).

Капацитетът на връзката е една от основните функционални характеристики, която има основно значение при избора на услуга от крайния ползвател. В тази връзка КРС счита за необходимо да изследва взаимозаменяемостта на услугите за резервиран капацитет на дребно с различни скорости.

Съгласно чл. 9 от Методиката съответният продуктов пазар включва всички обществени електронни съобщителни мрежи и/или услуги, за които е налице:

- взаимозаменяемост при търсенето;
- взаимозаменяемост при предлагането.

Взаимозаменяемост при търсенето е налице, когато при относително малко, но трайно повишаване на цената на дадена електронна съобщителна мрежа и/или услуга, ползвателите са склонни да пренасочат търсенето си към други електронни съобщителни мрежи и/или услуги, които са в състояние да я заменят на базата на техните характеристики, предназначение и цени.⁸

⁸Чл. 6, ал. 1 от Методиката за реда и условията за определяне, анализ и оценка на съответните пазари и критериите за определяне на предприятия със значително въздействие върху пазара

Взаимозаменяемост при предлагането е налице, когато вследствие на малко, но трайно повишаване на цената за предоставяне на електронната съобщителна мрежа и/или услуга, предприятия, които не осъществяват електронни съобщения и не предоставят електронни съобщителни услуги на съответния пазар, са в състояние в краткосрочен план, до 1 (една) година, да навлязат на него без значителни допълнителни разходи за материални и нематериални дълготрайни активи, допълнителни инвестиции, стратегически решения и други⁹.

С оглед гореизложеното при определянето на обхвата на пазара на дребно на резервиран капацитет в определено местоположение КРС изследва:

- ✓ Дали е налице взаимозаменяемост между услугите, предназначени за различни видове бизнес ползватели;
- ✓ Дали е налице взаимозаменяемост между различни видове услуги за резервиран капацитет;
- ✓ Дали е налице взаимозаменяемост между услугите за резервиран капацитет с различни скорости.

5.1.1. Взаимозаменяемост между услугите, предназначени за различни видове бизнес ползватели

Както бе посочено в т. 5.1 при определянето на съответния продуктов пазар на дребно следва да се разгледат предлаганите услуги за резервиран капацитет на дребно, предназначени за различни категории бизнес ползватели: малки и средни бизнес ползватели и големи и/или технологично напреднали бизнес ползватели.

Взаимозаменяемост при търсенето

На втория кръг анализ на съответния пазар, приет с Решение № 412/11.08.2016 г., при определянето на обхвата на съответния продуктов пазар на дребно КРС се базира на предлаганите висококачествени услуги за нуждите на големите бизнес ползватели. Съгласно представената информация в т. 5.1.1 от приложението към това решение през разглеждания период в България се предоставят различни услуги, осигуряващи физическа или логическа свързаност, които са предназначени за специфичните нужди на големите бизнес ползватели и които биха могли да отговорят на изискванията за резервиран капацитет и симетрични скорости. Резултатите от анализа на взаимозаменяемостта между различни услуги за висококачествен достъп на едро сочат, че както линиите под наем, така и услугата „MAN достъп” могат да се използват за предоставяне на интернет достъп с гарантирано качество и за пренос на глас, данни и видео между отдалечени офиси, които отговорят на специфичните изисквания на големите бизнес ползватели.

От гледна точка на предназначението и характеристиките на услугите

Съгласно представената информация в т. 5.1 от настоящия документ, отличителните характеристики на предлаганите продукти на пазара на дребно за големи и/или технологично напреднали бизнес ползватели са резервиран капацитет,

⁹ Чл. 7, ал. 1 от Методиката

гарантираните симетрични скорости на качване/сваляне, поддръжката на обработка на данни в реално време, високите гаранции за ниво на обслужване (например наличие на споразумения за качество на обслужване – SLA) и др. Обичайно се предлагат комплексни технически решения, които се реализират конкретно за нуждите на даден бизнес ползвател, като същите включват предоставянето на електронни съобщителни услуги (например свързаност) заедно с други услуги за доставка на хардуер, приложения и др.

В т. 4.1 от Разяснителната бележка към Препоръката за съответните пазари от 2020 г. се посочва, че има доказателства, че нуждите на големите бизнес ползватели са различни от предлаганите стандартизирани комуникационни услуги, предназначени за някои малки бизнес ползватели, които имат по-ниски нужди за свързаност. Съгласно Разяснителната бележка, докато търсенето на продукти за свързаност от малки и средни бизнес ползватели може да се развие заедно с това на продуктите на масовия пазар чрез по-високо ниво на качество на услугата, големите и технологично напреднали бизнес ползватели не могат да бъдат задоволени от продукти на базата на споделени медийни технологии или инфраструктури и се нуждаят от резервиран капацитет.

При анализа на взаимозаменяемостта от гледна точка на търсенето за база ще се използват основните характеристики на услугите, предназначени за големи бизнес ползватели. За целта ще бъдат разгледани офертите, осигуряващи свързаност, на предприятията със значителен дял на предоставяните услуги за висококачествен достъп на дребно (традиционни и алтернативни линии под наем и MAN достъп на дребно).

За осигуряването на свързаност между отдалечени офиси на малки и средни ползватели могат да се използват услуги за достъп до интернет, комбинирани с услуги за виртуални частни мрежи (IP VPN). В тази връзка ще бъдат разгледани предоставяните услуги за достъп до интернет от историческото предприятие. БТК предоставя оптичен интернет достъп¹⁰ за офиса със скорости от 30 Mbit/s до 10 Gbit/s, като услугите включват предоставянето на безплатен Wi Fi рутер, антивирусен софтуер до 3 лиценза и до 5 динамични или статични IP адреса. Характеристиките на услугите включват максимални асиметрични скорости за сваляне/качване, т.е. не включват гарантирани симетрични скорости за достъп до интернет. Съгласно официалните правила¹¹ по промоцията за „VIVACOM FiberNet 5G/10G“ услугата е предназначена за съществуващи частни и бизнес клиенти, т.е. услугата се предоставя включително на масовия пазар. Видно от представените данни характеристиките на услугите за достъп до интернет за офис ползватели се различават значително от нуждите на големите бизнес ползватели.

Както бе посочено по-горе големите бизнес ползватели обичайно се нуждаят от услуги за свързаност, които осигуряват резервиран капацитет, гарантирани симетрични скорости на пренос и гаранции за качество на обслужване. В тази връзка може да се посочи, че характеристиките на предоставяните от БТК услуги „наети линии“ и „MAN“ удовлетворяват нуждите на големите бизнес ползватели. Същите биха могли да се използват и за предоставянето на услуги за достъп до интернет с гарантирано качество. Такава услуги са предоставяните от БТК „професионални интернет услуги“¹², базирани

¹⁰ <https://www.vivacom.bg/bg/business/ceni-i-uslugi/internet/optichen>

¹¹ <https://www.vivacom.bg/bg/files/16299-oficialni-pravila-po-promoci-ja-visoki-skorosti-vivacom-fiber-net-5g-10g.pdf>

¹² <https://www.vivacom.bg/bg/business/ceni-i-uslugi/prenos-na-danni/profesionalni-internet-uslugi>

на IP/MPLS мрежата на предприятието. Услугите се предоставят чрез оптичен достъп (MAN), линии под наем или безжичен достъп. Характеристиките на услугата включват гарантирани симетрични скорости (download/upload) на връзката, два възможни типа маршрутизация (статична или динамична) и пълна резервираност на свързаността. Тази услуга осигурява възможност за сключване на споразумение за ниво на техническо обслужване (SLA - Service Level Agreement), а предприятието следи КРІ параметри, като минимално закъснение и загуба на пакети. Характеристиките на тази категория услуги до голяма степен съответстват на характеристиките на услугите за висококачествен достъп, като линии под наем и MAN достъп.

Тенденцията за търсенето на различни услуги за достъп до интернет, предназначени за различни категории бизнес ползватели се наблюдава и при клиентите на А1. Предлагащите от предприятието услуги включват както стандартни услуги за достъп до интернет за бизнес ползватели (А1 Net Box и А1 Surf), така и гарантиран¹³ интернет достъп, осигуряващ гарантирани симетрични скорости до международен интернет и до българското IP адресно пространство, като услугата се предоставя чрез собствената оптична мрежа на предприятието. Предприятието също предлага MAN услуги (А1 Data VPN¹⁴), предназначени за големите бизнес ползватели с гарантирани параметри (SLA), 100% гарантиран капацитет на връзката и симетрични скорости на пренос (download/upload).

От представените данни за характеристиките на услугите, предназначени за различни категории бизнес ползватели, може да се направи заключение, че стандартните услуги за достъп до интернет, предназначени за малки и средни бизнес ползватели, не могат да удовлетворят изискванията на големите бизнес ползватели и същите не могат да бъдат разглеждани като взаимозаменяеми от гледна точка на търсенето на висококачествените услуги за свързаност, като линии под наем и MAN достъп.

От гледна точка на цените на услугите

В таблица 4 е представена информация за наличните оферти за достъп до интернет за домашни и офис ползватели, включващи съответни цени и характеристики на услугата.

Таблица 4

Оферти за интернет достъп за частни клиенти			Оферти за интернет достъп за офиса		
Наименование на услугата	Максимални скорости на сваляне/качване	Цена, лв. (за 24-месечен договор)	Наименование на услугата	Максимални скорости на сваляне/качване	Цена (за 24-месечен договор)
FiberNet 50	50Mbps / 30Mbps	21,80	FiberNet BIZ 50	50Mbps / 50Mbps	31,80
FiberNet 100	100Mbps / 70Mbps	37,80	FiberNet BIZ 100	100Mbps / 100Mbps	46,80

¹³ <https://www.a1.bg/garantiran-internet>

¹⁴ <https://www.a1.bg/a1-data-vpn>

FiberNet 300	300Mbps / 200Mbps	79,80	FiberNet BIZ 300	300Mbps / 100Mbps	89,80
FiberNet 500	500Mbps / 300Mbps	119,80	FiberNet BIZ 500	500Mbps / 200Mbps	129,80
FiberNet 1000	1000Mbps / 700Mbps	149,80	FiberNet BIZ 1000	900Mbps / 300Mbps	159,80
FiberNet 10G	10000Mbps / 2000Mbps	299,99	FiberNet 10G	10000Mbps / 2000Mbps	249,99

Източник: Интернет страницата на БТК към месец август 2021 г.

Видно от представените данни в таблица 4 ценовите оферти за интернет достъп за частни клиенти, предназначени за масовия пазар, не се различават значително от ценовите оферти за интернет достъп за офиса, предназначени за малки и средни бизнес ползватели. За предоставянето на услуги за малки и средни бизнес ползватели са налични стандартни ценови оферти, подобни на ценовите оферти на масовия пазар.

Услугите¹⁵ за достъп до интернет на БТК, предназначени за големи бизнес клиенти, не съдържат стандартни ценови оферти, като същите се предоставят индивидуално на базата на конкретната техническа реализация за нуждите на големите бизнес ползватели. Следва да се отбележи, че посочените услуги се предоставят чрез линии под наем и оптична интернет свързаност (MAN достъп). За услугата за гарантиран интернет достъп на А1 също няма стандартни ценови оферти.

Въз основа на представените данни за ценовите оферти на услугите за достъп до интернет за малки и средни бизнес ползватели, последните не могат да се разглеждат за взаимозаменяеми от гледна точка на търсенето на услугите за резервиран капацитет.

Взаимозаменяемост при предлагането

От гледна точка на предлагането, по отношение на услугите, предназначени за малки и средни бизнес ползватели, същите биха могли да се разглеждат като взаимозаменяеми на услугите за интернет достъп на масовия пазар, като за предлагането на същите предвид по-големия брой обслужвани линии може да се изисква значително по-голям човешки и логистичен ресурс, докато услугите за гарантиран интернет достъп, базирани на линии под наем и MAN достъп, се предоставят на по-малък брой големи бизнес ползватели.

Обратното, предприятие, което предоставя услуги на масовия пазар и в частност за малки и средни бизнес ползватели не би навлязло на пазара на дребно за големи и/или технологично напреднали бизнес ползватели, поради това, че подобно начинание изисква инвестиции, свързани с възможността да се създадат средства за гарантиране нивото на услугата, включително по отношение на гарантираните симетрични скорости (download/upload), закъснението и загубата на пакети.

Въз основа на посоченото по-горе КРС счита, че услугите, предназначени за малки и средни бизнес ползватели и услугите, предназначени за големи и/или технологично

¹⁵ <https://www.vivacom.bg/bg/business/ceni-i-uslugi/prenos-na-danni/profesionalni-internet-uslugi>

напреднали бизнес ползватели не следва да бъдат разглеждани на един и същи пазар.

Заключение

В резултат на анализа и отчитайки различията в ценовите и функционалните характеристики на услугите, предназначени за различни категории бизнес ползватели, както и липсата на взаимозаменяемост при предлагането, КРС счита, че пазарът на дребно на резервиран капацитет не включва продуктите за малки и средни бизнес ползватели.

5.1.2. Взаимозаменяемост между различни видове резервиран капацитет на дребно

Определянето на съответния продуктов пазар следва да се базира на текущото състояние на мрежите и на предлаганите услуги, както и на прогнози за развитието на пазара. Във връзка с посочените съображения и от гледна точка на технологичната неутралност, КРС разглежда взаимозаменяемостта от гледна точка на търсенето и от гледна точка на предлагането на всички продукти за достъп, чрез които се предоставят висококачествени услуги за нуждите на големите и/или технологично напреднали бизнес ползватели.

Взаимозаменяемост при търсенето

В рамките на втория кръг анализ на пазара при изследването на взаимозаменяемостта от гледна точка на търсенето са разгледани различни услуги, осигуряващи физическа или логическа свързаност, които са предназначени за специфичните нужди на големите бизнес ползватели, като традиционни и алтернативни линии под наем, MAN достъп и IP VPN. За целта са изследвани предназначението, функционалните характеристики и ценовите равнища, на които се предлагат тези висококачествени услуги. Предвид това, че същите продължават да се предоставят през разглеждания период на големите бизнес ползватели в България в настоящия анализ отново ще бъдат разгледани линиите под наем, MAN достъпа и виртуалните частни мрежи (IP VPN).

От гледна точка на предназначението и характеристиките на услугите

Съгласно т. 4.1.2 от Разяснителната бележка продуктите за резервиран капацитет осигуряват резервирана и несподелена връзка и симетрични скорости на пренос (download/upload). В точка 5.1 от настоящия раздел са посочени основните характеристики на линиите под наем, като същите включват: осигуряване на свързаност от вида „точка – точка” и предоставяне на нает/резервиран, симетричен и прозрачен капацитет между две точки в мрежата. Характеристиките са относими за всички линии под наем, включително за традиционните линии под наем, базирани на комутация на канали, и алтернативните линии под наем с Ethernet интерфейс и свързаност от вида „точка – точка“. Видно от посочените основни характеристики на линиите под наем, същите могат да удовлетворят изискванията и потребностите на големите бизнес ползватели за висококачествени продукти за свързаност.

Съгласно дефиницията на „MAN достъп“, услугата е базирана на Ethernet протокол и осигурява медна или оптична свързаност от вида „точка – много точки“. По

отношение на тази услуга в рамките на втория кръг анализи на съответните пазари, приет с Решение № 412/11.08.2016 г., КРС направи изследване на условията в публикуваните оферти на интернет страниците на предприятията, предоставящи линии под наем и MAN достъп. Резултатите от анализа сочат, че както линиите под наем, така и услугата „MAN достъп” могат да се използват за предоставяне на интернет достъп с гарантирано качество и за пренос на глас, данни и видео между отдалечени офиси, които отговорят на специфичните изисквания на големите бизнес ползватели. През разглеждания период няма промяна в условията за предоставяне на тази услуга. От гледна точка на основните характеристики на продуктите за висококачествен достъп КРС прави следните заключения относно услугата „MAN достъп“:

- Осигуряване на свързаност от вида „точка – точка“ – в MAN мрежите, базирани на Ethernet протокол и на пренос с пакетна комутация в споделена медийна среда, може да се осигури свързаност от вида „точка – точка“ чрез допълнително конфигуриране на виртуална локална мрежа „VLAN“. Следва да се отбележи, че MAN услугите предоставят гъвкавост по отношение на конфигурирането на топологията на мрежите чрез използване на VLAN (възможно конфигурирането както на свързаност от вида „точка – точка“, така и на свързаност от вида „точка – много точки“). Изборът на топология се извършва изцяло от крайния ползвател в съответствие с неговите специфични нужди и тази характеристика не ограничава възможностите за потребление на висококачествени услуги. КРС отбелязва, че в Разяснителната бележка към Препоръката от 2020 г. се допуска използването на Ethernet базирани линии с архитектура от вида „точка – много точки“ за изграждането на резервирани и несподелени връзки за нуждите на големите бизнес ползватели.
- Осигуряване на резервиран капацитет – осигуряването на „нает/резервиран капацитет” е свързано с възможността ползвателят да го използва самостоятелно и непрекъснато, т.е. този капацитет е заделен единствено за неговите нужди. Такъв капацитет може да бъде осигурен както физически, така и логически – при използване на функции за мултиплексиране, комутация и управление на мрежата. На първия кръг анализ на съответните пазари КРС констатира, че въвеждането на механизми за даване на приоритет на трафика (стандарт IEEE 802.1p) води до по-добро управление на преноса в Ethernet мрежите и ограничаване на закъснението на пакетите със съответен приоритет, вследствие на което качеството на линиите, базирани на Ethernet протокол, се доближава до това на традиционните линии под наем.
- Осигуряване на прозрачен капацитет – гарантира се пренос на различен вид информация (глас, данни видео и др.) между интерфейсите на ползвателя в мрежата. Както бе посочено по-горе, MAN услугите за достъп на дребно осигуряват достъп до интернет с гарантирано качество и пренос на глас, данни и видео между различни точки на крайния ползвател. Предвид посоченото, КРС счита, че по отношение на осигуряването на изискването за прозрачен капацитет, услугата „MAN достъп” отговаря на изискванията на бизнес ползвателите, аналогични на тези по отношение на традиционните и алтернативни линии под наем.

- Осигуряване на симетричен капацитет – MAN мрежите, базирани на Ethernet протокол, осигуряват симетричния пренос на данни в мрежата (download/upload). В подкрепа на това може да се посочи, че в характеристиките на предоставяните MAN услуги предприятията включват симетрични скорости на пренос.
- Споразумения за качество на обслужване (SLA) – при предоставянето на MAN услуги предприятията осигуряват гарантирано качество и надеждност на връзката и обичайно осигуряват възможност за сключване на SLA, като се гарантират минимални стойности на параметри, като време за отстраняване на повреда, достъпност на услугата, закъснение и загуба на пакети, колебание на закъснението на пакетите и др.

В подкрепа на заключенията може да се посочи, че съгласно т. 4.1.2 от Разяснителната бележка чрез Ethernet базирани линии с архитектура от вида „точка – много точки“ могат да се изградят резервирани и несподелени връзки със симетрични скорости на пренос. В тази връзка КРС счита, че характеристиките на услугата „MAN достъп“ могат да удовлетворят изискванията на големите бизнес ползватели за висококачествени продукти за свързаност.

На втория кръг анализи на съответните пазари е дефинирана услугата „IP VPN“, като услуга за изграждане на виртуална частна мрежа за пренос на данни в мрежовия слой на OSI модела. Този вид услуги обичайно се използва за свързване на отдалечени офиси на дадена компания, за дистанционен достъп до софтуерни приложения и информация, съхранявани на отдалечени корпоративни сървъри и др. Тази услуга се предоставя чрез IP/MPLS мрежи. В характеристиките на IP VPN услугите не се включват възможности за ползване на интернет достъп (в това число пренос на глас и видео) с гарантирано качество. По тази причина, от гледна точка на предназначението им, IP VPN услугите не могат да бъдат разглеждани като алтернатива на линиите под наем.

От гледна точка на основните характеристики на продуктите за висококачествен достъп КРС прави следните заключения относно услугата „IP VPN“:

- Осигуряване на свързаност от вида „точка – точка“ – IP VPN, подобно на MAN достъпа, се базира на пакетна комутация и преносът се осъществява в споделена медийна среда. Тази услуга се реализира в мрежовия слой на OSI модела на базата на интернет протокол (IP) и е подходяща за реализиране на свързаност от вида „точка – много точки“. За реализацията на свързаност от вида „точка – точка“ обикновено се използват допълнителни тунелни протоколи.
- Осигуряване на резервиран капацитет – при предоставянето на услуги за пренос на данни, реализирани в мрежовия слой на OSI модела, доставчикът на тези услуги реално не може да контролира достъпа от край до край. В рамките на втория кръг анализи на съответните пазари КРС констатира, че качеството на услугата при пренос на данни на IP ниво зависи от качеството на интернет достъпа. В тази връзка бе констатирано, че в множество случаи доставчиците на интернет достъп и IP VPN се различават, поради което качеството на IP VPN услугите, не отговаря на това на линиите под наем и MAN достъпа.
- Осигуряване на прозрачен капацитет – както бе посочено по-горе IP VPN услугите обичайно се използват за свързване на отдалечени офиси и за дистанционен

достъп до софтуерни приложения и информация, но не осигуряват предоставянето на интернет достъп с гарантирано качество, както и пренос на глас и видео в реално време. В тази връзка КРС счита, че IP VPN услугите не осигуряват „прозрачен“ капацитет, аналогичен на предлагания от традиционните и алтернативните линии под наем.

- Осигуряване на симетричен капацитет – при IP VPN тази характеристика до голяма степен зависи от характеристиките на интернет достъпа. Както бе посочено по-горе в рамките на втория кръг анализи на съответните пазари КРС констатира, че голяма част от предприятията предлагат IP VPN върху чужд интернет достъп. В тази връзка КРС счита, че по отношение на тази характеристика IP VPN услугите не могат да се разглеждат като алтернатива на линиите под наем и MAN достъпа.

Споразумения за качество на обслужване (SLA) – условията за предоставяне на IP VPN включват споразумения за SLA и следене на определени параметри за качество на обслужване, но това е свързано и с предоставянето на интернет достъпа. Предприятие, което не осигурява интернет достъпа, не притежава възможности за гарантиране на качеството на обслужване на IP VPN. В тази връзка IP VPN услугите не могат да удовлетворят напълно изискванията за свързаност на големите бизнес ползватели.

Предвид посоченото, КРС счита, че от гледна точка на функционалните характеристики MAN услугите отговарят на индивидуалните изисквания на бизнес ползвателите за предоставяне на висококачествени услуги на дребно за свързаност, в това число предоставяне на гарантиран резервиран, симетричен и прозрачен капацитет. Обстоятелството, че бизнес ползвателите възприемат MAN услугите като взаимозаменяеми с традиционните и алтернативните линии под наем се потвърждава и от непрекъснато повишаващото се потребление – ползването през 2020 г. на MAN услуги от предприятията се е повишило с 25,2% спрямо 2015 г. За същия период потреблението на традиционни и алтернативни линии под наем запазва тенденцията към спад, като през 2020 г. той е почти 15% спрямо предходната година и над 44% – за периода 2015 - 2020 г. Информация за миграцията от традиционни линии под наем към алтернативни линии под наем и към MAN достъп е представена в т. 6 от настоящия раздел.

КРС счита, че при предоставянето на IP VPN предприятията нямат необходимия контрол върху достъпа и следователно върху качеството на услугата, поради което IP VPN значително се различава от линиите под наем относно възможността за осигуряване на гарантиран резервиран капацитет. Въз основа на резултатите от анализа на предназначението и характеристиките на IP VPN, КРС счита, че IP VPN решенията не отговарят напълно на предназначението и функционалните характеристики на линии под наем.

От гледна точка на цените на услугите

При оценка на взаимозаменяемостта от страна на търсенето следва да се вземат под внимание не само функционалните характеристики на услугите, но и ценовите равнища, на които те се предлагат на крайни ползватели. С оглед на това да се оцени дали услугите на дребно за MAN достъп се възприемат от ползвателите като взаимозаменяеми не само по отношение на техните функционални характеристики и предназначение, но и

по отношение на техните цени с традиционните и алтернативните линии под наем на дребно, КРС изследва ценовата взаимозаменяемост между тези услуги.

В рамките на втория кръг на пазарен анализ беше доказано, че средните годишни приходи от алтернативните линии са значително по-ниски от тези на традиционните линии на дребно и при равни други условия потенциален ползвател на услугата би се ориентирал към алтернативна (Ethernet) линия. В настоящия кръг на анализ КРС отново изследва средния годишен приход от линия, предоставена на дребно¹⁶. Според КРС, така представени данните достатъчно точно отразят реалната разлика в ценовите равнища на отделните категории изследвани услуги през съответната година.

В следващите таблици са представени средните годишни приходи за 2020 г. от селищна¹⁷ алтернативна (Ethernet) линия под наем и традиционна цифрова линия на дребно с различни скорости, както и средните годишни приходи от линия за висококачествен MAN достъп и алтернативна (Ethernet) линия под наем на дребно със скорости от 10 Mbit/s, 100 Mbit/s и 1 Gbit/s.

Среден годишен приход от селищна алтернативна (Ethernet) линия под наем и традиционна цифрова линия на дребно през 2020 г.

Таблица 5

скорост	Ethernet линии				Традиционни цифрови линии		
	2 Mbit/s	10 Mbit/s	100 Mbit/s	1 Gbit/s	512 kbit/s	1024 kbit/s	2 Mbit/s
среден годишен приход от линия (в лв., без ДДС)	1 720	2 704	3 683	4 256	3 930	3 845	5 076

Източник: Данни, подадени в КРС

Среден годишен приход от селищна линия за MAN достъп и алтернативна (Ethernet) линия под наем на дребно през 2020 г.

Таблица 6

скорост	MAN			Ethernet линии		
	10 Mbit/s	100 Mbit/s	1 Gbit/s	10 Mbit/s	100 Mbit/s	1 Gbit/s
среден годишен приход от линия (в лв., без ДДС)	893	943	2 498	2 704	3 683	4 256

Източник: Данни, подадени в КРС

Видно от данните в таблица 5 по-горе, средните годишни приходи от алтернативна линия под наем с посочените скорости остават по-ниски от средните годишни приходи от традиционни цифрови линии със скорости до 2 Mbit/s, както беше посочено и в предходния кръг на пазарен анализ. В този смисъл, поради липсата на

¹⁶ С въпросниците за отчет на дейността през съответната година КРС не е събираща информация за срока на ползване на линиите на дребно, поради което за целите на анализа на взаимозаменяемостта е взет предвид средният годишен приход от линия.

¹⁷ Селищните линии на дребно представляват 96% от всички предоставени линии на дребно през 2020 г. поради което КРС счита, че изследването на взаимозаменяемостта на база данни за селищните линии може да се приеме за представително за целия разглеждан пазар.

значителни различия между резултатите от изследването на средния годишен приход (който отразява ценовите равнища, на които се предоставят услугите) в настоящия и предходния анализ, КРС счита, че направените в предходните два кръга на анализ заключения са относими и към конкретното изследване.

От представената информация в таблица 6 е видно, че за разлика от предходния кръг на пазарен анализ, при който средните приходи бяха със сравними стойности, през 2020 г. тези от алтернативни линии под наем със скорости от 10 Mbit/s, 100 Mbit/s и 1 Gbit/s са значително по-високи от средните годишни приходи от линии за MAN достъп със същите скорости. Като се вземе предвид, че ползвателите възприемат алтернативните линии под наем и MAN като взаимозаменяеми по отношение на предназначението и функционалните характеристики на услугите, може да се предположи, че те биха заменили по-скъпите алтернативни линии под наем с по-достъпната MAN технология. Оттук може да се заключи, че линиите за MAN достъп могат да се разглеждат като взаимозаменяеми на алтернативните линии под наем.

На база на гореизложеното, КРС счита, че може да се приеме, че е налице взаимозаменяемост между традиционните линии под наем, алтернативните линии под наем и линиите за MAN достъп на дребно.

Взаимозаменяемост при предлагането

В анализа на взаимозаменяемостта от гледна точка на предлагането на първи кръг анализ на съответните пазари на линии под наем КРС установи, че традиционните и алтернативните линии под наем се предоставят чрез използването на една и съща опорна мрежа, поради което не са необходими допълнителни инвестиции в нея. По отношение на мрежата за достъп в случай на изградена абонатна мрежа (усукана метална двойка или оптично влакно), предприятието има сравнително малки разходи при преминаване към предоставяне на алтернативни линии под наем, вместо традиционни. Основните разходи са за подмяна на крайното устройство. С оглед на това, че инвестициите в крайни устройства са значително по-малки, отколкото в мрежови съоръжения и преносна среда, КРС е стигнала до заключението, че тези разходи не могат да бъдат бариера по отношение на предлагането на нови услуги на пазара на линии под наем на дребно и че традиционните и алтернативните линии под наем могат да бъдат разглеждани като взаимозаменяеми от гледна точка на предлагането. В периода след първия кръг на анализ на пазара не са установени промени в използваните преносни технологии в електронните съобщителни мрежи, въз основа на което КРС поддържа мнението си, че традиционните и алтернативните линии под наем следва да бъдат разглеждани като взаимозаменяеми от гледна точка на предлагането.

На втория кръг анализ на съответния пазар КРС е изследвала разходите, които дадено предприятие трябва да направи, за да започне да предлага MAN достъп на крайни ползватели и е установила, че основната разлика между алтернативните линии под наем и MAN достъпа, които са базирани на Ethernet протокол, е в начина на реализация на логическата свързаност между точките на крайния ползвател. Докато при алтернативните линии под наем се организира свързаност от вида „точка – точка” между две крайни точки в мрежата чрез конфигуриране на съответен VLAN-id, при MAN достъпа се осъществява логическа свързаност от вида „точка – много точки” чрез конфигуриране на единичен VLAN-id за краен ползвател. За предоставянето на тези две

услуги се използва едни и същи мрежова инфраструктура (включваща мрежа за достъп и опорна мрежа) и крайни устройства. В тази връзка КРС стига до заключение, че от гледна точка на предлагането в случай на малко, но трайно повишаване на цената на MAN услугите, предприятията биха могли да започнат да ги предоставят на крайни ползватели в краткосрочен план, без големи допълнителни разходи и необходимост от инвестиции. В периода след втория кръг анализ на съответния пазар не са установени промени в характеристиките и условията за предлагане на MAN достъп въз основа на което КРС поддържа мнението си, че от гледна точка на предлагането линиите под наем и MAN достъпът могат да бъдат разглеждани като взаимозаменяеми.

Както бе посочено по-горе в анализа на взаимозаменяемостта от гледна точка на търсенето, в множество случаи доставчиците на IP VPN не разполагат със своя мрежова инфраструктура (същите не предоставят достъп до интернет). В тази връзка, докато доставчик на услуги за достъп (например MAN достъп) може лесно да започне да предлага свои IP VPN услуги, доставчик само на IP VPN услуги не може да започне да предоставя MAN достъп без допълнителни инвестиции в своя инфраструктура за достъп. Във връзка с това, КРС счита, че IP VPN услугите не могат да се разглеждат като взаимозаменяеми от гледна точка на предлагането на MAN достъпа и съответно на линиите под наем.

От анализа на взаимозаменяемостта на линии под наем и MAN достъп е видно, че същите се разглеждат от бизнес ползвателите като взаимозаменяеми от гледна точка на техните характеристики, предназначение и цени. Резултатите от изследването сочат, също така, че от гледна точка на предлагането предприятията, които предоставят линии под наем могат да преминат в кратък срок (до 1 година) към предоставяне на MAN достъп, без необходимост от големи допълнителни разходи и инвестиции. По отношение на IP VPN, КРС счита, че това решение не отговаря на функционалните характеристики на линии под наем, тъй като в голяма част от случаите доставчикът на виртуални частни мрежи не осигурява достъп, поради което реално не може да контролира достъпа и следователно качеството на услугата от край до край. Също така доставчик на IP VPN, който не разполага със своя електронна съобщителна мрежа, не може в краткосрочен план да започне да предлага услуги за достъп, в това число на MAN достъп и линии под наем. Въз основа на това КРС счита, че от гледна точка на търсенето и на предлагането не съществува достатъчна степен на взаимозаменяемост между линиите под наем и IP VPN.

Заключение

Във връзка с изложеното по-горе КРС счита, че съществува достатъчна степен на взаимозаменяемост между линиите под наем и MAN достъпа.

5.1.3. Взаимозаменяемост между услуги на дребно за резервиран капацитет с различни скорости

Взаимозаменяемост при търсенето

На първи кръг анализ на пазара на дребно на линии под наем КРС е изследвала взаимозаменяемостта от гледна точка на характеристиките и предназначението на линиите под наем с различни скорости и е стигнала до заключението, че от функционална гледна точка между тях съществува достатъчна степен на взаимозаменяемост.

На втори кръг анализ на съответния пазар КРС констатира, че заключенията от анализа на взаимозаменяемостта на линии под наем с различни скорости са валидни и за услугата „MAN достъп”. Линиите на дребно за висококачествен достъп в определено местоположение се предоставят с цел ползване на резервиран капацитет с различно приложение. От гледна точка на функционалността, обикновено е възможно да се използват няколко линии с по-ниска скорост като заместители на линиите за висококачествен достъп с по-висока скорост¹⁸. В тази връзка следва да се отбележи, че ползвателите на интернет достъп с гарантирано качество, виртуални частни мрежи (L2 VLAN) и други услуги с високо качество за целите на резервираност на услугата обикновено използват различни видове достъп. От своя страна, една линия с по-голям капацитет може да задоволи и потребности на ползватели с по-ниски изисквания за скорост.

В периода след втория кръг на анализ се запазва тенденцията за използване на линии под наем и MAN достъп с различни скорости с цел ползване на резервиран капацитет с различно приложение. Във връзка с това следва да се посочи, че през разглеждания период (2015–2020 г.) в България се предоставят както нискоскоростен MAN достъп със скорости от 64 kbit/s до 2 Mbit/s, така и MAN достъп със скорости, достигащи до 10 Mbit/s, 100 Mbit/s, 1 Gbit/s и над 1 Gbit/s, каквито скорости се използват и при линиите под наем. Следователно, от функционална гледна точка между линиите за висококачествен достъп с различни скорости съществува достатъчна степен на взаимозаменяемост, включително по отношение на тяхното конкретно предназначение.

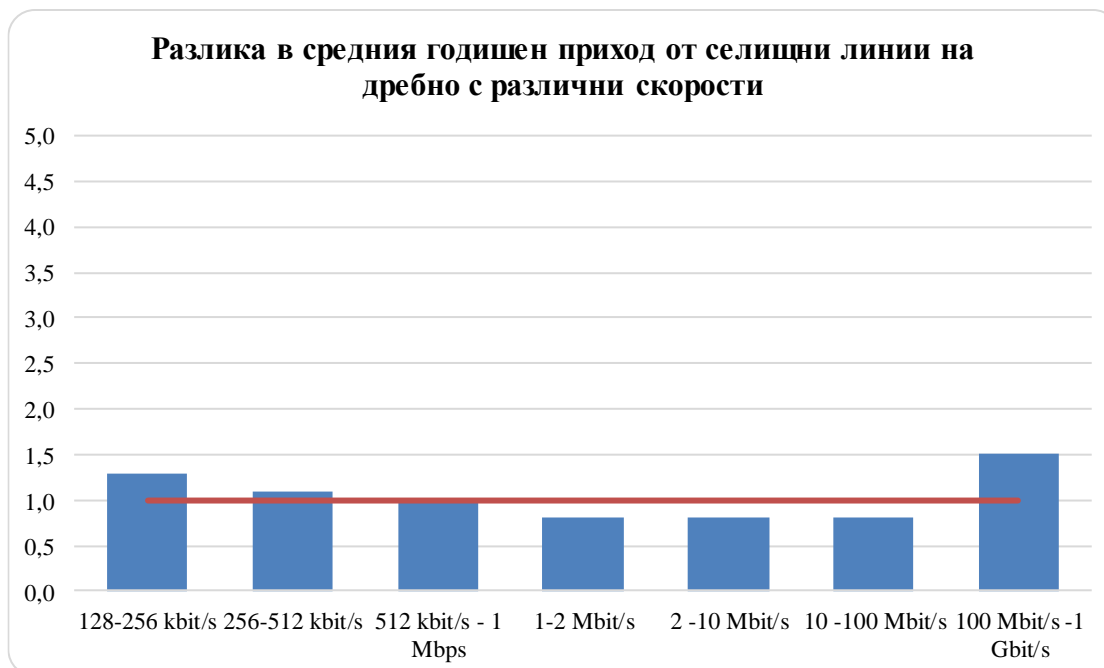
От гледна точка на цените на услугите

В предходния кръг на пазарен анализ КРС изследва взаимозаменяемостта между линиите за висококачествен достъп на дребно, предоставени с различни скорости, като доказва, че е налице верижна взаимозаменяемост от гледна точка на търсенето, независимо от използваната технология. В настоящата точка КРС отново изследва дали линиите с различни скорости попадат в обхвата на един и същи пазар на дребно.

На следващата фигура е представена информация за разликата в средния годишен приход за 2020 г. от селищна¹⁹ линия на дребно със скорости между 128 kbit/s и 1 Gbit/s включително, независимо от вида на технологията.

¹⁸ Наблюдават се и изключения в зависимост от приложението, за което крайният ползвател ползва линията.

¹⁹ Селищните линии на дребно представляват 96% от всички предоставени линии на дребно през 2020 г. поради което КРС счита, че изследването на взаимозаменяемостта на база данни за селищните линии може да се приеме за представително за целия разглеждан пазар.

Източник: Данни, подадени в КРС

Фигура 2

Изчислените коефициенти, представени на фигура 2, показват какво е отношението между средния годишен приход от линия с по-висока скорост и този от линия с по-ниска, при увеличение на последната с 10%. В случаите, когато коефициентът е около 1, може да се приеме, че разликата в средния годишен приход е минимална и разглежданите услуги принадлежат към един пазар. Следва да се отбележи, че средният годишен приход от линия с определена скорост е в пряка зависимост от цената, на която се предоставя тази линия и в този смисъл КРС счита, че изчислените коефициенти отразяват реално отношението между цените на линиите с посочените скорости.

Както е видно от фигура 2, изчислените коефициенти са около 1, което означава, че при трайно увеличение на цената на линия с по-ниска скорост, крайните ползватели биха се насочили към ползването на линията със следваща по-висока скорост. Наблюдаваните вариации в равнището на изчислените коефициенти се обясняват с факта, че при изследване на взаимозаменяемостта между линиите на дребно, не се взема предвид технологията, като средният годишен приход зависи от дела, който заемат различните технологии в обхвата на линиите, разпределени по скорости.

На база на гореизложеното, КРС счита, че е налице достатъчна степен на взаимозаменяемост от гледна точка на търсенето на линии на дребно с всички скорости, независимо от използваната технология, и поради тази причина тези линии принадлежат към един пазар.

Взаимозаменяемост при предлагането

При оценката на взаимозаменяемостта от гледна точка на предлагането между услугите за резервиран капацитет на дребно с различни скорости се изследва дали предприятие, което предоставя линии под наем и/или MAN достъп с по-ниска скорост

може да премине към предоставянето на тези услуги на дребно с по-висока скорост (или обратно) в краткосрочен план и без необходимост от значителни инвестиции и разходи.

На първи кръг анализ на пазара на дребно на линии под наем КРС изследва взаимозаменяемостта на линии под наем с различни скорости от гледна точка на необходимите инвестиции, които предприятието следва да направи, за да започне да предоставя линии под наем с по-висока скорост. Изследването на разходите, които дадено предприятие следва да направи при миграция към предоставяне на линии под наем с по-високи скорости, са довели до следните констатации:

- При миграция към по-високи скорости на линии под наем със скорости до 8 Mbit/s не са необходими промени в преносната среда и в преносната технология, използвани в мрежата за достъп. В тази връзка, при миграцията към линии под наем с по-висока скорост в този диапазон разходите включват разходи за инсталиране на допълнителна усукана метална двойка (допълнителни усукани метални двойки). КРС е приела, че тези разходи не могат да бъдат причина за прекъсването на веригата на взаимозаменяемостта при предлагането предвид ниските разходи, свързани с преконфигуриране на вече съществуващата линия към такава с по-висока скорост;
- При миграция към по-високи скорости на линии под наем със скорости по-високи от 8 Mbit/s усуканата метална двойка и HDSL технологията за пренос в мрежата за достъп се заменят с влакнесто-оптична връзка. Тук следва да се посочи, че обичайна практика е историческото и алтернативните предприятия, предоставящи линии под наем на дребно със скорости над 8 Mbit/s да изграждат необходимата оптична свързаност при възникване на конкретно търсене. В тази връзка на първи кръг анализ на пазара на линии под наем на дребно КРС е изследвала влиянието на строителните разходи за разполагането на нови влакнесто-оптични кабели и е отчела наложеното задължение на историческото предприятие БТК за предоставяне на достъп до пасивна инфраструктура (канална мрежа). Чрез това задължение за достъп се дава възможност на алтернативните предприятия да изграждат собствени влакнесто-оптични мрежи за достъп, като по този начин стават по-малко зависими от мрежата на историческото предприятие. По този начин на конкурентите на БТК на пазара на линии под наем на дребно са осигурени равнопоставени условия с тези на историческото предприятие по отношение изграждането на влакнесто-оптични мрежи за достъп. КРС е заключила, че разходите и необходимият срок за полагане на влакнесто-оптични кабели в каналната мрежа на БТК с оглед достигане до крайните ползватели и предоставяне на линии под наем на дребно със скорости по-високи от 8 Mbit/s, не могат да бъдат считани за ограничаващо условие за прекъсване на веригата на взаимозаменяемост на предлагането. При миграцията към линии под наем със скорости по-високи от 8 Mbit/s също така е необходима замяната на крайните устройства – HDSL модемите се заменят с медийни конвертори, като цената на последните е от порядъка на около 250 евро, поради което тази инвестиция не може да се приеме като ограничително условие.

На втория кръг на анализ КРС констатира, че данните за разходите при миграция към линии под наем с по-високи скорости, посочени по-горе, са актуални и за периода на анализа на пазара на дребно на висококачествен достъп в определено

местоположение. Тази тенденция се запазва и през разглеждания период след втория кръг. Предвид разширяването на обхвата на продуктите и услугите, включени на пазара на дребно на висококачествен достъп в определено местоположение на втория кръг анализи на съответните пазари, КРС изследва необходимите инвестиции в мрежата за мигриране към „MAN достъп” с по-високи скорости. В съответствие с наличната в КРС информация, MAN достъп се предоставя основно чрез оптична свързаност. Предвид това, че влакнесто-оптичната връзка осигурява достатъчно висок капацитет, при мигрирането към MAN достъп с по-високи скорости предприятието не следва да прави допълнителни разходи с цел да започне да предлага услуги за достъп с по-високи скорости. Единствените разходи се явяват в конфигурирането на връзката, но същите не могат да представляват ограничително условие за предлагането на MAN достъп с по-високи скорости. Мигрирането към по-високи скорости за MAN достъп, предоставян към момента със скорост под 8 Mbit/s, е свързано с посочените по-горе разходи, относими за линии под наем. И тук КРС отбелязва, че разходите за осигуряване на медийни конвертори не могат да се считат за ограничително условие за миграция към предоставяне на MAN достъп с по-високи скорости. Тези констатации са валидни и през разглеждания период след втория кръг анализи на съответните пазари.

Във връзка с изложеното, КРС счита, че е налице взаимозаменяемост от гледна точка на предлагането на линии под наем на дребно и MAN достъп на дребно с различни скорости.

Заклучение

От анализа на взаимозаменяемостта на линии под наем на дребно и MAN достъп на дребно с различни скорости е видно, че същите не се различават съществено от гледна точка на предназначение и качество на услугата, както и от гледна точка на необходими инвестиции в мрежата.

На тази база КРС счита, че съществува достатъчна степен на взаимозаменяемост между линиите под наем на дребно и MAN достъпа на дребно с различни скорости и същите могат да бъдат разглеждани като част от един и същи пазар на дребно на резервиран капацитет.

5.2. Определяне на географския обхват на дефинирания пазар на дребно на резервиран капацитет

Съгласно чл. 4, ал. 4 от Методиката, географският пазар включва определена територия, в която се предлагат съответните взаимозаменяеми обществени електронни съобщителни мрежи и/или услуги и в която конкурентните условия са достатъчно еднородни и се различават от тези в съседни географски райони, в които преобладаващите конкурентни условия са значително по-различни.

В съответствие с Насоките за пазарните анализи (т. 51) и чл. 10, ал. 1 от Методиката, географският обхват на съответния пазар в сектора на електронните съобщения се определя въз основа на два критерия:

- покритие по територия на обществените електронни съобщителни мрежи;
- наличие на еднакви законови и регулаторни изисквания за предоставяне на електронни съобщителни мрежи и/или услуги.

Въз основа на тези два критерия географският пазар може да бъде определен като местен, регионален, национален или обхващащ територията на две или повече страни (транснационален).

При определяне на географския обхват на пазара комисията отчита степента на инфраструктурна конкуренция и може да вземе предвид и критерии, като: характеристики на търсенето и предлагането (предпочитание на ползвателите на национално или местно ниво, изградени мрежи, наличие на различаващи се търговски оферти и др.); брой и размер на предприятията, пазарните им дялове и тяхното изменение; цени и ценови различия.

Съгласно Насоките за пазарен анализ и Препоръката за съответните пазари на ЕК анализът относно географския обхват на пазара следва да стартира с определянето на географска единица, която да отговаря на следните условия: а) да е с подходящ размер, т.е. достатъчно малка, за да се избегнат значителни вариации на условията за конкуренция в рамките на всяка единица, но и достатъчно голяма, за да се избегне обременяващ и изискващ много ресурси микроанализ, който би могъл да доведе до разпокъсност на пазара, б) да отразява мрежовата инфраструктура на участниците на пазара и в) да има ясни и стабилни граници във времето.

Отчитайки действащото законодателство, КРС следва да определи дали са налице сходни конкурентни условия по отношение на търсенето и предлагането на услугите, попадащи в обхвата на определения продукт пазар на територията на страната.

В предходния кръг на пазарен анализ, комисията определи съответния географски пазар като национален по своя обхват въз основа на критериите: покритие по територия на обществените електронни съобщителни мрежи и наличие на еднакви законови и регулаторни изисквания за предоставяне на електронни съобщителни мрежи и/или услуги и заключението, че условията, при които се предоставят услугите от обхвата на продуктовия пазар са достатъчно хомогенни на национално ниво.

В настоящия анализ КРС извършва оценка на наличието на различия в конкурентните условия на територията на страната, отчитайки развитието на пазара и наличието на изградена инфраструктура, като взема предвид и характеристиките на услугите, които са част от пазара.

Както е изложено и в предходния пазарен анализ услугите, предлагани на този пазар, са насочени към покриване на определени специфични изисквания на големи бизнес клиенти (крайни ползватели), като осъществяване на основна и резервирана свързаност между отдалечени офиси с цел осъществяване на пренос на данни и/или на IP телефонен трафик, свързване и резервиране (backup) на центрове за данни и др. Обичайно големите бизнес клиенти осъществяват дейност в населени места, които се характеризират с концентрация на стопанска дейност, население, както и транспортни и логистични връзки. Такива населени места в България са центровете на административните области²⁰, определени в съответствие с утвърдената Класификация на териториалните единици за статистически цели ниво NUTS 3.

²⁰ В „Националната стратегия за регионално развитие (НСРР) за периода 2012 – 2022 г.“ е отбелязано, че: „По-благоприятно е общото социално-икономическо състояние в общините на средно големите градове,

КРС счита, че на този пазар е най-удачно от гледна точка на географския анализ да се определи географската единица на ниво административна област, като това е в съответствие с посоченото в Общата позиция на ОЕРЕС относно географските аспекти на пазарните анализи, че „съответната географска единица следва да е съвместима и с дефиницията на продуктивния пазар, по-специално по отношение на различията в предоставянето на електронни съобщителни услуги, свързани с определени сегменти на клиентите“²¹. Определянето на географската единица въз основа на топологията на мрежата на участниците на пазара не е подходящ критерий в случая, тъй като освен че търсенето се концентрира в близост до административните центрове, предлагането на услуги на пазара се осъществява както от предприятия с изградени национални мрежи, така и от такива с локални по териториален обхват мрежи.

За целите на определянето на географския обхват на пазара на дребно на резервиран капацитет КРС изследва характеристиките на пазара от гледна точка на търсенето и предлагането с цел да определи доколко са налице сходни конкурентни условия, както следва:

- Характеристики на търсенето и предлагането на пазара на дребно

Както е посочено по-горе, търсенето на услугите за резервиран капацитет на дребно се генерира от бизнес клиенти, осъществяващи стопанска и/или търговска дейност, при които обемът и обхватът на дейността предполагат необходимост от специфични решения, свързани с обществените електронни услуги. Такива клиенти например са финансови предприятия – като банки, застрахователни предприятия и други финансови организации, както и държавни институции, които имат териториална мрежа от подразделения и клонове и се нуждаят от сигурна вътрешна мрежа за обмен на информация между тях. Но клиенти на пазара на услуги за резервиран капацитет могат да бъдат и нефинансови предприятия, осъществяващи стопанска и търговска дейност, в зависимост от вида и обхвата на тяхната дейност. В контекста на определяне на географски пазар, разпределението на потенциалните ползватели, както и на доставчиците на услугата на ниво административна област очертава характеристиките на търсенето и предлагането на определеното географско ниво.

В таблицата по-долу е представена информацията относно броя на предприятията по административни области за 2020 г., както и информацията относно общия брой на нефинансовите предприятия в България.

Таблица 7

предимно областни центрове, и прилежащите към тях урбанистични ареали, благодарение на по-добрите условия за предприемачество и бизнес и по-добрите условия в социалната сфера. В малките градове и техните общини, които не разполагат с по-значителен финансов и човешки потенциал, икономическите дейности са силно ограничени и се изчерпват със сферата на услугите и търговията.“;
<https://265obshtini.bg/news/68>

²¹ Обща позиция на ОЕРЕС относно географските аспекти на пазарните анализи, т. 6.4.1., пар. 97.

Област	Брой активни предприятия, които имат изградени мрежи по области	Потенциално търсене на услугата - общ брой нефинансови предприятия по области
Благоевград	9	21 840
Бургас	14	30 974
Варна	15	33 529
Велико Търново	13	10 679
Видин	10	3 064
Враца	7	6 021
Габрово	10	6 024
Добрич	12	9 471
Кърджали	9	5 171
Кюстендил	7	6 136
Ловеч	8	5 639
Монтана	7	4 577
Пазарджик	13	11 331
Перник	9	5 500
Плевен	9	9 909
Пловдив	23	40 054
Разград	9	4 306
Русе	13	11 668
Силистра	10	3 994
Сливен	12	7 209
Смолян	9	5 291
София (столица)	34	123 095
София	14	9 967
Стара Загора	11	15 371
Търговище	10	4 133
Хасково	10	12 080
Шумен	11	7 125
Ямбол	8	5 523

Забележка: Данните относно броя на нефинансовите предприятия по области са от проучване на Института за пазарна икономика (265 истории за икономика)²². Към момента на изготвяне на анализа последните актуални данни за броя на нефинансовите предприятия на ниво административна за област (NUTS 3) са за 2019 г.

Източник: Данни, подадени в КРС, данни от проучване на Института за пазарна икономика

Представените, в таблицата по-горе, данни относно броя на нефинансовите предприятия по области имат за цел да представят общата структурата на разпределение на бизнес единиците в България, като се има предвид, че не всички нефинансови предприятия са клиенти на пазара на предоставяне на резервиран капацитет.

От представената информация е видно, че най-голям брой нефинансови предприятия са концентрирани в административните области с големите градове в България, а именно: област София (столица) – 29,3% от предприятията, област Пловдив

²² <https://265obshtini.bg/map/152>

– 9,5%, област Варна – 8,0% и област Бургас – 7,4%. Съответно в тези области има най-много доставчици, които да посрещнат търсенето – в област София (столица) има 34 активни предприятия с изградени мрежи, следвана от област Пловдив – с 23 доставчика на услуги, Бургас и Варна – съответно с 14 и 15 доставчика, т.е. като цяло броят на доставчиците по административни области отразява териториалното разпределение на потенциалните ползватели на услугата.

- Търговски оферти и ценови различия на пазара на дребно

Отличителна характеристика на услугите за резервиран капацитет на дребно е, че те се предлагат като техническо решение, което се реализира конкретно за нуждите на съответен бизнес клиент. Т.е. тъй като офертите са индивидуални за всеки клиент, и част от клиентите може да изискват и свързване на национално ниво, е невъзможно да се разграничат и сравнят търговски оферти и цени на регионален или териториален принцип.

Друга характерна особеност при търсенето на електронни съобщителни услуги от страна на големите клиенти на пазара на дребно на услуги за резервиран капацитет, е че те се нуждаят от свързаност на обекти (офиси, банкови клонове) в различни населени места, което предполага необходимост от реализиране на услугата на национално ниво.

Покритие по територия на обществените електронни съобщителни мрежи

В т. 4. “Развитие на националната инфраструктура“ е представено описание на развитието на инфраструктурата на предприятията, предоставящи услугите, включени в обхвата на пазара. Посочено е, че предприятията, участници на разглеждания пазар, продължават да увеличават покритието на своите мрежи, като във всяка област има поне седем предприятия, които предоставят услуги (на дребно или на едро), включени в разглеждания пазар. Видно от разпределението на броя на предприятията по области изградените мрежи за предоставяне на услуги за резервиран капацитет следват потенциалното търсене на услугата.

Наличие на еднакви законови и регулаторни изисквания за предоставяне на електронни съобщителни мрежи и/или услуги

В съответствие с разпоредбите на ЗЕС, предприятията, имащи намерения да стартират дейност по предоставяне на обществени електронни съобщения чрез услугата „линии под наем“ и услугата „MAN достъп“, са задължени да подадат уведомление до КРС за осъществяване на дейността на територията на България и това изискване е валидно за всички предприятия в страната. В тази връзка КРС отчита, че по отношение на предоставянето на услугите, обект на настоящия анализ, няма специфични административни, законови или регулаторни различия, които да създават различни регионални условия за предоставяне на услугите и да обуславят необходимост от определянето на отделни географски пазари.

Въз основа на анализа на конкурентните условия на разглеждания пазар на дребно на резервиран капацитет, както по отношение на териториалното покритие на обществените електронни съобщителни мрежи и наличието на еднакви законови и регулаторни изисквания за предоставяне на електронни съобщителни мрежи и/или услуги, КРС счита, че разглежданият пазар може да бъде определен като национален, обхващащ територията на Република България.

5.3. Заключение

КРС определя пазара на дребно на резервиран капацитет, който обхваща линии под наем и MAN достъп, предоставени на дребно.

Географският обхват на пазара е територията на Република България.

В допълнение КРС подчертава, че разглежда обхвата на пазара на дребно на резервиран капацитет единствено с оглед дефиниране на вертикално свързания пазар на едро. КРС не цели определяне на пазар на дребно на резервиран капацитет за целите на *ex ante* регулирането.

6. Състояние, анализ и оценка на конкурентните условия на дефинирания пазар на дребно на резервиран капацитет в периода 2015-2020 г. при липса на регулация на свързания пазар на едро

В предходния кръг на анализ на пазара, КРС стигна до заключението, че пазарът на дребно на висококачествен достъп в определено местоположение (съгласно Препоръката за съответните пазари от 2014 г.), при липса на регулация на свързания пазар на едро, се характеризира с устойчива във времето конкуренция, която ще се запази в перспектива в периода, обхванат от анализа. Взимайки предвид тези заключения и в резултат на изводите от извършения анализ на вертикално свързания пазар на едро на висококачествен достъп в определено местоположение, с Решение на КРС № 412/11.08.2016 г. регулаторът отмени специфичните задължения на историческото предприятие БТК. В настоящия анализ е изследвано дали вследствие на отмяната на задълженията на историческото предприятие е настъпило увреждане на конкуренцията на пазара на дребно на резервиран капацитет или са налице предпоставки за това в бъдещия период, обхванат от анализа.

В обхвата на пазара на резервиран капацитет на дребно не са настъпили изменения спрямо предходния кръг на анализ по отношение на продуктите и услугите, които се включват в него. Това са продукти и услуги, предназначени за големи бизнес ползватели, чиито функционални характеристики и ниво на качеството на обслужване са приспособени към нуждите им. При определянето на обхвата на пазара на дребно на резервиран капацитет (т. 5 от настоящия раздел), КРС доказва, че е налице взаимозаменяемост между линиите под наем (традиционни и алтернативни) и MAN достъпа на дребно в степен, достатъчна, за да се направи заключение, че тези услуги попадат в обхвата на един и същи продуктов пазар.

С оглед изготвяне на оценка на конкурентните условия на дефинирания пазар на дребно на резервиран капацитет, в настоящата точка КРС представя състоянието и развитието на пазара в периода 2015-2020 г. и анализира структурата и динамиката на конкуренцията при липса на регулация на вертикално свързания пазар на едро. В обхвата на анализа са включени факторите, които най-пълно описват конкурентните условия, а именно брой и развитие на участниците на пазара, пазарни дялове и тяхното разпределение, достъп до инфраструктура и развитие на цените на дефинирания пазар на дребно.

6.1. Състояние на пазара на дребно на резервиран капацитет в периода 2015-2020 г.

Броят на линиите за резервиран капацитет на дребно и реализираните приходи за периода 2015-2020 г. са представени на фигура 3 по-долу.

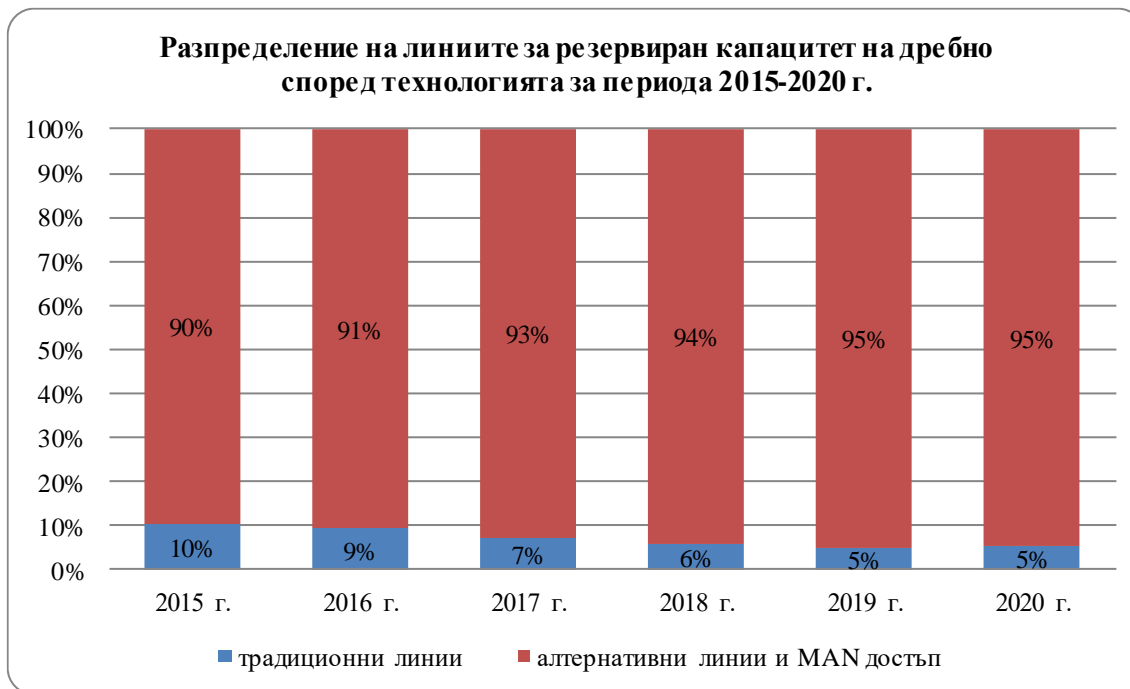
Източник: Данни, подадени в КРС

Фигура 3

В рамките на изследвания период 2015-2020 г. се наблюдава ръст в броя отдадени линии за резервиран капацитет на дребно с 15,6%, а обемът на реализираните приходи през 2020 г. остава без съществено изменение спрямо този през 2015 г., като се отчита минимален спад от 0,3% за 6-годишния период. Броят линии достига 26,3 хил. към 31.12.2020 г., а приходите – почти 30 млн. лв. Видно от представените на графиката данни, броят на линиите и приходите достигат своя пик в рамките на изследвания период през 2019 г., след което бележат рязък спад през 2020 г., като той е съответно 17,4% при линиите и 16,4% при реализираните приходи от тях. Това отрицателно изменение през последната година се дължи основно на намаляването в броя на бизнес клиентите със 17,2%, както и на нуждите им за свързаност, в резултат от противоепидемичните мерки за ограничаване разпространението на COVID-19, поради което част от активните през предходните години линии са закрити.

През разглеждания период посоката на изменение в приходите почти изцяло следва тази на броя на линиите, независимо, че темпът на изменението не е сходен. Съотношението между традиционните и алтернативните линии под наем, заедно с линиите за MAN достъп, рефлектира върху общите реализирани приходи и съответно върху темпа на изменението им, поради разликата в цените на посочените видове линии. На следващата графика е представено разпределението на традиционните линии и броят

на алтернативните линии под наем и линиите за MAN достъп в общия обем на пазара за периода 2015-2020 г.

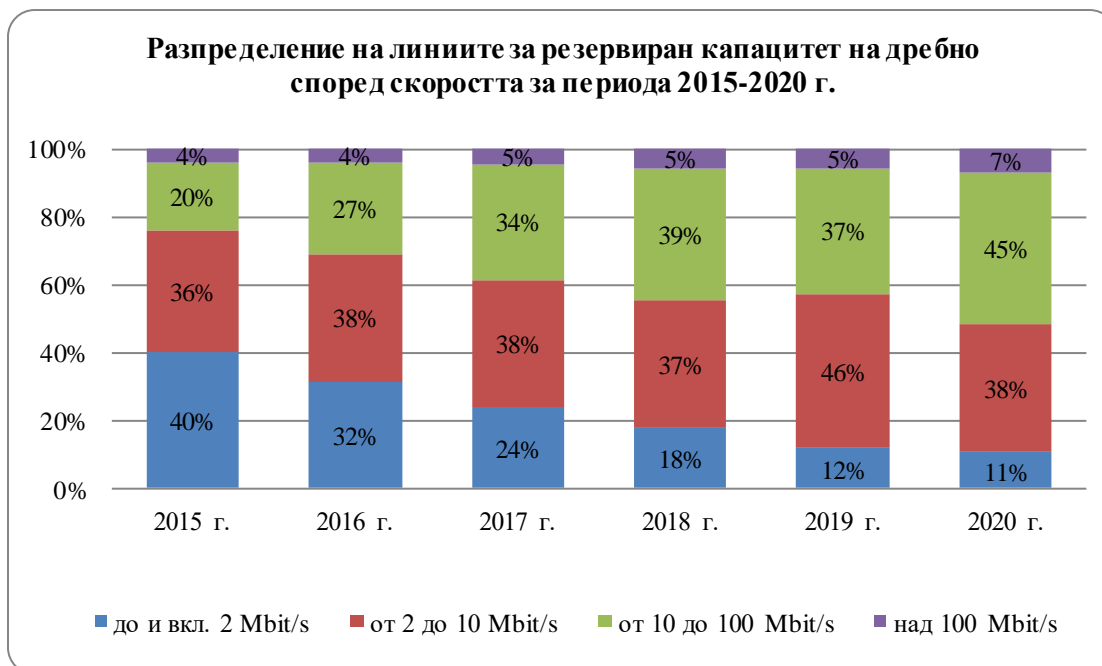
Източник: Данни, подадени в КРС

Фигура 4

През изследвания период, дялът на традиционните линии в общия брой отдадени линии на дребно намалява с 5 процентни пункта (фигура 4), а в абсолютно изражение - с над 40% до 1,4 хил. Обратно е изменението в общия брой на отдадените алтернативни линии и линии за MAN достъп – той нараства с 22% в абсолютни стойности, като достига почти 25 хил. към края на 2020 г. Този ръст както в броя, така и в относителния дял на отдадените алтернативни линии и линии за MAN достъп потвърждава направеното заключение в рамките на предходните два пазарни анализа във връзка с тенденцията на миграция от традиционни към алтернативни и MAN линии, като регулаторът очаква тази тенденция да продължи и в обхванатия в перспектива период от настоящия анализ.

Независимо от наблюдавания ръст в общия брой линии за резервиран капацитет на дребно и на нарастващия общ дял на алтернативните и линиите за MAN достъп в него, двата изследвани критерия (брой и приходи) следват почти една и съща посока на развитие, въпреки очакванията на регулатора, изразени в предходния кръг на анализ, те да се разминават. Това се обуславя от нарастващия дял на линиите с по-голям капацитет в общия брой линии на дребно, при които средният приход от линия е значително по-висок, което компенсира намаляването на дела на приходите от традиционни линии под наем.

Направеното заключение в рамките на предходните два кръга във връзка с преориентирането на ползвателите от линии с по-нисък към такива с по-висок капацитет, се потвърждава и от данните, представени на фигура 5 по-долу.

Източник: Данни, подадени в КРС

Фигура 5

Видно от данните, представени на фигура 5, за периода 2015-2020 г. относителният дял на линиите на дребно със скорости над 2 Mbit/s нараства с 30 процентни пункта в общия обем на пазара на резервиран капацитет на дребно. За разглеждания период най-голям ръст в относително изражение се отчита при линиите на дребно с капацитет от 10 до и вкл. 100 Mbit/s – с почти 25 процентни пункта. Увеличава се и дялът на линиите с капацитет над 100 Mbit/s, които към края на 2020 г. заемат дял от 7% в общия брой линии на пазара на резервиран капацитет. В абсолютни стойности броят на линиите с капацитет от 10 до и вкл. 100 Mbit/s нараства над 2 пъти спрямо началото на разглеждания период, достигайки почти 11,8 хиляди, а линиите с капацитет над 100 Mbit/s нарастват за същия период два пъти, достигайки почти 2 хиляди. Този ръст се обуславя от технологичното развитие на пазара, вследствие на необходимостта на бизнес ползвателите от по-широка честотна лента, произтичаща от разширяване на дейността им и от появата на нови и изискващи по-голям ресурс приложения.

С оглед на гореизложеното, КРС е извела няколко тенденции, които счита, че ще се запазят в бъдещия период, обхванат от настоящия анализ, а именно:

- Броят на линиите на пазара на резервиран капацитет на дребно ще продължи да нараства, независимо от отчетения спад през последната година от анализирания период;
- Реализираните приходи също ще нарастват, но с по-нисък темп спрямо темпа на изменение в броя на линиите, вследствие на разликата в ценовите равнища между различните технологии и скорости и нарастване дела на линиите за MAN достъп с по-голям капацитет в общия брой отдадени линии на пазара на дребно;
- Ще продължи наблюдаваната в предходните два кръга на пазарен анализ миграция от традиционни към алтернативни линии и към линии за MAN достъп,

които поддържат като цяло по-високи скорости и се предоставят на значително по-ниски цени спрямо традиционните;

- Заключение, направено в рамките на предходните два кръга на пазарен анализ, за преориентиране на ползвателите от линии с по-ниски към такива с по-високи скорости ще е валидно и за периода, обхванат в перспектива от настоящия анализ.

6.2. Анализ и оценка на конкурентните условия на пазара на дребно на резервиран капацитет в периода 2015-2020 г. при липса на регулация на свързания пазар на едро

Към 31.12.2020 г. броят на предприятията, предоставящи услуги за висококачествен достъп на дребно, достига 37, като през 2020 г. спрямо началото на разглеждания период са навлезли 12 нови предприятия. Само за последната година те са 5, които към края на 2020 г. притежават общ пазарен дял от 0,1% на база брой линии и 0,1% на база приходи. Навлизането на нови участници на пазара е вследствие както на продължаващия процес на миграция на крайните бизнес ползватели от традиционни линии под наем към алтернативни услуги за предоставяне на резервиран капацитет, които им осигуряват по-голяма гъвкавост, по-високи скорости и относително по-ниски цени, така и на динамиката в развитието на тези услуги. Това от своя страна продължава да предопределя привлекателността на алтернативните услуги за предоставяне на резервиран капацитет за потенциалните и съществуващи доставчици, като регулаторът счита, че тази посока на развитие ще се запази в бъдещия период, обхванат от пазарния анализ.

Друг фактор за развитието на конкуренцията на пазара, който КРС изследва, е изменението в броя на линиите и приходите от услугите за предоставяне на резервиран капацитет на участниците на този пазар. Анализът му показва какъв е потенциалът за развитие не само на новонавлезлите, но и на съществуващите предприятия на изследвания пазар. От всички предприятия (37), осъществяващи дейност на пазара на резервиран капацитет през 2020 г., над половината – 25, отбелязват ръст в броя предоставени линии²³, а 21 и в приходите от тях спрямо началото на анализирания период, като ръстът при някои е между 2 и 7 пъти в броя линии и между 3 и 12 пъти в приходите. За същия период историческото предприятие отбелязва спад както по отношение на броя линии с 35%, така и по отношение на приходите от тях – с 50%. Налице са и конкурентни на БТК предприятия, които също отбелязват спад в двата разглеждани показателя, като сумарно общият брой отпаднали линии представлява едва 1,2% от всички отдадени линии през 2020 г., а приходите – 9% от общите реализирани приходи, което на фона на спада в нуждите за свързаност на бизнес клиентите през 2020 г., вследствие на наложените мерки за ограничаване разпространението на COVID-19, може да се приеме, че е пренебрежимо малко, за да се отчете като недостатък за потенциала за развитие на пазара и предприятията, осъществяващи дейност на него.

За периода от 2015 г. до 2020 г. е налице и ръст в предоставения брой линии на дребно от конкурентните на БТК предприятия от над 2 пъти и 1,7 пъти в реализираните

²³ Към този брой са включени и новонавлезлите предприятия на пазара на резервиран капацитет на дребно през 2020 г. спрямо 2015 г.

приходи от тях. Това е индикация, че позициите на историческото предприятие на този пазар продължават да отслабват и то постепенно губи конкурентни предимства и установената през годините търговска репутация сред ползвателите на дребно.

КРС поддържа позицията си от предходния кръг на анализ, че отчетеният положителен баланс в изменението на броя отдадени линии и реализираните приходи от болшинството от предприятията, осъществяващи дейност на пазара на дребно на резервиран капацитет от една страна, и наблюдаваният спад в същите индикатори по отношение на историческото предприятие от друга, са признаци за наличие на устойчива конкуренция на изследвания пазар.

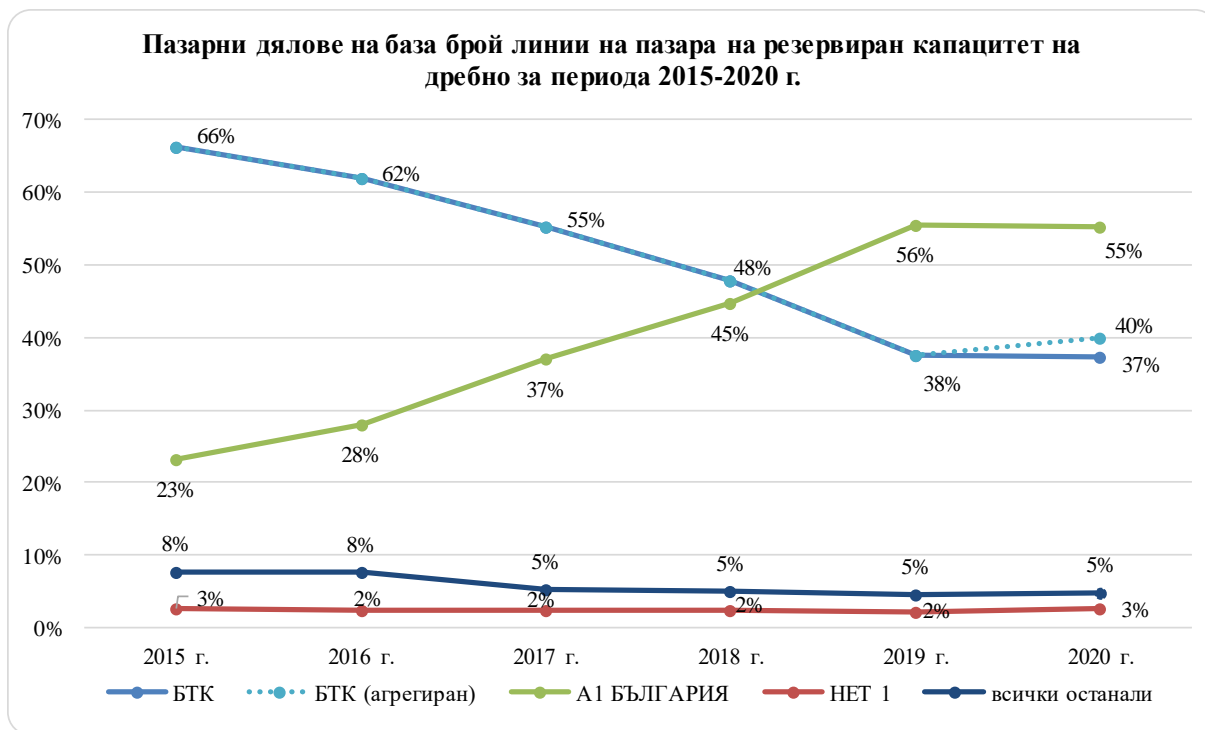
За показател за тенденциите на пазара служат и пазарните дялове и тяхната динамика в определен времеви период. При изчисляването на пазарните дялове, КРС е използвала подадената от предприятията информация както по отношение на броя линии, така и по отношение на реализираните приходи от тях за периода 2015-2020 г.

На следващите фигури са представени пазарните дялове на историческото предприятие БТК (включително на предприятията, участници на разглеждания пазар, върху които историческото предприятие придобива контрол през 2021 г., а именно "Нет 1" ЕООД²⁴, "Комнет София" ЕАД²⁵ и „Нетуоркс - България“ ЕООД²⁶), на основния му конкурент А1, както и общите пазарни дялове на останалите участници на пазара на резервиран капацитет на дребно, изчислени на база брой отдадени линии и приходи за периода 2015-2020 г. За целите на анализа КРС представя както индивидуалните пазарни дялове на всяко от посочените предприятия за съответния период, така и агрегирания дял на БТК за 2020 г. с оглед на това въз основа на исторически данни да се оцени развитието му в перспектива. През 2020 г. на пазара на дребно на резервиран капацитет освен историческото предприятие, осъществяват дейност още 36 предприятия, представени в т. 3 от настоящия раздел.

²⁴ БТК е едноличен собственик на капитала на „Нет 1“ ЕООД от 28.05.2021 г.

²⁵ БТК е едноличен собственик на капитала на „Комнет София“ ЕАД от 11.05.2021 г.

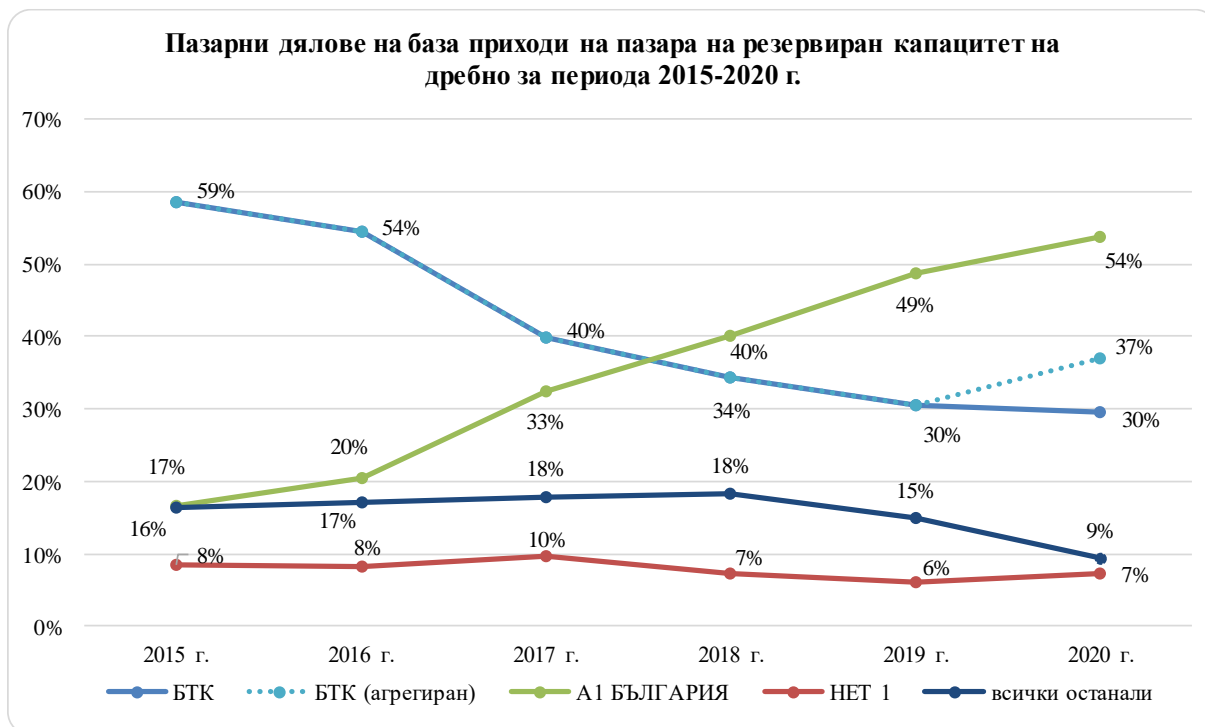
²⁶ С Решение № 690 от 01.07.2021 г. Комисията за защита на конкуренцията разреши придобиването от страна на БТК на пряк едноличен контрол върху „Нетуоркс-България“ ЕООД.

Забележка: Индивидуалните дялове на „Комнет София“ ЕАД и „Негуоркс-България“ ЕООД не са представени на графиката, тъй като за разглеждания период не надвишават 0,08% на база брой линии.

Източник: Данни, подадени в КРС

Фигура 6

Забележка: Индивидуалните дялове на „Комнет София“ ЕАД и „Нетуоркс-България“ ЕООД не са представени на графиката, тъй като за разглеждания период не надвишават 0,3% на база приходи.

Източник: Данни, подадени в КРС

Фигура 7

В предходния кръг на анализ беше направено обосновано предположение от регулатора за устойчивия характер на тенденцията на спад в пазарните дялове на историческото предприятие, което беше оправдано в рамките на изследвания в настоящия анализ период.

Видно от фигура 6 и фигура 7, за посочения 6-годишен период, относителният дял на историческото предприятие намалява с по 29 процентни пункта както на база брой линии, така и на база приходи, като достига съответно 37% и 30%. В резултат от придобития от страна на БТК контрол върху трима от участниците на съответния пазар на дребно, посочени по-горе, КРС е представила развитието и на агрегирания пазарен дял на историческото предприятие, включващ дяловете на трите придобити предприятия. Видно от представените на двете графики данни, агрегираният дял на БТК на база брой линии е 40% като спадът, който се отчита спрямо началото на разглеждания период е 26 процентни пункта. На база приходи дялът на БТК достига 37%, като отчита спад спрямо 2015 г. от 22 процентни пункта.

За разглеждания период се наблюдава преразпределяне на дяловете на основните участници на този пазар – БТК и А1. Позициите на последното се засилват значително, като през 2018 г. дялът му изпреварва този на БТК по брой линии, а през 2019 г. и по приходи и в края на отчетния период то заема челни позиции и по двата показателя. Към 31.12.2020 г. А1 притежава дял на база брой линии на дребно от 55%, който е почти 18 процентни пункта над самостоятелния дял на БТК и 15 процентни пункта над агрегирания. По отношение на приходите, отчетената разлика между дяловете на двете предприятия през 2020 г. е още по-съществена. Дялът на основния конкурент А1 превишава с 24 процентни пункта самостоятелния дял на БТК и с почти 17 процентни пункта агрегирания.

По отношение на останалите участници на пазара, темпът на изменение в дяловете на база брой линии остава относително стабилен без съществени флукуации, а при дяловете на база приходи се наблюдава темп на ръст с по-малко от 1 процентен пункт на годишна база до 2018 г., и рязък спад от 9 процентни пункта през последните три години от разглеждания период.

Съгласно чл. 29, ал. 2 от Методиката, ако при анализа на динамиката на изменението на пазарните дялове на предприятията на разглеждания пазар се установи, че предприятие има голям пазарен дял без съществени изменения през разглеждания период, се счита, че предприятието може да има значително въздействие върху съответния пазар. В същото време фактът, че пазарните дялове на предприятието, което се е възползвало от значителна пазарна сила, запазват тенденцията си на спад, може да послужи за доказателство, че пазарът продължава да бъде конкурентен. Пазарният дял на А1 на база брой линии е над 50% през 2020 г., но предприятието заема челната позиция едва в края на отчетния период, като дялът му бързо нараства в периода, обхванат от анализа. Заемането на значителен пазарен дял от страна на едно или няколко конкурентни предприятия, в допълнение към отчетения устойчив спад в дяловете на

БТК, което в предходните анализирани периоди притежаваше съществени позиции на пазара, може да се приеме за индикация, че пазарната структура на разглеждания пазар е конкурентна.

При оценка на състоянието на конкуренцията на пазара на дребно, освен пазарните дялове, КРС изследва и дали са налице препятствия за навлизане и разширяване на пазара от гледна точка на необходима инфраструктура за предоставяне на услугите на дребно. В предходния кръг на анализ КРС разгледа какво е значението на изградената традиционна инфраструктура на БТК за предприятията, предоставящи услуги на този пазар и за онези, които имат намерение да навлязат на него. Регулаторът доказва, че обхватът и големината на традиционната инфраструктура губят значението си във времето, в резултат на възникналите още в периода на първи кръг значителни структурни промени по отношение на мрежите и използваните технологии за предоставяне на услуги на дребно. В настоящия кръг на анализ тези заключения продължават да са валидни. Развитието на алтернативните технологии за предоставяне на резервиран капацитет в периода 2015-2020 г. продължава да се задълбочава, което е следствие от наличието на разгърнати оптични мрежи. Както е посочено в т. 4 „Развитие на националната инфраструктура“ по-горе, предприятията продължават да увеличават покритието на своите оптични мрежи и мрежите за достъп, като според представените в КРС данни през 2020 г., във всички 28 административни области на страната има точки на присъствие на най-малко 7 предприятия, предоставящи услуги за резервиран капацитет. Историческото предприятие, както и две конкурентни предприятия (..... (Търговска тайна) и(Търговска тайна)) имат присъствие във всички 28 административни области в страната през 2020 г., следвани от (Търговска тайна) – в 27 и (Търговска тайна) – в 26. Съгласно данните, представени в таблица 3 от т. 4 „Развитие на националната инфраструктура“, в 25 области в страната има изградени мрежи на предприятия, които са потенциални участници на разглеждания пазар. Тези предприятия биха могли за относително кратък период от време и без значителни разходи за изграждане на необходимата инфраструктура да навлязат на пазара на резервиран капацитет. Това, че съществува инфраструктура, която потенциално може да се използва за предоставяне на резервиран капацитет, в допълнение към наличието на 12 новонавлезли предприятия на пазара на дребно за анализирания период, води до заключение за отслабване на бариерите за навлизане и разширяване на пазара.

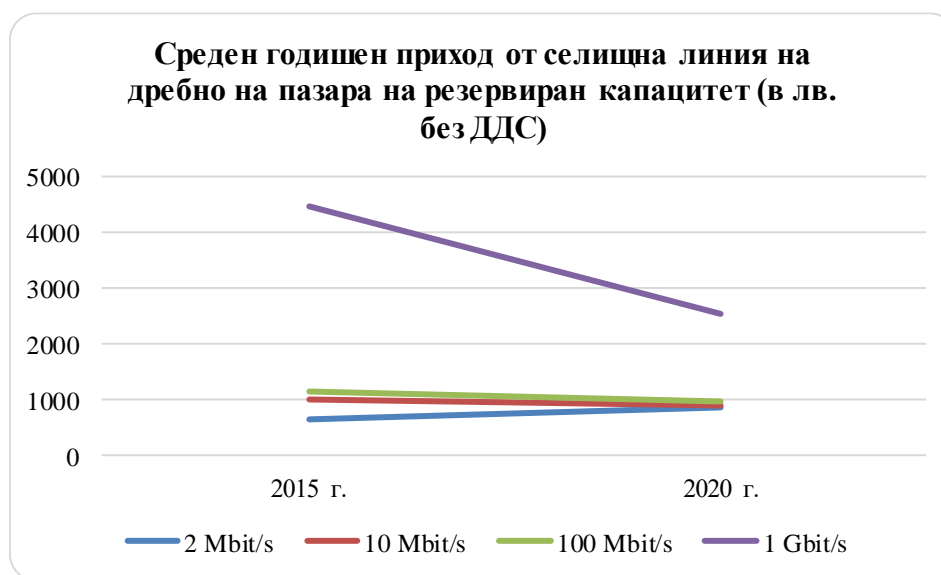
Предпоставка за технологичното развитие на мрежите на конкурентните предприятия на пазара на резервиран капацитет е достъпът до подземна канална мрежа, доколкото тя се отнася до изграждане на мрежата за достъп като част от мрежовата инфраструктура за предоставяне на услугата. За предоставянето на отделни услуги на този пазар каналната мрежа представлява мрежов компонент, който технически не може да бъде възпроизведен или възпроизвеждането му е съпътствано с високи разходи, които правят процеса нерентабилен за конкурентните предприятия. Със свое Решение № 235/18.06.2019 г., КРС отмени всички наложени задължения на БТК на пазара на локален достъп в определено местоположение, включително задължението за предоставяне на достъп до пасивна инфраструктура (подземна канална мрежа), вследствие от извършен пазарен анализ, с който е доказано, че на този пазар е установено, че не е налице предприятие, което да има възможност да действа независимо от своите конкуренти и крайни ползватели. С приетия през 2018 г. Закон за електронните съобщителни мрежи и

физическа инфраструктура (ЗЕСМФИ), с която в националното законодателство е транспонирана Директива 2014/61/ЕС, се осигури достъп до пасивна инфраструктура на всички предприятия. В този смисъл, КРС счита, че достъпът до подземна канална мрежа не представлява непреодолима бариера за навлизане и разширяване на пазара на резервиран капацитет.

Не на последно място, в тази част от анализа КРС определя дали тенденциите в ценовите равнища при предоставяне на услуги за резервиран капацитет на дребно, установени в предходния кръг на пазарен анализ, са се запазили в рамките на разглеждания период и ще продължат в рамките на бъдещия период, обхванат от анализа. Както вече беше отбелязано в т. 5.1.1. от настоящия раздел, КРС изследва средния годишен приход от линия с определена скорост, като прави уточнение, че той е в пряка зависимост от цената, на която се предоставя тази линия и в този смисъл представените данни са достатъчно качествени (точни), за да отразят реалните тенденции в ценовите равнища на отделните категории изследвани услуги през съответната година.

За целите на анализа КРС изчислява средния приход от линия като частно между годишния приход от предоставяне на линии за висококачествен достъп на дребно и броя на отдадените линии за всяка скорост. При предоставянето на услугите за резервиран капацитет са налице множество фактори, които се отразяват върху общото равнище на прихода от линия, в т.ч. на средния приход, като местоположение, капацитет, дължина на наетата линия, допълнителни разходи за въвеждане в експлоатация, както и такива, свързани с търсеното ниво на качество на обслужване (SLA). Изходната информация е изисквана от КРС от предприятията, отдавали линии под наем и MAN на дребно, с въпросници за отчет на дейността за съответната година. Следва да се отбележи, че всички участници на пазара на дребно на резервиран капацитет определят цените на предоставяните от тях услуги на базата на свободно търговско договаряне.

На следващата фигура е представен средният годишен приход за селищна линия за достъп до резервиран капацитет общо за пазара на дребно.

Източник: Данни, подадени в КРС

Фигура 8

На фигурата е представено изменението през 2020 г. спрямо 2015 г. на средния годишен приход от селищни линии на дребно със скорости от 2 Mbit/s, 10 Mbit/s, 100 Mbit/s и 1 Gbit/s²⁷, без значение от технологията. Ръст се наблюдава единствено по отношение на линиите със скорост от 2 Mbit/s – с 32% спрямо 2015 г. Наблюдаваният ръст при тази скорост е в пряка зависимост от съотношението между линиите под наем, които традиционно се предоставят на по-високи цени, и услугите за MAN достъп в общия брой предоставени линии на дребно. През 2020 г. дялът на линиите под наем със скорости от 2 Mbit/s нараства с 14 процентни пункта спрямо 2015 г., като достига 18%. Нарастването на този дял води до относителен ръст в реализираните общи приходи, което рефлектира върху средния годишен приход от линия, без да се отчита използваната технология. Средните приходи на останалите представени на графиката скорости намаляват за разглеждания период съответно с 12% за линии със скорости от 10 Mbit/s, 17% за скорости от 100 Mbit/s и 43% за скорости от 1 Gbit/s. Цените при предоставяне на услугите на този пазар се договарят индивидуално, като се отчитат споменатите вече фактори, които оказват влияние върху формирането им. В общия случай, наличието на конкурентен пазар стимулира ползвателите на услуги на този пазар да търсят и да договарят по-ниски цени. Видно от изменението на средния приход от линия на пазара на дребно на резервиран капацитет, представен на фигура 8, такова намаляване на цената е налице за всички скорости, които са най-често използвани през 2020 г. и са в съответствие с наблюдаваните тенденции на преориентиране към високоскоростни линии.

Отчитайки промяната в търсенето и предлагането на различните технологии - традиционни, алтернативни линии под наем и линии за MAN достъп, както и спада в равнището на средните приходи от линия за по-високите скорости, към които е насочено търсенето на услугата, КРС поддържа позицията си от предходния кръг на анализ, че цените на предоставяните услуги се адаптират според промените в тези основни пазарни елементи, като това е индикатор, че на пазара няма участник, който да е в позиция да оказва съществено влияние върху тях. В резултат на това, регулаторът счита, че пазарът се характеризира с добре функционираща конкурентна среда, която ще се запази и в бъдещия период, обхванат от анализа.

Изложените в анализа причини по отношение на намаляващото значение на традиционната инфраструктура на историческото предприятие и съответно увеличаване на покритието на национално ниво на оптичните мрежи на предприятията, наличието на национално законодателство, което улеснява и стимулира изграждането на електронни съобщителни мрежи, развитието на технологиите, провокиращо търсене на линии с по-високи скорости, навлизането на нови предприятия, динамиката в развитието и разпределението на пазарните дялове на БТК и на алтернативните предприятия и наблюдаваният процес на намаляване на цените, доказват, че в периода след

²⁷ С оглед отразяване тенденциите на миграция към линии с по-висока скорост, наблюдавани през анализирания период, регулаторът е представил и изменението на средния годишен приход на линиите от 1 Gbit/s, които през 2020 г. обхващат 6% от всички селищни линии на пазара на дребно на резервиран капацитет.

дерегулирането на съответния пазар на едро с Решение на КРС № 412/11.08.2016 г., конкурентната среда на пазара на дребно на резервиран капацитет продължава да е достатъчно устойчива и ефективна. Регулаторът счита, че тази среда ще се запази и в бъдещия период, обхванат от анализа.

Видно от анализа, направен по-горе, на пазара на дребно на резервиран капацитет в България, не е налице предприятие, което самостоятелно да има поведение до съществена степен независимо от конкуренти, клиенти и крайни ползватели. Съгласно чл. 154, ал. 2 от ЗЕС, ефективна конкуренция на съответен пазар е налице, когато нито едно предприятие, предоставящо обществени електронни съобщителни мрежи и/или услуги, самостоятелно или съвместно с други предприятия, няма значително въздействие върху този пазар. За да пристъпи регулаторът към изследване на потенциално наличие на съвместно значително въздействие върху пазара обаче, следва да са налице условия, за които беше доказано, че не са изпълнени, а именно: предпоставки за увреждане на конкурентната среда в периода, обхванат от анализа; предприятия, участници на съответния пазар, които да притежават сходни и стабилни във времето пазарни дялове; и прозрачност и хомогенност на предоставяните услуги. Последните две условия не са изпълнени, поради спецификите на предоставяните услуги на този пазар, които се реализират конкретно за нуждите на съответния ползвател, в резултат на което цените им се договарят индивидуално с всеки клиент и не са публично достъпни.

Заключение

Във връзка с гореизложеното, КРС стигна до заключението, че пазарът на резервиран капацитет на дребно, при липса на регулация на свързания пазар на едро, се характеризира с устойчива във времето конкуренция.

IV. Определяне, анализ и оценка на пазара на едро на резервиран капацитет

1. Определяне на продуктивния обхват на пазара на едро на резервиран капацитет

Разяснителната бележка към Препоръката за съответните пазари от 2020 г. описва входовете на едро за предоставяне на ширококолов достъп в определено местоположение, в това число и на продуктите за висококачествен достъп на пазара на резервиран капацитет на едро.

Съгласно т. 4.1.5 от Разяснителната бележка към Препоръката за съответните пазари от 2020 г., пазарът на едро на резервиран капацитет трябва да включва терминиращите сегменти на линии под наем, осигуряващи резервиран капацитет. Терминиращият сегмент може да бъде дефиниран като частта на линия, осигуряваща свързаност „точка към точка“ между помещението на крайния ползвател и най-близката централа. Точната дефиниция на пазара обаче трябва да се определи въз основа на характеристиките на предоставяните услуги, а не на база на технологичните детайли. При очертаването на границите на пазара на едро на резервиран капацитет могат да се вземат предвид различни фактори, като функционалността и предназначението на продуктите и развитието на цените във времето. В зависимост от мрежовата топология в дадена държава-членка, може да има резервирана свързаност по целия път между централата и клиента или трафикът може да бъде събран в агрегиращ комутатор и пренесен в централата чрез връзка за взаимно свързване, която осигурява възможност за свръхрезервиране. В тези случаи физическата връзка може да не е „резервирана“ по целия път, но все пак може да се различава от офертите на масовия пазар, когато доставчикът на услуги предлага „гарантирана“ честотна лента, строги параметри на качеството на услугата и гаранции за ниво на услугата. Когато има ограничено или не е предвидено свръхрезервиране, линиите от точка до агрегираща точка могат да представляват взаимозаменяеми услуги на линиите под наем от вида „точка-точка“.

В Разяснителната бележка се посочва, че Ethernet вероятно ще бъде преобладаващият интерфейс за терминиращи сегменти на линии под наем. Терминиращите сегменти на линии под наем с традиционни интерфейси все още могат да се считат за част от продуктивния пазар, при условие че се изпълнява теста за взаимозаменяемост. Тъй като търсенето на по-висока честотна лента се увеличава, вероятно ще има все по-голямо търсене на WDM линии под наем, тъй като линиите под наем със скорост от 1 Gbit/s или повече могат да бъдат по-ефективно свързани към основната транспортна оптична мрежа. Също така се посочва, че въз основа на подходящ анализ на взаимозаменяемостта тъмното влакно може да бъде включено в продуктивния обхват на пазара на резервиран капацитет при определени условия или в определени области.

Разяснителната бележка посочва характеристики на продуктите на пазара на едро на резервиран капацитет. Отличителните характеристики на линиите под наем включват способността им да осигурят резервирани и несподелени връзки и симетрични скорости. Освен това някои разширени качествени характеристики са от значение за продуктите на пазара на едро, като:

- гарантирана наличност на услугата и високо качество на обслужване при всички обстоятелства, включващи споразумения за ниво на обслужване (SLA),

непрекъснатата поддръжка на услугата, кратко време за отстраняване на повреди и резервираност;

- управление на мрежата с високо качество, включваща пренос (бекхол), отразяващи се в скоростите на качване (upload), подходящи за употреба от бизнеса, и много нисък коефициент на споделяне;
- възможности за достъп в точка на мрежата, която се дефинира в съответствие с географската плътност и разпределението на бизнеса, а не на ползвателите на масовия пазар.

Във връзка с посоченото по-горе за целите на определяне на границите на пазара на едро на резервиран капацитет, КРС ще изследва наличието на взаимозаменяемост при търсенето и предлагането на всички продукти за достъп на едро, предлагани в България, в това число на терминиращи сегменти на линии под наем, MAN достъп на едро, необвързан достъп до абонатна линия, битстрийм достъп и тъмно влакно.

Според Разяснителната бележка магистралните сегменти на линии под наем трябва да бъдат изключени от пазара на едро на резервиран капацитет, тъй като обикновено се предоставят на конкурентна основа. Предвид това и с оглед на описанието на продуктите, които могат да се използват като вход на едро за предоставянето на продукти на дребно за резервиран капацитет, КРС счита, че пазар 2 следва да включва терминиращите сегменти на линии под наем. С Решение № 1954/27.09.2012 г. КРС е определила, че центровете на административни области в България се явяват граница между терминиращите и магистрални сегменти на линии под наем на едро. Съгласно дефиницията от първия кръг анализ на съответните пазари, за терминиращи сегменти могат да се считат линии под наем, предоставяни на едро, които са:

- селищни линии, при които и двете крайни точки, посочени от заявителя, са разположени в едно и също населено място;
- междуселищни линии, при които едната от посочените от заявителя точки е разположена в някой от 27-те административни центрове на областите в Република България, като за административен център на София-област се счита град София, а другата точка – в друго населено място, което е разположено в областта, обслужвана от този административен център;
- междуселищни линии, при които двете крайни точки, посочени от заявителя, са разположени в различни населени места, които се намират в рамките на една и съща административна област.

КРС поддържа направеното разграничение между терминиращи и магистрални сегменти на линии под наем, разгледано в приложението към Решение № 1954/2012 г.

На втория кръг анализ на пазара на едро на висококачествен достъп в определено местоположение беше установено, че (т. 1 от Раздел IV на приложението към Решение № 412/11.08.2016 г.) развитието и концентрирането на MAN мрежите в центровете на административни области отговаря на определената разграничителна точка между терминиращите и магистралните сегменти на линии под наем на едро. Концентрирането на MAN възлите в центровете на административни области се обяснява с концентрирането на голяма част от бизнес ползвателите в тези населени места. Предвид

това при изследването на взаимозаменяемостта на MAN достъпа бяха разгледани линиите за MAN достъп от помещение на ползвател до MAN възела на доставчика на услуга на едро в съответствие с дефинираните граници на пазара за терминиращи сегменти на линии под наем на едро.

В Разяснителната бележка към Препоръката за съответните пазари от 2020 г., предоставянето на терминиращи сегменти не е ограничено по отношение на технологията. Във връзка с посоченото, в този раздел ще бъде анализирано наличието на взаимозаменяемост при търсенето и предлагането на терминиращите сегменти на линии под наем на едро и на други продукти за достъп на едро, които отговарят на изискванията, описани по-горе и могат да се използват за предоставянето на резервиран капацитет на дребно, от гледна точка на скорост и използвана технология.

С оглед гореизложеното при определянето на обхвата на пазара на едро на резервиран капацитет КРС изследва:

- ✓ Дали е налице взаимозаменяемост между терминиращите сегменти на линии под наем на едро и MAN достъпа на едро чрез свързаност от вида „точка много точки“;
- ✓ Дали е налице взаимозаменяемост между терминиращите сегменти на линии под наем на едро и необвързания достъп до абонатна линия (включително физически и виртуален достъп до абонатна линия);
- ✓ Дали е налице взаимозаменяемост между терминиращите сегменти на линии под наем и битстрийм достъпа (включително FTTx битстрийм достъп);
- ✓ Дали е налице взаимозаменяемост между терминиращите сегменти на линии под наем и предоставянето на тъмно влакно;
- ✓ Дали е налице взаимозаменяемост между продуктите за резервиран капацитет на едро с различни скорости.

1.1. Взаимозаменяемост при търсенето и предлагането

Предвид посоченото в Раздел IV, т.1, в анализа на взаимозаменяемостта ще бъдат разгледани всички продукти за достъп на едро, които могат да се използват за предоставянето на резервиран капацитет на дребно. Следователно КРС, отчитайки продуктите или услугите, които са достатъчно взаимозаменяеми на базата на обективни характеристики, цени и предназначение, анализира условията на взаимозаменяемост от гледна точка на търсенето и на предлагането, като приложи така наречения „тест на хипотетичния монополист“ за изследване на поведението на ползвателите и доставчиците на електронни съобщителни мрежи и/или услуги при наличие на относително малко, но трайно увеличение на цената на даден продукт (SSNIP тест).

1.1.1. Взаимозаменяемост между терминиращи сегменти на линии под наем на едро и MAN достъп на едро чрез свързаност от вида „точка към много точки“

Взаимозаменяемост при търсенето

Съгласно дефиницията на терминиращи сегменти на линии под наем на едро (Решение № 1954/27.09.2012 г. на КРС) същите включват „всички линии под наем на едро, независимо от използваната технология, при които: (1) една от крайните точки е разположена в рамките на някой от 27-те административни областни центрове, а другата точка е разположена в населено място, което се намира в рамките на административната област, обслужвана от този център; (2) и двете крайни точки са разположени в рамките на областен център или друго населено място (селищни линии под наем); (3) и двете крайни точки са разположени в различни населени места, намиращи се в една и съща административна област. Дефиницията на терминиращите сегменти на линии под наем на едро обхваща и алтернативните линии под наем на едро, реализирани в Ethernet мрежи и осигуряващи свързаност от вида „точка към точка”. В анализа на взаимозаменяемостта при търсенето между традиционни и алтернативни линии под наем в първи кръг на анализ на съответния пазар КРС е изследвала разпределението на терминиращите сегменти на линии под наем по технология и миграцията от традиционни към алтернативни линии под наем. Въз основа на констатациите от анализа на взаимозаменяемостта при търсенето на пазара на линии под наем на едро по отношение на характеристиките на предлаганите продукти и предвид наличието на известна степен на миграция от традиционни към алтернативни линии под наем, КРС е стигнала до заключението, че традиционните и алтернативните терминиращи сегменти на линии под наем на едро са взаимозаменяеми от потребителска гледна точка.

В рамките на втория кръг анализ на съответните пазари, приет с Решение № 412/11.08.2016 г., КРС анализира взаимозаменяемостта на всички продукти за достъп на едро, предлагани на територията на Република България и които отговарят на определени технически характеристики, както следва:

- достъпност на услугата и качество на обслужване;
- качество на управление на мрежата;
- възможности за достъп, съобразно географската плътност и разпределението на бизнеса;
- възможности за предоставяне на бизнеса на самостоятелни Ethernet връзки посредством виртуални локални мрежи (VLAN).

Видно от представената информация в т. 1 от настоящия раздел първите три технически характеристики, описани по-горе, остават непроменени в Разяснителната бележка към Препоръката за съответните пазари от 2020 г. в допълнение към основните характеристики на резервирания капацитет да осигури резервирани и несподелени връзки и симетрични скорости. Тези технически характеристики ще бъдат използвани при анализа на взаимозаменяемостта от гледна точка на предлагането на терминиращите сегменти на линии под наем и MAN достъп на едро чрез свързаност от вида „точка към много точки”.

В анализа на взаимозаменяемостта при търсенето във втория кръг на анализ на съответния пазар (т. 1.1.1 от Раздел IV на приложението към Решение № 412/11.08.2016 г.) КРС установи, че от гледна точка на функционалните характеристики услугите за MAN достъп на едро отговарят на индивидуалните изисквания на бизнес ползвателите въз основа на следните заключения:

- По отношение на достъпността на услугата и качеството на обслужване, MAN мрежата осигурява гарантирано качество и надеждност на връзката чрез резервиран оптичен пренос, а доставчиците осигуряват непрекъсната техническа поддръжка и предлагат на бизнес ползвателите на едро споразумения за качество на обслужване (SLA), гарантиращо високо ниво на сигурност и надеждност и поддръжане в договорените граници на дефинираните в споразумението параметри за достъпност на услугата, загуба на пакети, закъснение на пакети, jitter (колебание на закъснението на пакетите) и време за отстраняване на повреди.
- По отношение на качеството на управление на мрежата, услугата „MAN достъп“ осигурява симетрична свързаност с гарантиран (резервиран) капацитет между заявените точки от клиента и нисък коефициент на споделяне в мрежата.
- По отношение на възможностите за достъп, съобразно географската плътност и разпределението на бизнеса, развитието на MAN мрежите и разположението на агрегиращите възли на конкурентните предприятия в 27-те административни областни центрове напълно отговарят на географската плътност и разпределението на бизнеса, а терминиращите сегменти на линии под наем и MAN достъпа на едро се предоставят в едни и същи географски локации.

Във втория кръг на анализ на съответния пазар КРС допълнително е анализираща възможностите за предоставяне на самостоятелни Ethernet връзки посредством виртуални локални мрежи (VLAN), базирани на стандарт IEEE 802.1q, която характеристика добавя функционалност за осигуряване на виртуална свързаност от вида „точка към точка“ между крайните точки на бизнес ползвателите.

През разглеждания период няма промяна в техническите характеристики и условията за предоставяне на услугите за MAN достъп на едро. Предвид посоченото, КРС счита, че от гледна точка на функционалните характеристики MAN услугите на едро отговарят на индивидуалните изисквания на бизнес ползвателите от гледна точка на техните характеристики и предназначение, поради което същите могат да бъдат използвани от доставчиците на резервиран капацитет на дребно или за доизграждане на мрежите на предприятията, с които те разширяват възможностите си за достигат до по-широк кръг крайни ползватели. В тази връзка може да се очаква ползвателите да предпочетат тази услуга пред терминиращите сегменти на линии под наем при еквивалентни условия за предоставяне на двата вида услуги.

Взаимозаменяемост при предлагането

Взаимозаменяемостта от гледна точка на предлагането зависи от разходите, които предприятието следва да направи при мигриране от една услуга на едро към друга. В случай на сравнително малко, но трайно повишаване на цената на даден продукт за достъп на едро и при сравнително ниски разходи за миграция, може да се очаква даден доставчик на традиционни услуги за достъп на едро да започне да предлага алтернативни услуги за достъп на едро. Имайки предвид горепосоченото, КРС изследва взаимозаменяемостта при предлагането на различни продукти за достъп на едро, имащи еквивалентни характеристики с услугите терминиращи сегменти на линии под наем.

На първи кръг анализ на пазара КРС изследва взаимозаменяемостта от гледна точка на предлагането на традиционни и алтернативни линии под наем на едро и стигна до заключението, че изводите, направени в частта относно наличието на

взаимозаменяемост на пазара на линии под наем на дребно са аналогични на тези на пазара на едро. Съгласно този анализ в случай на изградена абонатна мрежа (усукана метална двойка или оптично влакно), предприятието има сравнително малки разходи при преминаване от традиционна към алтернативна линия под наем, като основните разходи са за подмяна на крайните устройства, които инвестиции са значително по-малки отколкото в мрежови съоръжения и преносна среда и същите не могат да бъдат бариера по отношение на предлагането на нови услуги на пазара на линии под наем на едро.

Във втория кръг анализ на съответния пазар КРС изследва взаимозаменяемостта от гледна точка на предлагането на алтернативните линии под наем и на MAN достъпа и установи, че допълнителните разходи при преминаването от алтернативни линии под наем към MAN достъп са сравнително малки и тези разходи не представляват ограничително условие за мигрирането между двете услуги. За предоставянето на тези две услуги се използва едни и същи мрежова инфраструктура (включваща мрежа за достъп и опорна мрежа) и крайни устройства и основният разход при преминаването от алтернативни линии под наем към MAN достъп се явява разходът за конфигуриране на съответен VLAN-id, който да осигури свързаност на повече от две точки, определени от ползвателя на услугата на едро. От друга страна, както бе посочено по-горе, КРС е определила традиционните и алтернативните терминиращи сегменти на линии под наем на едро за взаимозаменяеми от гледна точка на предлагането. В тази връзка и предвид липсата на промени в разходите за мигриране към MAN достъп през разглеждания период, може да се направи извод, че терминиращите сегменти на линии под наем без оглед на използваните технологии и MAN достъпа на едро могат да се разглеждат като взаимозаменяеми от гледна точка на предлагането.

От анализа на взаимозаменяемостта на терминиращи сегменти на линии под наем на едро и MAN достъп на едро, предлагащ свързаност от вида „точка – много точки”, е видно, че същите не се различават съществено от гледна точка на техните характеристики, включително качество на услугата, и предназначение, както и от гледна точка на необходимите разходи и инвестиции в мрежата на предприятието.

Заключение

На тази база КРС счита, че съществува достатъчна степен на взаимозаменяемост между терминиращите сегменти на линии под наем на едро и MAN достъпа на едро, осигуряващ свързаност от вида „точка към много точки”.

1.1.2. Взаимозаменяемост между терминиращи сегменти на линии под наем на едро и необвързан достъп до абонатна линия (включително физически и виртуален необвързан достъп)

Взаимозаменяемост при търсенето

В анализите на пазара на едро на локален достъп в определено местоположение (Приложение към Решение № 372/13.08.2015 г. и Приложение към Решение № 235/18.06.2019 г.) КРС изследва взаимозаменяемостта на услугите на дребно, предназначени за различни видове ползватели и стигна до заключението, че функционалните характеристики на специално организирания достъп, предоставян на големи бизнес ползватели, значително се различават от характеристиките на стандартните услуги за достъп, предлагани на масовите ползватели, поради което от

гледна точка на търсенето, между горепосочените услуги не е налице взаимозаменяемост. От гледна точка на цените на услугите КРС констатира, че при предоставянето на специално организиран достъп предприятията не предлагат стандартни оферти за широколентов достъп, а изготвят индивидуални оферти на базата на нуждите на крайния ползвател. В анализа на взаимозаменяемостта от гледна точка на предлагането КРС стига до заключение, че за целите на предоставянето на специално организиран достъп, предприятията не е необходимо да разполагат със собствена мрежа за достъп, а обикновено наемат линии под наем или MAN достъп, и вследствие на кратките срокове и значително по-малките разходи за наем на линии в сравнение с изграждането на собствена мрежа за достъп, предприятията, възнамеряващи да започнат да предоставят специално организиран достъп, се изправят пред по-ниски бариери за навлизане на пазара на дребно на услуги за висококачествен достъп в определено местоположение в сравнение с бариерите за навлизане на масовия пазар.

В анализа на взаимозаменяемостта при търсенето във втория кръг на анализ на съответния пазар (т. 1.1.2 от Раздел IV на приложението към Решение № 412/11.08.2016 г.) КРС установи, че терминиращите сегменти на линии под наем на едро и необвързаният достъп до абонатна линия се различават съществено от гледна точка на характеристиките, качеството на услугата и предназначението им, както и от гледна точка на необходимите инвестиции в мрежата на търсещото достъп предприятие, въз основа на следните констатации:

- При необвързания достъп до абонатна линия търсещите предприятия наемат от историческото предприятие редица мрежови елементи, включващи абонатни линии от медната мрежа, които представляват пасивна инфраструктура от мрежата за достъп и не включват технологии за пренос.
- При необвързания достъп търсещото предприятие контролира преносния капацитет, докато при терминиращите сегменти на линии под наем доставчикът на услуга на едро контролира връзката между точката на взаимно свързване с мрежата на търсещото предприятие и крайната точка на мрежата, разположена в помещение на краен ползвател.
- Двата вида услуги на едро – необвързан достъп до абонатна линия и терминиращи сегменти на линии под наем – изискват значително различни нива на инвестиции в мрежата. Терминиращите сегменти на линии под наем изискват по-малки инвестиции и осигуряват по-малки експлоатационни възможности за търсещото предприятие.
- Необвързаният достъп до абонатна линия обикновено се използва за предоставянето на множество услуги на дребно, като се използва абонатна линия на локално ниво, докато терминиращите сегменти на линии под наем са подходящи за предоставянето на единични услуги на по-големи разстояния. Съгласно дефиницията на терминиращи сегменти на линии под наем, същите обхващат не само селищни линии, но и междуселищни линии между населени места в рамките на една административна област.
- При двата вида услуги на едро – необвързан достъп до абонатна линия и терминиращи сегменти на линии под наем – се използват различни бизнес модели, като необвързания достъп до абонатна линия предприятието търси

инфраструктурен вход, осигуряващ предоставянето на интегрирани услуги за глас и данни и поддържащ пряка свързаност с крайния ползвател, а при терминиращите сегменти на линии под наем предприятията търсят допълнителна услуга за връзка към крайния ползвател.

- Посочените особености в характеристиките на необвързания достъп до абонатна линия се отнасят и за услугите за виртуален достъп до абонатна линия (VULA).

През разглеждания период няма промяна в техническите характеристики и условията за предоставяне на необвързан достъп до абонатна линия, включително на виртуален достъп, поради което може да се направи извод, че в случай на малко, но трайно увеличение на цената на терминиращи сегменти на линии под наем, е малко вероятно да настъпи промяна на търсенето на необвързан достъп до абонатна линия, включително на виртуален достъп, с цел предоставянето на резервиран капацитет на дребно.

Взаимозаменяемост при предлагането

Във втория кръг анализ на съответния пазар КРС анализира взаимозаменяемостта от гледна точка на предлагането и установи, че доставчикът на необвързан достъп до абонатна линия, в случай че реши, може да започне да предоставя терминиращи сегменти на линии под наем в рамките на разумен срок от време без да е необходимо да инвестира значителни средства за изграждане на инфраструктура. Обратно доставчикът на терминиращи сегменти на линии под наем, в случай че реши да започне да предоставя необвързан достъп до абонатна линия, следва да инвестира значителни средства за изграждането на абонатна мрежа, поради което в случай на малко, но трайно повишаване на цената на необвързания достъп до абонатна линия, не може да се очаква да настъпи значителна промяна в предлагането на услугата в сравнително кратък срок от време. Тези констатации са относими и през разглеждания период във връзка с провеждането на настоящия анализ на съответния пазар.

От анализа на взаимозаменяемостта на терминиращи сегменти на линии под наем на едро и необвързан достъп до абонатна линия е видно, че същите се различават съществено от гледна точка на характеристиките, качеството на услугата и предназначението им, както и от гледна точка на необходимите инвестиции в мрежата на предприятието.

Заклучение

Във връзка с резултатите от изследването на взаимозаменяемостта от гледна точка на търсенето и от гледна точка на предлагането КРС счита, че не съществува достатъчна степен на взаимозаменяемост между терминиращите сегменти на линии под наем и необвързания достъп до абонатна линия и че същите не могат да се разглеждат на един и същи продуктов пазар.

1.1.3. Взаимозаменяемост между терминиращи сегменти на линии под наем на едро и битстрийм достъп до абонатна линия (включително FTTx битстрийм достъп)

Взаимозаменяемост при търсенето

В анализа на пазара на централен достъп (т. 1.2 от Раздел VII на Приложение към Решение № 372/13.08.2015 г.) КРС разгледа подробно характеристиките на услугите, включени на този пазар. Съгласно тези характеристики продуктите осигуряват:

- качество на обслужване с негарантирана скорост (best effort QoS);
- висок коефициент на споделяне в мрежата (contention ratio);
- асиметрични скорости в посока към ползвателя и в посока към мрежата;
- без гаранции за предоставяне на услугата;
- реализирането единствено на стандартни услуги за достъп на дребно, поддържащи ограничени характеристики.

Тези характеристики се отнасят и за битстрийм достъпа (включително за FTTx битстрийм достъп). Тази услуга се предоставя в мрежа със споделян достъп и се характеризира с наличието на агрегиране на трафика от абонатните линии към мрежата на търсещото предприятие.

Въз основа на описаните характеристики във втория кръг на анализ на съответния пазар (т. 1.1.3 от Раздел IV на приложението към Решение № 412/11.08.2016 г.) КРС установи, че терминиращи сегменти на линии под наем на едро и битстрийм достъп до абонатна линия, включително FTTx битстрийм достъпа, не могат да се разглеждат като взаимозаменяеми продукти от гледна точка на търсенето, въз основа на следните констатации:

- Битстрийм достъпът е подходящ за предоставянето на интернет достъп на дребно на масовия пазар (интернет достъп с асиметрични скорости).
- Техническите характеристики на битстрийм достъпа значително се различават от тези на терминиращите сегменти на линии под наем. Последните осигуряват нисък коефициент на споделяне в мрежата (1:1), гарантирани симетрични скорости на пренос, гаранции за предоставяне на услугата и същите се използват обичайно за предоставянето на услуги на дребно, отговарящи на индивидуалните изисквания на крайните ползватели.

През разглеждания период няма промяна в техническите характеристики на битстрийм достъпа, поради което са относими посочените по-горе констатации. В тази връзка КРС счита, че не може да се очаква в случай на малко, но трайно повишаване на цената на терминиращите сегменти на линии под наем, да настъпят промени в търсенето на битстрийм достъп с цел предоставянето на резервиран капацитет на дребно.

Взаимозаменяемост при предлагането

Във втория кръг анализ на съответния пазар КРС анализира взаимозаменяемостта от гледна точка на предлагането и установи, че двете услуги – терминиращи сегменти на линии под наем и битстрийм достъп – обичайно се предоставят на различни нива и са необходими допълнителни инвестиции в опорната мрежа, когато доставчик на терминиращи сегменти на линии под наем реши да предоставя битстрийм достъп. Терминиращите сегменти на линии под наем се предлагат на ниво административна област и обичайно достъпът се осъществява в областния център, докато битстрийм достъпът се предоставя както на регионално, така и на национално ниво, т.е. доставчикът

на услуга следва да разполага с добре развита опорна мрежа, за което са необходими допълнителни инвестиции. От друга страна, приходите от предоставяните услуги на масовия пазар са значително по-ниски от тези на услугите за висококачествен достъп, поради което не може да се очаква бърза възвръщаемост на направените инвестиции.

През разглеждания период няма промяна в условията за предоставяне на битстрийм достъп, поради което са относими посочените по-горе констатации. Въз основа на гореизложеното, КРС счита, че не може да се очаква при наличието на малко, но трайно повишаване на цената на битстрийм достъпа, да настъпят промени в предлагането на тази услуга от предприятия, предоставящи единствено терминиращи сегменти на линии под наем.

От анализа на взаимозаменяемостта на терминиращи сегменти на линии под наем на едро и битстрийм достъп е видно, че същите се различават съществено от гледна точка на техните характеристики и предназначение, както и от гледна точка на необходими допълнителни разходи и инвестиции в мрежата на предприятието.

Заклучение

Във връзка с резултатите от изследването на взаимозаменяемостта от гледна точка на търсенето и от гледна точка на предлагането КРС счита, че не съществува достатъчна степен на взаимозаменяемост между терминиращите сегменти на линии под наем и битстрийм достъпа и че същите не могат да се разглеждат на един и същи продуктов пазар.

1.1.4. Взаимозаменяемост между терминиращи сегменти на линии под наем на едро и тъмно влакно

Взаимозаменяемост при търсенето

Както беше посочено в т. 1 от настоящия раздел, Разяснителната бележка към Препоръката за съответните пазари от 2020 г. допуска въз основа на подходящ анализ на взаимозаменяемостта включването на достъпа до тъмно влакно в продуктивния обхват на пазара на резервиран капацитет при определени условия и в определени области. Според Разяснителната бележка тъмното влакно може да осигури резервиран капацитет, високо качество на услугата и по-голям потенциал за персонализация (например възможности за използване на Ethernet рамки с по-голям размер от този на рамките в MAN мрежата), както и че тази услуга представлява алтернативна възможност за осигуряване на свързаност поради нарастването на цените за симетричните гигабитови връзки.

В рамките на общественото обсъждане в първия кръг анализи на съответните пазари (Раздел II от Приложението към Решение № 1954/27.09.2012 г.) във връзка с отправено искане за включването на услугата „предоставяне на тъмно влакно“ на пазарите на магистрални и терминиращи сегменти на линии под наем, КРС е изразила становище, че предоставянето на тъмно влакно не може да се разглежда като услуга, включена в обхвата на съответните пазари, като са посочени следните съображения:

- По своя характер и функционалност тъмното влакно представлява пасивна мрежова инфраструктура, за активирането (осветяването) на която търсещото предприятие следва да има изградени или да инсталира активни мрежови съоръжения (например, лазерни предаватели и приемници за „осветяване“ на тъмното влакно, оптични мултиплексори за вход/изход – при използване на

DWDM технология в мрежата, регенератори или усилватели – при разстояния над 70 км).

- Функционалността на тъмното влакно не отговаря на дефиницията и характеристиките на линия под наем съгласно документите на ETSI (ETSI EN 300 288, ETSI EN 300 247, ETSI EN 300 419, ETSI EN 300 68). Преносните характеристики на връзката, описани в документите на ETSI, са скорост на пренасяне на информацията (information transfer rate), реактивна проводимост при пренасяне на информацията (information transfer susceptance), структура (октетна цялост), установяване на връзката (без намеса на ползвателя), симетрия, конфигурация на комуникацията (от точка до точка). От потребителска гледна точка функционалните характеристики на тъмното влакно не съответстват на описаните по-горе характеристики.

Тези съображения се отнасят до използването на тъмно влакно като заместител на различните видове линии под наем, включително на терминиращите сегменти на линии под наем без оглед на използваната технология за пренос.

По отношение на първото съображение, КРС отбелязва, че когато търсещо предприятие реши да използва тъмно влакно за осигуряване на свързаност за предоставяне на резервиран капацитет на дребно, същото следва да направи сериозни инвестиции в описаните по-горе активни мрежови съоръжения, както и да осигури техническа поддръжка на същите, което изисква допълнителни финансови, човешки и времеви ресурси за реализирането на подобни намерения. Предвидимостта на бизнес условията на съответния пазар на дребно в достатъчно дълъг времеви хоризонт също може да окаже влияние върху търсенето на тъмно влакно, тъй като търсещото предприятие трябва да може да възстанови своите инвестиции в активни мрежови съоръжения, които са закупени конкретно за определени цели, а именно за предоставянето на резервиран капацитет на дребно с определени технически характеристики (интерфейси, скорост и др.).

По отношение на различната функционалност на двата вида услуги, КРС отбелязва, че докато при избора на терминиращи сегменти на линии под наем влияние оказват редица параметри за качество на услугата (например скорост на пренасяне на информацията, симетричност на връзката, загуба на пакети, закъснение, колебание на закъснението), при достъпа до тъмно влакно тези параметри не зависят от доставчика на услуга, а от избора на съответно оборудване за пренос от страна на ползвателя на услугата.

КРС счита, че от гледна точка на търсенето допълнителните инвестиции и различията във функционалността и техническите характеристики на услугите могат да представляват възпрепятстващи фактори при избора на тъмно влакно за целите на предоставянето на резервиран капацитет на дребно.

Във връзка с посоченото КРС счита, че не може да се очаква в случай на малко, но трайно повишаване на цената на терминиращите сегменти на линии под наем, да настъпят промени в търсенето на тъмно влакно с цел предоставянето на резервиран капацитет на дребно.

Взаимозаменяемост при предлагането

Взаимозаменяемостта от гледна точка на предлагането зависи от разходите, които предприятието следва да направи при мигриране от една услуга на едро към друга. Във връзка с взаимозаменяемостта от гледна точка на предлагането следва да се посочи, че доставчикът на тъмно влакно, в случай, че реши, може да започне да предоставя терминиращи сегменти на линии под наем след инвестирането на съответни средства за инсталирането на активни мрежови съоръжения за пренос. В този случай са относими съображенията, посочени в анализа на взаимозаменяемостта от гледна точка на търсенето. Обратно доставчикът на терминиращи сегменти на линии под наем следва да инвестира значителни средства в изграждането на пасивна инфраструктура (оптична кабелна мрежа), поради което в случай на малко но трайно повишаване на цената на тъмното влакно, не може да се очаква да настъпи значителна промяна в предлагането на услугата в сравнително кратък срок от време.

Както бе посочено във взаимозаменяемостта от гледна точка на търсенето, според Разяснителната бележка тъмното влакно представлява алтернативна възможност за осигуряване на свързаност с цел предоставяне на резервиран капацитет поради нарастването на цените за симетрични гигабитови връзки. В тази връзка, КРС анализира намеренията за предоставяне на тъмно влакно от предприятията, предоставящи терминиращи сегменти на линии под наем на едро с гигабитови скорости.

КРС счита, че намеренията за предоставяне на тъмно влакно зависят от инвестиционната и търговска политика на предприятията да развият своя пасивна инфраструктура с достатъчен капацитет да покрие техните нужди, както и неизползвани влакна за продажба. Съгласно наличната информация в КРС за 2020 г., две предприятия (..... (Търговска тайна) и (Търговска тайна)) от първите пет предприятия с най-висок дял при предоставянето на терминиращи сегменти на линии под наем с гигабитови скорости (..... (Търговска тайна), (Търговска тайна), (Търговска тайна), (Търговска тайна) и (Търговска тайна)) не предоставят тъмно влакно, едно предприятие (..... (Търговска тайна)) предоставя международни линии под наем и не притежава точки на присъствие в областните центрове, а две предприятия (..... (Търговска тайна) и (Търговска тайна)) предлагат тъмно влакно с ограничен обхват на територията на отделно населено място. Във връзка с последното, КРС обръща внимание, че съгласно дефиницията терминиращите сегменти на линии под наем включват селищни и междуселищни линии под наем в рамките на една административна област. Предвид посоченото, КРС счита, че двата вида услуги се предоставят на различно ниво на достъп, във връзка с което не може да се очаква при наличието на малко, но трайно повишаване на цената на тъмно влакно, да настъпят промени в предлагането на тази услуга от предприятия, предоставящи единствено терминиращи сегменти на линии под наем.

От анализа на взаимозаменяемостта на терминиращи сегменти на линии под наем на едро и тъмно влакно е видно, че същите се различават съществено от гледна точка на необходимите инвестиции и допълнителните финансови, човешки и времеви ресурси за мигриране между различните услуги на едро.

Заклучение

Във връзка с резултатите от изследването на взаимозаменяемостта от гледна точка на търсенето и от гледна точка на предлагането КРС счита, че не съществува достатъчна степен на взаимозаменяемост между терминиращите сегменти на линии под наем и предоставянето на тъмно влакно и че същите не могат да се разглеждат на един и същи продуктов пазар.

1.1.5. Взаимозаменяемост между услуги за резервиран капацитет на едро с различни скорости

В т. 5.1.3 от Раздел III бе изследвана взаимозаменяемостта между услугите на дребно на резервиран капацитет с различни скорости, включващи линии под наем и MAN достъп на дребно и бе установено, че същите са взаимозаменяеми от гледна точка на търсенето и на предлагането, поради което същите могат да бъдат разглеждани на един и същ пазар на дребно.

В настоящата точка, КРС изследва наличието на взаимозаменяемост от гледна точка на търсенето и на предлагането на продуктите с различни скорости на пазара на едро на резервиран капацитет.

Взаимозаменяемост при търсенето

За определянето на взаимозаменяемостта при търсенето на услуги за резервиран капацитет на едро с различни скорости на съответния пазар се анализира наличието на верижна взаимозаменяемост между услугите, разпределени по скорости. Съгласно чл. 16 от Методиката верижна взаимозаменяемост е налице между две мрежи и/или услуги, които не са директно взаимозаменяеми, когато всяка от тях е взаимозаменяема с трета мрежа и/или услуга.

Във втория кръг на анализ на съответния пазар (в т. 1.1.4 от Раздел IV на приложението към Решение № 412/11.08.2016 г.), КРС разгледа разпределението на терминиращите сегменти на линии под наем на едро и на MAN достъп на едро според предлаганите скорости и доказа наличието на верижна взаимозаменяемост, подобно на резултатите от първия кръг анализ на пазара на терминиращи сегменти на линии под наем.

Регулаторът счита, че заключенията, изложени при определянето на продуктовия пазар на резервиран капацитет на дребно в настоящия анализ (в т. 5.1.3 от Раздел III) по отношение на взаимозаменяемостта при търсенето на услуги за резервиран капацитет на дребно с различни скорости, са относими и към взаимозаменяемостта при търсенето на услугите за резервиран капацитет на едро с различни скорости.

В допълнение, е представено развитието на терминиращите сегменти на линии под наем и MAN достъп на едро по отношение на разпределението им по скоростни интервали. Данните, представени в таблица 8 по-долу, потвърждават направеното заключение в рамките на предходните два кръга във връзка с миграцията на ползвателите от линии с по-ниски към такива с по-високи скорости.

Таблица 8

Разпределение на терминиращи сегменти на линии под наем на едро и MAN достъп на едро според скоростта

скорости година	до и вкл. 2 Mbit/s	от 2 Mbit/s до и вкл. 10 Mbit/s	от 10 Mbit/s до и вкл. 100 Mbit/s	над 100 Mbit/s
2015 г.	14,2%	34,1%	31,2%	20,5%
2020 г.	6,5%	27,8%	41,0%	24,6%

Източник: Данни, подадени в КРС

Видно от данните, представени в таблица 8, през 2020 г. спрямо 2015 г. най-голям ръст в относително изражение се отчита при линиите на едро със скорост от 10 до и вкл. 100 Mbit/s – с почти 10 процентни пункта. Увеличава се и дялът на линиите със скорости над 100 Mbit/s, които спрямо 2015 г. нарастват с над 4 процентни пункта и към края на 2020 г. заемат дял от 24,6% в общия брой линии на едро. В абсолютни стойности броят на линиите със скорост от 10 до и вкл. 100 Mbit/s нараства с 37% спрямо началото на разглеждания период, достигайки 2,3 хиляди, а линиите със скорост над 100 Mbit/s нарастват за същия период с 25%, достигайки 1,4 хиляди.

Наблюдаваната тенденция на миграция от потребление на терминиращи сегменти на линии под наем на едро и MAN достъп на едро с по-ниски скорости към такива с по-високи скорости, която е налице и на пазара на резервиран капацитет на дребно, е релевантен индикатор за наличието на достатъчна взаимозаменяемост между линиите под наем с различни скорости от гледна точка на търсенето.

В заключение, анализът на взаимозаменяемостта при търсенето показва, че пазарът на едро на резервиран капацитет не следва да бъде сегментиран според капацитета на линиите.

Взаимозаменяемост при предлагането

Взаимозаменяемостта при предлагането представлява готовността на дадено предприятие да започне да предоставя услуги с по-висока скорост при наличието на малко, но трайно нарастване на цената на услугите в краткосрочен план и без значителни допълнителни разходи за въвеждането им.

В първия кръг анализ на пазара на едро на терминиращи сегменти на линии под наем КРС установи, че съществуват ограничения по отношение на използваната технология за предоставяне на терминиращи сегменти на линии под наем на едро, които са относими към изградената инфраструктура. Установен е праг от 8 Mbit/s, който се определя от технологичните възможности на HDSL модемите, а при необходимост за мигриране на терминиращите сегменти на линии под наем към по-високи скорости от 8 Mbit/s бяха взети предвид необходимите разходи за изграждане на влакнесто-оптична връзка.

Във втория кръг анализ на съответния пазар КРС изследва разходите, които трябва да направи дадено предприятие, за да започне да предоставя услуги за достъп с по-висока скорост, в това число на терминиращи сегменти на линии под наем на едро и MAN достъп на едро, като разгледа допълнителните разходи, които предприятието следва да направи за развитие, доизграждане или модернизирание на съответната мрежа за достъп, както и за подмяна, ако е необходимо, на оборудването в помещенията на ползвателите, като

стигна до заключението, че пред предприятията не възникват бариери за предлагането на линии с по-високи скорости от 8 Mbit/s.

В настоящия кръг КРС изследва дали заключенията, направени в рамките на предходния кръг на анализ по отношение на липсата на високи бариери за предлагане на линии с по-високи скорости, са относими и към разглеждания период.

Предвид това, че в обхвата на пазара на едро на резервиран капацитет не се наблюдава промяна спрямо дефиницията в рамките на втори кръг обхват и той включва както терминиращи сегменти на линии под наем, така и MAN достъп, КРС анализира използваната преносна среда за предоставяне на MAN достъп и евентуалните технологични ограничения при миграция към линии с по-високи скорости. През разглеждания период в рамките на настоящия кръг на анализ няма промяна в условията за предоставяне на MAN достъп на едро. Услугата се предоставя основно чрез оптична свързаност. Запазва се и тенденцията конкурентните предприятия да предоставят терминиращи сегменти на линии под наем и MAN достъп на едро, базирани на Ethernet протокол. Съгласно техническите изисквания за Ethernet интерфейс, предприятията осигуряват електрически интерфейс за връзка с възможности за пренос на данни със скорости 10/100/1000 Mbit/s и над 1000 Mbit/s. Към 31.12.2020 г. 98% от предоставените от конкурентните предприятия терминиращи сегменти на линии под наем на едро и MAN достъп на едро са базирани на Ethernet протокол. В тази връзка КРС поддържа изводите, направени в предходния кръг на пазарен анализ, че пред предприятията, предоставящи MAN достъп не възникват ограничаващи условия при миграция към линии с по-високи скорости.

В заключение, анализът на взаимозаменяемостта при предлагането показва, че пазарът на едро на резервиран капацитет не следва да бъде сегментиран според капацитета на линиите.

Заключение

Във връзка с резултатите от анализа на взаимозаменяемостта от гледна точка на търсенето и на предлагането, КРС счита, че съществува достатъчна степен на взаимозаменяемост между терминиращите сегменти на линии под наем и MAN достъпа на едро с различни скорости.

1.2. Заключение относно продуктивния обхват на пазара на едро на резервиран капацитет

КРС определя продуктивния обхват на пазара на едро на резервиран капацитет, включващ терминиращи сегменти на линии под наем на едро и MAN достъп на едро, които са:

- Селищни линии, при които и двете крайни точки, посочени от заявителя, са разположени в едно и също населено място;
- Междуселищни линии, при които едната от посочените от заявителя точки е разположена в някой от 27-те административни центрове на областите в Република България, като за административен център на София-област се счита град София, а другата точка – в друго населено място, което е разположено в областта, обслужвана от този административен център.

- Междуселищни линии, при които двете крайни точки, посочени от заявителя, са разположени в различни населени места, намиращи се в рамките на една и съща административна област.

1.3. Определяне на географския обхват на пазара на едро на резервиран капацитет

Редът и критериите, в съответствие с националното и европейското законодателство, използвани при определяне на географски обхват на съответен пазар на електронни съобщения, са посочени в т. 5.2. по горе при определяне на географския обхват на пазара на дребно на резервиран капацитет.

За да може да предоставя услуги на пазар на дребно, предприятието, предоставящо обществени електронни съобщения, следва да разполага със собствена мрежа или трябва да закупи услуги на едро от друго предприятие, което присъства в съответния географски район. Предприятията, които купуват услуги за резервиран капацитет на едро, могат да бъдат в същото време доставчици на услуги на пазарите на дребно или на едро. Обикновено те са клиенти на пазара на услуги за резервиран капацитет на едро, когато нямат или имат частично изградена собствена инфраструктура, за да допълнят елементите, необходими за предоставяне на услуги на други доставчици, на пазара на едро, или на крайни ползватели на пазара на дребно.

Покритие по територия на обществените електронни съобщителни мрежи

Предвид, че услугите на дребно, както и тези на едро се предоставят чрез една и съща инфраструктура, описанията на изградените мрежи в т. 4 “Развитие на националната инфраструктура“ по-горе, както и заключенията относно националния обхват на разглеждания пазар на дребно в т. 5.2. „Определяне на географския обхват на дефинирания пазар на дребно на резервиран капацитет“ са относими и към съответния пазар на едро.

Наличие на еднакви законови и регулаторни изисквания за предоставяне на електронни съобщителни мрежи и/или услуги

Както е посочено в т. 5.2. „Определяне на географския обхват на дефинирания пазар на дребно на резервиран капацитет“, в съответствие с разпоредбите на ЗЕС, предприятията, имащи намерения да стартират дейност по предоставяне на обществени електронни съобщения чрез услугата „линии под наем“ и услугата „MAN достъп“, са задължени да подадат уведомление до КРС за осъществяване на дейността на територията на България и това изискване е валидно за всички предприятия в страната. Не съществуват териториални различия по отношение на законовите и регулаторните изисквания и това е относимо и към предоставянето на услугите на пазара на едро.

Оценка на конкурентните условия

Съгласно Насоките за пазарен анализ „съответният пазар се състои от район, в който разглежданите предприятия участват в търсенето и предлагането на съответните продукти или услуги, в който условията на конкуренция са достатъчно еднородни и

който може да бъде разграничен от съседни райони, в които преобладаващите условия на конкуренция са значително по-различни“.²⁸

Индикатор за наличието на различни условия в определените географски единици може да бъде показателят пазарен дял на участниците на пазара в тези географски единици и неговото изменение. В таблицата по-долу е представена информацията относно пазарните дялове на основните доставчици на услугата на едро, чийто общ сумарен пазарен дял, изчислен на база линии на национално ниво, възлиза на 80,5% за 2020 г. Останалите предприятия са представени в група „Други“. За да се отчете динамиката в периода на настоящия анализ, са представени данни и за 2015 г. - последната година на предходния пазарен анализ. За целите на географския анализ при изчислението на пазарните дялове на предприятията на ниво област са отчетени крайните точки на линиите, които всъщност са точки на предоставяне на услугата от предприятията в съответните области.

²⁸ Насоки за пазарен анализ на ЕК, т. 48

Таблица 9 (Търговска тайна)

Пазарни дялове на основните участници на пазара на резервиран капацитет на едро за 2015 г. и 2020 г. по административни области.

Наименование на областта	НОВАТЕЛ		НЕТЕРА		СОФИЯ КОМЮНИКЕЙШЪНС		НЕТ 1		БТК		КОМНЕТ БЪЛГАРИЯ ХОЛДИНГ		ТЕЛЕХАУС		ЦЕТИН БЪЛГАРИЯ		КУЛБОКС		А1 БЪЛГАРИЯ		М САТ КЕЙБЪЛ		ДРУГИ	
	2015 г.	2020 г.	2015 г.	2020 г.	2015 г.	2020 г.	2015 г.	2020 г.	2015 г.	2020 г.	2015 г.	2020 г.	2015 г.	2020 г.	2015 г.	2020 г.	2015 г.	2020 г.	2015 г.	2020 г.	2015 г.	2020 г.	2015 г.	2020 г.
Благоевград	Търговска тайна!																							
Бургас																								
Варна																								
Велико Търново																								
Видин																								
Враца																								
Габрово																								
Добрич																								
Кърджали																								
Кюстендил																								
Ловеч																								
Монтана																								
Пазарджик																								
Перник																								
Плевен																								
Пловдив																								
Разград																								
Русе																								
Силистра																								
Сливен																								
Смолян																								
София (столица)																								
София																								
Стара загора																								
Търговище																								
Хасково																								
Шумен																								
Ямбол																								

Таблицата съдържа данни, обявени за търговска тайна.

Източник: Данни, подадени в КРС

Видно от представените данни, във всички административни области се наблюдават изменения в пазарните далове на участниците на пазара през 2020 г. в сравнение с 2015 г. В повечето области пазарният дял на БТК е намалял през 2020 г. в сравнение с 2015 г. и е под 40%, като изключение правят само две области. Но следва да се отчете, че в тези области, в края на периода на анализа, услуги на едро предоставят някои от основните участници на разглеждания пазар като „Нетера“ ЕООД, „Телехаус“ АД и А1. Т.е. не може да се отделят зони, които да се характеризират с устойчиви хомогенни условия на конкуренция, значително по-различни от останалите, което да предполага формирането на отделни географски пазари.

Вземайки предвид разпоредбите на европейското и националното законодателство и отчитайки националните особености на разглеждания пазар, както и изводите по отношение на географския обхват на свързания пазар на дребно, КРС счита, че географският обхват на определения по-горе продуктов пазар на едро е национален.

Въз основа на изследването на критериите по-горе комисията счита, че географският обхват на пазара на едро на резервиран капацитет може да бъде определен като национален, обхващащ територията на Република България.

1.4. Заключение

КРС определя пазара на едро на резервиран капацитет, който обхваща всички терминиращи сегменти на линии под наем и MAN достъп, предоставяни на едро.

Географският обхват на пазара е територията на Република България.

2. Анализ и оценка на пазара на едро на резервиран капацитет

2.1. Въведение

В раздел III КРС стигна до заключение, че пазарът на дребно на резервиран капацитет в определено местоположение, при липса на регулация на свързания пазар на едро, продължава да се характеризира с устойчива във времето конкуренция. Въз основа на това заключение и съгласно преамбюла на Препоръката за съответните пазари²⁹, КРС може да приеме, че не е необходима по-нататъшна регулация на ниво на едро.

В Препоръката за съответните пазари от 2020 г. пазарът на едро на резервиран капацитет е определен като един от двата пазара, подлежащи на *ex-ante* регулиране. По отношение на тези пазари в т. 2 от Препоръката е посочено: „Когато се смята, че някои от пазарите, включени в списъка в приложението, не подлежи на регулиране *ex ante* при конкретните национални обстоятелства, националните регулаторни органи следва да извършат проверка по трите критерия и да докажат, а Комисията следва да се увери, че не е изпълнен поне един от трите критерия, посочени в чл. 67, параграф 1 от Директива (ЕС) 2018/1972. В съответствие с тази разпоредба, по-долу КРС е извършила проверка

²⁹ „Крайната цел на регулаторната намеса е да бъдат постигнати ползи за крайните ползватели от гледна точка на цени, качество и избор чрез постигане на устойчива конкуренция на пазарите на дребно. В действителност, когато пазарите на дребно са реално конкурентоспособни без регулиране на пазарите на едро, националните регулаторни органи следва да направят заключението, че на съответните пазари на едро вече не е необходимо регулиране.”

дали теста на трите критерия е изпълнен по отношение на пазара на едро на резервиран капацитет, отчитайки специфичните национални условия. При неизпълнението на изискванията на един от трите критерия, съгласно чл. 152, ал. 6 от ЗЕС, КРС може да не извършва анализ на пазара.

Преди да пристъпи към оценка на теста на трите критерия комисията следва да отчете състоянието и развитието на пазара в периода след предходния кръг на анализ.

2.2. Състояние и развитие на пазара на едро на резервиран капацитет

През 2020 г., на пазара на едро на резервиран капацитет в определено местоположение дейност осъществяват общо 60 предприятия, при 45 през 2015 г. В периода на настоящия анализ пет предприятия, активни през 2015 г., са преустановили дейност по предоставянето на услуги на едро на резервиран капацитет и не са декларирали такава дейност за 2020 г. Същевременно през 2020 г. дейност са декларирали 20 предприятия, които не са били активни през 2015 г., като само за последната година новонавлезлите на пазара са 4 предприятия. Списък с предприятията, предоставящи услуги на пазара в периода 2015-2020 г., е представен в таблица 10.

Таблица 10

Проект!
Приложение към проект на решение, поставен на обществено обсъждане
с Решение № 413 от 09.12.2021 г. на КРС

Предприятие	Правно- организационна форма	2015 г.	2016 г.	2017 г.	2018 г.	2019 г.	2020 г.
Брой предприятия		45	52	58	63	60	60
А1 БЪЛГАРИЯ	ЕАД	✓	✓	✓	✓	✓	✓
АЙ ТИ ЕН ЕС ГЛОБАЛ	ЕООД	✓		✓	✓	✓	✓
АСНЕТ - АЛТАН ХАЛИМ	ЕТ		✓	✓	✓	✓	✓
АСПИЛИНК	ООД	✓	✓	✓	✓	✓	✓
БДИН БГ КОМ	ООД		✓	✓	✓	✓	✓
БЛИЗУ МЕДИА ЕНД БРОУДБЕНД	ЕАД	✓	✓				
БОЛ БГ ИЗТОК	ООД						✓
БУЛГАРТЕЛ	АД	✓	✓	✓	✓	✓	✓
БУРГАСНЕТ	ООД			✓	✓	✓	
БУРДЕНИС-НЕТ	ООД				✓	✓	✓
БЪЛГАРСКА ТЕЛЕКОМУНИКАЦИОННА КОМПАНИЯ	ЕАД	✓	✓	✓	✓	✓	✓
ВАРНА НЕТ	ООД	✓	✓	✓	✓	✓	✓
ВАСИЛКА КОВАЧЕВА - ВИМ-Х	ЕТ				✓	✓	
ВЕСТИТЕЛ БГ	АД	✓	✓	✓	✓	✓	✓
ВИДА ОПТИКС-ТВВ	ООД	✓	✓	✓	✓	✓	✓
ВИДЕОСАТ 21 ВЕК	ООД	✓	✓	✓	✓	✓	✓
ВНГРУП	ООД		✓	✓			
ГЛОБАЛ НЕТ КОНСУЛТ	ЕООД	✓	✓	✓	✓	✓	✓
ГЛОБАЛ КОМЮНИКЕЙШЪН НЕТ	АД	✓	✓	✓	✓	✓	✓
ГЛОБАЛ КОМЮНИКЕЙШЪН ТВ	ЕООД			✓	✓	✓	✓
ГТС ТЕЛЕКОМ СРЛ (GTS TELECOM SRL)		✓	✓	✓	✓	✓	✓
ДЕВИН НЕТ	ООД	✓					
ДЕЛТА МОБАЙЛ	ЕООД				✓	✓	
ДИЛИС ГРУП	ЕООД		✓	✓	✓	✓	✓
ЕН БИ АЙ СИСТЕМИ	ЕООД	✓	✓	✓	✓	✓	✓
ЕНДЖЪЛСОФТ	ООД	✓	✓	✓	✓	✓	✓
ЕНДЖЪЛСОФТ - АНГЕЛ ГАРОВ - КИРИЛ ГАРОВ*	ЕТ			✓	✓	✓	✓
ЗУУМ	АД	✓	✓	✓	✓		
ИКОМ СЪРВИЗ	АД	✓	✓	✓	✓	✓	✓
ИНТЕРКОМ.БГ	ЕООД			✓	✓	✓	✓
КАБЕЛ САТ-ЗАПАД	ООД	✓	✓	✓	✓		
КОМНЕТ БЪЛГАРИЯ ХОЛДИНГ	ООД	✓	✓	✓	✓	✓	✓
КОРЕС НЕТУЪРКС	ЕООД				✓	✓	✓
КТВ ИСТЪР	ООД	✓	✓	✓	✓	✓	✓
КУЛБОКС	АД	✓	✓	✓	✓	✓	✓
ЛАФИ	ООД	✓	✓	✓	✓	✓	✓
М САТ КЕЙБЪЛ	ЕАД	✓	✓	✓	✓	✓	✓
НАСТЕК	ООД		✓	✓	✓	✓	✓
НЕТ 1	ЕООД	✓	✓	✓	✓	✓	✓
НЕТ ПЛЮС 100	ЕООД	✓	✓	✓	✓	✓	✓
НЕТ СЪРВИС БГ**	ЕООД			✓	✓	✓	✓
НЕТГАРД	ООД	✓	✓	✓	✓	✓	✓
НЕТЕРА	ЕООД	✓	✓	✓	✓	✓	✓
НЕТУОРКС - БЪЛГАРИЯ	ЕООД	✓	✓	✓	✓	✓	✓
НИКЕМ НЕТ	ООД				✓	✓	✓
НОВАТЕЛ	ЕООД	✓	✓	✓	✓	✓	✓
НЮ ТЕЛЕКОМ	ЕООД		✓	✓	✓	✓	✓
ОПТИКОМ - БЪЛГАРИЯ	ЕООД	✓	✓	✓	✓	✓	✓
ОРЛАНДОНЕТ	ООД			✓	✓	✓	✓
ПЕРНИК ЛАН	ООД	✓	✓	✓	✓	✓	✓
ПЛАДИ КОМПЮТЪРС	ООД	✓	✓	✓			
ПРОНЕТ ТЕЛЕКОМ	ООД	✓	✓	✓	✓	✓	✓
РЕЙЗЪР НЕТ	ЕООД						✓
РОКАДА	ООД		✓	✓	✓	✓	✓
РОКАДА ИНВЕСТ	ООД		✓	✓	✓	✓	✓
САТЕЛИТНИ СИСТЕМИ	ООД		✓	✓	✓	✓	✓
САТНЕТ КАРЛОВО	ЕООД						✓
СОФИЯ КОМЮНИКЕЙШЪНС	ЕАД	✓	✓	✓	✓	✓	✓
ТЕА	ООД	✓	✓	✓	✓	✓	✓
ТЕА ПЛОВДИВ	ЕООД	✓	✓	✓	✓	✓	✓
ТЕЛЕКАБЕЛ	АД	✓	✓	✓	✓	✓	✓
ТЕЛЕКОМУНИКАЦИОННА КОМПАНИЯ ВАРНА	ЕАД	✓	✓	✓	✓	✓	✓
ТЕЛЕНОР БЪЛГАРИЯ	ЕАД				✓	✓	✓
ТЕЛЕХАУС	АД	✓	✓	✓	✓	✓	✓
ТЕЛИА КЕРИЪР БЪЛГАРИЯ	ЕООД	✓	✓	✓	✓	✓	✓
ТЕЛНЕТ	ООД	✓	✓	✓	✓	✓	✓
ТОПНЕТ-2003	ЕООД						✓
ТЮРК ТЕЛЕКОМ ИНТЕРНЕТЪНЪЛ БГ	ЕООД	✓	✓	✓	✓	✓	✓
ФАЙБЪР БГ	ЕООД				✓		
ФАСТ УЕБ	ООД			✓	✓	✓	
ЦЕТИН БЪЛГАРИЯ	ЕАД						✓
ЦИФРОВА КАБЕЛНА ТЕЛЕВИЗИЯ	ООД	✓	✓	✓	✓	✓	✓

*ЕТ "Енджълсофт - Ангел Гаров - Кирил Гаров", ЕИК: 206324064 е правоприменник на ЕТ "Енджълсофт - Ангел Гаров", ЕИК: 825319234 считано от 10.12.2020 г.

**"Нет Сървис БГ" ЕООД, ЕИК: 206029498 е правоприменник на "Нет Сървис" ЕООД, ЕИК: 201979105, последното е с прекратена дейност от 26.02.2020 г.

Източник: Данни, подадени в КРС

На следващата фигура са представени данни за общия брой линии на пазара на едро за резервиран капацитет и реализираните приходи (в млн. лв) за периода 2015-2020 г.

Източник: Данни, постъпили в КРС

Фигура 9

В рамките на изследвания период продажбата на линии за предоставяне на резервиран капацитет на едро се движи в границите от 4,6 хил. линии през 2018 г. до 5,6 хил. линии през 2020 г. През 2017 г. и 2018 г. е отчетен спад, който е компенсирал през 2020 г., когато броят на предоставените линии се връща на нивото от 2016 г. Нарастването на броя на линиите, предоставени през последната година, се дължи както на увеличаване на общия брой на клиентите (в сравнение с предходната година с 9,4%), така и на по-голямото потребление от страна на някои от големите доставчици на пазара като А1 и БТК. Влияние върху отчетения ръст в потреблението през 2020 г. оказва и стартирането на дейност на предприятието „Цетин България“ ЕАД, което освен доставчик на услуги за резервиран капацитет се явява и клиент на разглеждания пазар, като закупува услуги на едро от други доставчици.

Видно от графиката, общият обем на реализираните приходи следва тенденцията на изменение на броя на предоставените линии. След спад за периода 2016-2018 г., през 2019 г. и 2020 г. се отчита ръст със съответно 11,2% и 19,3% спрямо предходните години.

Структурата на пазара по отношение на вида на предоставените линии за висококачествен достъп на едро следва тенденциите, установени през предходния кръг анализ, както и структурата на свързания пазар на дребно. На следващата фигура е представена структурата на пазара на едро от гледна точка на вида на предоставените линии в периода 2015 – 2020 г.

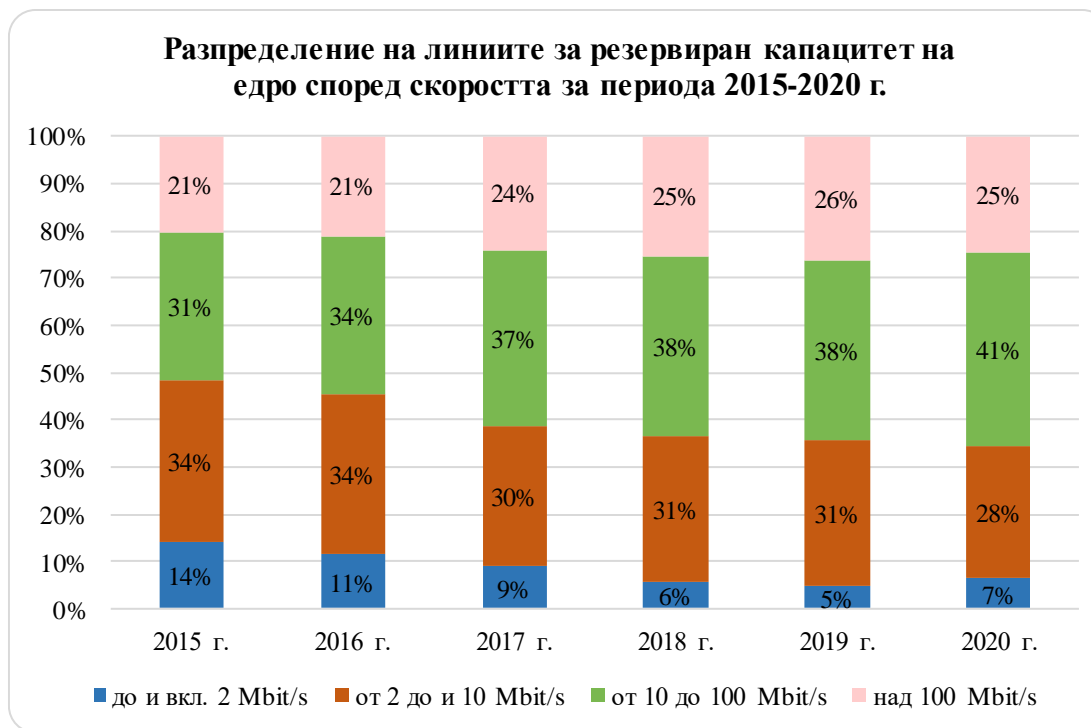

Източник: Данни, подадени в КРС

Фигура 10

През 2020 г. спрямо 2015 г. в абсолютна стойност броят на традиционните линии е намалял с 84,9%. При алтернативните линии се отчита спад с 11,7%, въпреки, че през 2019 г. и 2020 г. се наблюдава ръст със съответно 6,3% и 5% спрямо предходните години. При MAN достъпа се наблюдава увеличение с 60,1% през 2020 г. спрямо 2015 г. При относителните дялове в общата структура на пазара измененията са следните: дялът на традиционните линии от 14,5% през 2015 г. спада на 2,1% през 2020 г.; за същия период изменението при алтернативните линии е както следва – спад от 48,5% на 41,1%; изменението при MAN достъпа е в посока на нарастване на дела от 37,0% на 56,8%.

По отношение на разпределението на линиите с различен капацитет също се потвърждават общите тенденции, установени в предходните пазарни анализи, а именно насочването на потреблението към линии с по-висок капацитет. На фигурата по-долу е представена структурата на пазара от гледна точка на разпределението на линии с различен капацитет в периода 2015-2020 г.

Източник: Данни, подадени в КРС

Фигура 11

През 2015 г. най-голям дял от 34% в структурата на пазара формират линиите със скорости от 2 до и вкл. 10 Mbit/s. През 2016 г. в абсолютна стойност броят на линиите със скорости в интервала от 10 до и вкл. 100 Mbit/s нараства с 11% и също достига до 34% от пазара. За периода 2015-2020 г. броят на тези линии нараства с най-голям темп (с 37%) и делът им за 2020 г. съставлява 41% от пазара. След тях в абсолютна стойност най-съществено се увеличава броят на линиите със скорости над 100 Mbit/s – с 25% за периода 2015-2020 г. Наполовина спада (с 52,0%) броят на линиите със скорости до и вкл. 2 Mbit/s, като това се отразява и на техния дял в структурата на пазара, който от 14% през 2015 г. намалява на 7% през 2020 г.

2.3. Прилагане на теста на трите критерия

Първият критерий включва анализ относно наличието на високи и непреходни структурни, правни или регулационни бариери за навлизане на пазара на резервиран капацитет.

2.3.1. Наличие на високи и непреходни структурни, правни или регулаторни бариери за навлизане на пазара

Бариерите за навлизане на пазара³⁰ са събирателен термин на няколко различни фактора, влияещи върху пазарната сила на предприятието. Ако бариерите за навлизане на даден пазар са ниски и ако са налице възможности за реализиране на печалба, то тогава този пазар би бил привлекателен за нови предприятия. И обратно – наличието на високи и непреходни бариери за навлизане на пазара води до отслабване или предотвратяване

³⁰ Чл. 81 от Насоките за извършване на пазарни анализи

на потенциална конкуренция на пазара, което има отрицателен ефект върху крайните ползватели.

Съгласно чл. 14, ал. 2 от Методиката правни или регулаторни бариери за навлизане на пазара са тези, които не се основават на икономически условия, а са резултат от законодателни или административни изисквания, които в някаква степен ограничават достъпа до пазара на потенциални конкуренти или тяхното бъдещо поведение. На разглежданите пазари на дребно и на едро осъществяването на дейност се извършва след подаване на уведомление до регулатора, като не се изисква разрешение за ползване на ограничен ресурс. Предвид това КРС е на мнение, че не са налице правни или регулаторни бариери за навлизане на пазара на резервиран капацитет.

Относими към разглеждания пазар са другият вид бариери, а именно структурните бариери. Структурна бариера може да бъде налице когато за предоставяне на услугата е необходима инфраструктура, която не може лесно да бъде изградена или изграждането ѝ е свързано с твърде високи разходи, което прави я прави нерентабилна. Структурни бариери могат да бъдат необходимите значителни първоначални невъзстановими разходи или икономии от мащаба и обхвата, както и вертикална интеграция, които да затрудняват или възпрепятстват навлизането на нови участници на него. Основните фактори, които са относими към разглеждания пазар и може да се разглеждат като структурни бариери за навлизане на него са:

2.3.1.1. Контрол върху инфраструктура, която не може лесно да бъде дублирана

Мрежовата инфраструктура е от съществено значение за наличието и развитието на пазара на едро на резервиран капацитет. Притежаването на добре развита мрежова инфраструктура осигурява на предприятията значително предимство при предоставяне на услуги както на дребно, така и на едро, спрямо предприятията, които не притежават собствена такава или имат ограничено покритие. Предвид развитието на пазара и мигрирането към услуги за резервиран капацитет с по-високи скорости е необходимо да се отбележи и продължилото и в периода след предходния кръг анализ изграждане на мрежова инфраструктура от страна на участниците на пазара.

Информация относно изградената мрежова инфраструктура в България е описана в т. 4 „Развитие на националната инфраструктура“ по-горе.

В предходия пазарен анализ, въз основа на отчетената тенденция на миграция от традиционни към алтернативни линии под наем и към услугата „MAN достъп от вида „точка-много точки”, КРС направи заключение, че значението на исторически изградената мрежа за достъп на БТК (изградена на базата на усукана метална двойка), като бариера за навлизане и разширяване на пазара е намаляло и вече не представлява безусловна бариера, която не може да бъде преодоляна за навлизане на разглеждания пазар.

И за периода, обхванат от настоящия анализ се запазва тенденцията към замяна на традиционните линии с алтернативни линии и MAN достъп, което се очаква да продължи и в бъдеще. Т.е., към настоящия момент и в перспектива, конкуренцията между участниците на разглеждания пазар ще се влияе в голяма степен от изграждането на оптични мрежи, по отношение на които всички предприятия, предоставящи услуги на

разглеждания пазар на едро, са изправени пред едни и същи бариери за навлизане на пазара.

Видно от списъка с предприятия, предоставящи услуги на разглеждания пазар на едро в периода на анализа (Таблица 10), в края на 2020 г. има активни 60 предприятия, като 20 от тях са стартирали дейност след 2015 г., последната година от предходния кръг на анализ. Т.е. необходимостта от изграждане на мрежова инфраструктура, което по принцип е бариера за навлизане на пазар на електронни съобщителни мрежи и услуги, не е достатъчно висока и непреодолима бариера, за да предотврати навлизането на нови участници на разглеждания пазар.

2.3.1.2. Разходи за навлизане на пазара, които не могат лесно да се възстановят при неговото напускане (sunk costs)

Разходите за навлизане на пазара, които не могат лесно да се възстановят при неговото напускане е една от най-важните бариери за навлизане на пазарите на електронни съобщителни мрежи и услуги, тъй като изграждането на мрежова инфраструктура е свързано със значителни инвестиции.

В периода 2016-2020 г. общата сума на инвестициите, вложени във фиксирани мрежи, възлиза на 681 млн. лв., като от тях 48,5% са инвестиции в мрежи за достъп от следващо поколение (NGA). Най-голям ръст в общия обем на инвестициите във фиксирани мрежи (с 10%) и в тези в NGA мрежи (с 31%) на годишна база се отчита в началото на разглеждания период – през 2017 г. спрямо 2016 г. През 2018 г. спрямо 2017 г. увеличение има само при инвестициите в мрежи за достъп от следващо поколение – с 18%.

За разглеждания петгодишен период, дялът на инвестициите във фиксирани мрежи на най-големите участници на пазара - предприятията с индивидуални пазарни дялове над 1%, изчислени на база брой предоставени линии на едро през 2020 г., в общия обем на инвестициите във фиксирани мрежи, възлиза на 78,5%. Съответно, дялът им по отношение на инвестициите в мрежи за достъп от следващо поколение (NGA) за този период съставлява 76,9% от общия обем на тези инвестиции.

Въпреки че през 2019 г. и 2020 г. се наблюдава спад в общият обем на инвестициите във фиксирани мрежи и в NGA мрежи, предприятията, които не попадат в групата на най-големите участници на разглеждания пазар или не предоставят услуги за резервиран капацитет, са инвестирани с близо 2% повече средства във фиксирани мрежи и с 25,4% повече в NGA мрежи през 2020 г. спрямо 2019 г. За периода 2016-2020 г. дялът на инвестициите в NGA мрежи на тези предприятия съставлява 23,1% от общите инвестициите в NGA мрежи.

Към края на 2020 г. всички предприятия, участници на съответния пазар (с изключение на две), предоставят и други електронни съобщителни услуги, предимно услуги за пренос на данни и за достъп до интернет. Освен обстоятелството, че тези предприятия реализират икономии от обхвата чрез предоставянето на повече от една услуга посредством мрежовата си инфраструктура, те понижават и риска от реализиране на невъзстановими разходи (sunk costs) при напускане на разглеждания пазар. Ако предприятието се откаже да предоставя услугите, включени в обхвата на разглеждания

пазар, то може да продължи да използва изградената си мрежа за предоставяне на други електронни съобщителни услуги.

2.3.1.3. Вертикална интеграция

Наличието на вертикална интеграция може да представлява бариера за навлизане на нови конкуренти на съответните пазари, да създава преимущества пред съществуващите конкуренти на тези пазари и да е потенциална възможност за прехвърляне на пазарно въздействие от единия на другия пазар. Възможността на някой от участниците на този пазар да действа като доставчик на услуги на пазара на едро и същевременно да предлага услуги на крайни ползватели на пазара на дребно (като на пазара на дребно се конкурира с ползвателите на предлаганите от него услуги на пазара на едро) зависи от изградената мрежа, както и от наличието на моментното търсене.

В периода след последния кръг на анализ броят на предприятията, декларирали дейност на едро и на дребно, варира между 17 бр. през 2017 г. да 20 бр. през 2018 г. През 2020 г. осемнадесет предприятия, предоставящи услуги за резервиран капацитет на едро, са декларирали дейност и на свързания пазар на дребно – на крайни ползватели.

В тази връзка КРС счита, че на пазара на едро на резервиран капацитет всеки от участниците, който е изградил мрежа за достъп, би могъл да се възползва от предимствата на вертикалната интеграция.

2.3.1.4. Икономии от мащаба и/или обхвата

Наличието на предприятия, които реализират икономии от мащаба и/или обхвата, може да представлява бариера за навлизане на нови конкуренти на пазара, както и да създава преимущества пред съществуващите конкуренти.

Икономии от мащаба са налични за дадено предприятие, когато в резултат на нарастване на обема на предоставяните електронни съобщителни услуги намаляват средните разходи за единица предоставена услуга.

При икономии от обхвата намаление на разходите може да бъде постигнато, когато дадено предприятие използва общ капацитет за предоставяне на няколко услуги.

Наличието на изградена инфраструктура е предпоставка за реализиране на икономии от обхвата и/или мащаба. Степента, до която тези икономии дават преимущество на предприятията, зависи от фактори като: обем на продажбите, покритие на мрежата, възможността да се предоставя широк спектър от услуги и др. По отношение на разглеждания пазар предприятията, които са в състояние в най-голяма степен да реализират икономии от мащаба са участниците с най-големи пазарни дялове, изчислени на пазара на едро и на съответния пазар на дребно, но това не ги поставя автоматично в позиция да притежават и упражняват значително въздействие на съответния пазар. Годишните данни на предприятията, предоставящи обществени електронни съобщения, за дейността им през 2020 г. сочат, че почти всички участници на съответния пазар, предоставят поне още една електронна съобщителна услуга, различна от линии под наем и MAN достъп през 2020 г. Основната част от предприятията, предоставящи услуги на разглеждания пазар (53 на брой от общо 60), предоставят и услуги за достъп до интернет и пренос на данни на дребно и/или на едро. Други услуги в определено местоположение, които се предоставят от доставчиците на резервиран капацитет на едро са: гласови услуги (8 предприятия), кабелна телевизия и/или IPTV (17 предприятия).

Заклучение

Въз основа на изложеното, КРС счита, че на пазара на едро за резервиран капацитет в определено местоположение, бариерите за навлизане на пазара, изразяващи се в контрол върху инфраструктура, която не може да бъде дублирана, разходи за навлизане на пазара, които не могат да бъдат възстановени при неговото напускане, както и икономии от обхвата и мащаба и наличие на вертикално интегрирани предприятия, не представляват високи и непреходни бариери до степен да възпрепятстват навлизането на нови участници на пазара.

2.3.2. Структурата на пазара не предполага постигане на ефективна конкуренция в рамките на съответен времеви хоризонт, като се отчита състоянието на конкуренцията по отношение на инфраструктурата и други източници на конкуренция отвъд бариерите за навлизане

В рамките на втория критерий, КРС разглежда тенденциите в развитието на пазара и наличието на конкурентни ограничения, имащи отношение към разглеждания пазар; пазарните дялове и тяхното изменение в рамките на периода на пазарния анализ, както и дали поведението на доставчиците на пазара може да бъде повлияно от наличието на купувачи с възможност да въздействат върху условията на конкуренция.

2.3.2.1. Тенденции в развитието на пазара и наличие на конкурентен натиск

В рамките на предходния кръг на пазарен анализ на пазара на едро на предоставяне на висококачествен достъп в определено местоположение (пазар 4 от Препоръка 2014/710/ЕС), чийто продуктов обхват включва терминиращи сегменти на линии под наем на едро и MAN достъп на едро, КРС установи наличие на ефективна конкуренция на съответния пазар³¹. В резултат на това отмени всички специфични задължения, наложени с Решение № 1954/27.09.2012 г. на КРС на „Българска телекомуникационна компания“ ЕАД в рамките на първия кръг на пазарен анализ.

Настоящият анализ разглежда тенденциите в развитието и конкурентните условия на пазар, на който в периода на анализ не са били наложени специфични регулаторни задължения на предприятие / предприятия, участници на пазара.

В т. 6.2 на Раздел III е извършена оценка на конкурентните условия на пазара на дребно на резервиран капацитет в периода 2015-2020 г., която показва, че разглежданият пазар се характеризира с устойчива във времето конкуренция при липса на регулация на свързания пазар на едро. Видно от представените данни, пазарът на дребно следва установените, в предходния кръг на анализ, тенденции към миграция от традиционни към алтернативни линии и към линии за MAN достъп, съответно и към линии с по-високи скорости. Основната част от предоставените линии на пазара на дребно са линии за MAN достъп – за разглеждания период техният дял нараства от 86,1% през 2015 г. на 93,3% през 2020 г. Свързаният с него пазар на едро следва същата тенденция, но с по-слаби темпове – делът, който обхващат линиите за MAN достъп в общия брой линии на едро, нараства от 37,0% през 2015 до 56,8% през 2020 г. По отношение на разпределението по скорости на линиите на дребно и на едро също се наблюдават сходни тенденции – през

³¹ Решение № 412/11.08.2016 г.

разглеждания период на пазара на едро линиите със скорости от 2 до и вкл. 10 Mbit/s намаляват своя дял от 34% на 28%, същевременно нараства дялът на линиите със скорости от 10 до и вкл. 100 Mbit/s, както следва – от 31% през 2015 г. на 41% през 2020 г. За същия период, при линиите на дребно тенденциите към мигриране към по-високи скорости са още по-отчетливи – най-съществено е намалението на линиите със скорости до и вкл. 2 Mbit/s, при които се отчита спад от над 3 пъти в периода 2015-2020 г., а относителният им дял намалява до 11% през 2020 г. от 40% през 2015 г. Изменението на дела на линиите със скорости в интервала от 2 до и вкл. 10 Mbit/s е от 36% на 38%, а на тези със скорости от 10 до и вкл. 100 Mbit/s – от 20% на 45%.

Конкурентен натиск от страна на изградена инфраструктура, за предоставяне на услуги за резервиран капацитет:

Предвид установените тенденции, може да се очаква, че степента на конкурентния натиск на разглежданите пазари на дребно и на едро ще зависи до голяма степен от изграждането и развитието на мрежова инфраструктура, най-вече MAN мрежа, както от настоящите, така и от потенциални участници на пазарите. Видно от посоченото в т. 4 „Развитие на националната инфраструктура“ от Раздел III, през 2020 г. в почти всяка от областите има поне едно предприятие, което е потенциален конкурент с MAN мрежа.

Конкурентен натиск от страна на услуги, които не са част от пазара на резервиран капацитет

Съгласно изследваната взаимозаменяемост в т. 5.1 от Раздел III, предвид характеристиките на услугите, предназначени за различни категории бизнес клиенти, стандартните услуги за достъп до интернет, предназначени за малки и средни бизнес клиенти не могат да удовлетворят изискванията на големите бизнес клиенти и същите не могат да бъдат разглеждани като взаимозаменяеми от гледна точка на търсенето на висококачествените услуги за свързаност, като линии под наем и MAN достъп. Въпреки това, някои от тези услуги, като например услуги за достъп до интернет, предоставяни чрез влакнесто-оптични мрежи, комбинирани с услуги за виртуални частни мрежи (IP VPN) биха могли, в ограничена степен и при определени условия да окажат конкурентен натиск върху част от пазара на дребно на големи бизнес клиенти и по този начин да въздействат и върху търсенето на свързания пазар на едро на резервиран капацитет.

2.3.2.2. Пазарни дялове на участниците на пазара на едро и тяхното изменение

Пазарният дял е важен показател за оценка на пазарната мощ на участниците на съответен пазар, който дава силна индикация за това дали дадено предприятие притежава значително въздействие върху пазара. Съгласно Методиката, предприятия, които имат голям и устойчив във времето пазарен дял – над 50%, е вероятно да притежават значително въздействие върху пазара. За целите на анализа е необходимо да се вземе предвид и динамиката в размера на пазарните дялове на участниците на пазара за изминалия период, както и потенциалните възможности за тяхното изменение в бъдещ период.

Отчитайки специфичния начин на ценообразуване при предоставяне на тази услуги, включени в продуктовия обхват на пазара (за всеки индивидуален клиент, според специфичните му потребности и изисквания) КРС е на мнение, че пазарните дялове,

изчислени на база приходи, не биха били подходящи индикатори за оценка на конкуренцията на пазара. Следователно, за целите на анализа на пазара, изчисляването на пазарните дялове следва да бъде извършено на база брой линии. Въз основа на горепосоченото, в изложението по-долу е направен анализ за развитието на определения пазар на едро на резервиран капацитет за периода 2015-2020 г. на база брой линии.

През 2021 г. на пазара на електронни съобщения в България се извършиха няколко сделки за концентрация, предмет на които са предприятия, участници на разглеждания пазар. В тази връзка в таблицата по-долу е представена информацията относно агрегираните пазарни дялове на БТК³², с включени линии на „Нет 1“ ЕООД, Нетуоркс – България“ ЕООД и „Цифрова кабелна телевизия“ ЕООД, както и агрегирани дялове на „Цетин България“ ЕАД³³ и „София Комюникейшънс“ ЕАД.

Таблица 11

Пазарни дялове на доставчици на пазара на едро за резервиран капацитет с индивидуални пазарни дялове над 1% за 2020 г., изчислени на база брой линии, за периода 2015-2020 г.

Предприятия	2015 г.	2016 г.	2017 г.	2018 г.	2019 г.	2020 г.	2020 г. (агрегиран)
НОВАТЕЛ	12%	14%	16%	13%	14%	13%	///
НЕТЕРА	5%	4%	4%	3%	4%	11%	
НЕТ 1	10%	10%	12%	10%	10%	8%	16%
БЪЛГАРСКА ТЕЛЕКОМУНИКАЦИОННА КОМПАНИЯ	17%	13%	13%	11%	9%	8%	
КОМНЕТ БЪЛГАРИЯ ХОЛДИНГ	4%	5%	5%	6%	6%	7%	///
ТЕЛЕХАУС	1%	1%	4%	8%	7%	6%	
СОФИЯ КОМЮНИКЕЙШЪНС	14%	13%	12%	11%	12%	10%	16%
ЦЕТИН БЪЛГАРИЯ	///					6%	
КУЛБОКС	6%	7%	7%	6%	6%	4%	///
А1 БЪЛГАРИЯ	3%	3%	4%	4%	4%	4%	
М САТ КЕЙБЪЛ	4%	3%	3%	4%	4%	3%	
ТЕЛЕКАБЕЛ	2%	3%	3%	4%	4%	3%	
ТЕЛНЕТ	2%	2%	3%	3%	3%	2%	
ЕНДЖЪЛСОФТ-АНГЕЛ ГАРОВ-КИРИЛ ГАРОВ	2%	2%	2%	2%	2%	2%	
АСПИЛИНК	1%	1%	1%	2%	2%	2%	
ОСТАНАЛИТЕ ПРЕДПРИЯТИЯ	16%	19%	12%	13%	12%	11%	

Източник: Данни, подадени в КРС

Данните, относно пазарните дялове на основните участници на пазара показват известна динамика в разпределението на разглеждания пазар. Основните конкуренти на пазара (предприятията с индивидуални пазарни дялове над 1% за 2020 г.) в края на разглеждания период формират общ дял от 89%, който в сравнение с края на предходния

³² БТК е едноличен собственик на капитала на „Нет 1“ ЕООД от 28.05.2021 г. „Цифрова Кабелна телевизия“ ЕООД се е вляло в БТК и е заличено на 21.07.2021 г. С решение № 690/01.07.2021 г. Комисията за защита на конкуренцията разреши концентрация между предприятия, която ще се осъществи чрез придобиване от страна на БТК на пряк едноличен контрол върху „Нетуоркс-България“ ЕООД и непряк контрол върху „Онлайн Директ“ ЕООД.

³³ „Цетин България“ ЕАД е едноличен собственик на капитала на „София Комюникейшънс“ ЕАД от 15.07.2021 г.

кръг на анализ отчита нарастване с 6 процентни пункта. При седем от тези предприятия – „Новател“ ЕООД, „Нетера“ ЕООД, „Комнет България Холдинг“ ООД, „Телехаус“ АД, А1, „Телекабел“ АД и „Аспилинк“ ООД се отчита ръст както в пазарните дялове, така и в абсолютна стойност на броя предоставени линии на едро. В периода на настоящия анализ делът на БТК следва тенденция на спад, като в края на периода намалява до 8%, а намалението в абсолютни стойности на броя на линиите, предоставени от историческото предприятие, е с 53% през 2020 г. спрямо 2015 г. При „София Комюникейшънс“ ЕАД също се отчита спад – броят на линиите намалява с 26%, а делът – с 4 процентни пункта. През 2020 г. „Новател“ ЕООД предоставя с 8% повече линии в сравнение с 2015 г., а делът на предприятието варира в границите от 12% през 2015 г. до 16% през 2017 г. При „Нет 1“ ЕООД за разглеждания период се отчита спад в броя на линиите с 15% и с близо 2 процентни пункта в пазарния дял.

Изчислените агрегирани данни по отношение на БТК и Цетин са изключително близки по стойност и показват, че в перспективата двете предприятия биха били основни конкуренти на разглеждания пазар, следвани с малки разлики от „Новател“ ЕООД и „Нетера“ ЕООД.

При оценка на условията за конкуренция на съответния пазар следва да се отчете и степента на пазарна концентрация. Индексът на Херфиндал-Хиршман (ННІ)³⁴, изчислен на база брой линии на пазара на едро на резервиран капацитет, има стойност 710 през 2020 г., което говори за нормален конкурентен пазар с ниско ниво на концентрация. Показателят, изчислен при агрегирани данни за БТК и за Цетин за 2020 г., възлиза на 971, което също е индикатор за ниско ниво на концентрация.

Видно от представените данни относно пазарните дялове, разглежданият пазар на линии на едро за резервиран капацитет е динамичен и не са налице предприятия, които да задържат високи пазарни дялове през периода на настоящия анализ. Може да се очаква известно преразпределяне на пазарните дялове на основните участници на пазара вследствие на извършените сделки за концентрация, но предвид стойностите на агрегираните дялове, изчислени на база брой линии за 2020 г., това не би следвало да доведе до увреждане на условията на конкуренция на пазара на едро.

2.3.2.3. Липса на или недостатъчна пазарна сила на купувача на пазара на едро

При оценка съгласно този критерий се отчита дали дадено предприятие има ползватели (клиенти и крайни ползватели) със силни позиции при водене на преговори, които упражняват значително въздействие върху конкуренцията и ограничават способността на предприятието да следва поведение независимо от своите ползватели. Такава покупателна способност е налице, когато тези ползватели закупуват голям дял от предлаганите от предприятието електронни съобщителни мрежи и/или услуги, реализират значителна част от постъпленията на предприятието, добре са информирани за алтернативни предприятия, предлагащи сходни електронни съобщителни мрежи и/или услуги, и са в състояние да преминават лесно и без значителни разходи към електронни съобщителни мрежи и/или услуги, предлагани от други предприятия и/или дори да започнат сами да предоставят съответните електронни съобщителни мрежи и/или услуги. Ако се установи, че дадено предприятие няма ползватели, за които са налице изброените

³⁴ Чл. 30 от Методиката

характеристики, може да се приеме, че ползвателите на предприятието имат недостатъчна или слаба покупателна способност³⁵.

КРС анализира дали на разглеждания пазар съществуват условия за упражняване на значително въздействие върху конкуренцията от страна на ползвателите на услугата, които да могат да ограничат способността на доставчик с висок пазарен дял да следва поведение, независимо от своите ползватели.

През 2020 г. ползватели на услуги на изследвания пазар са 302, предприятия, осъществяващи електронни съобщения, които са с близо 37% повече в сравнение с края на периода, обхванат от предходния анализ. През 2020 г. предприятието с най-много на брой клиенти на пазара на резервиран капацитет е БТК, което е предоставяло услугата на 26% от клиентите на пазара (за 2015 г. този дял е възлизал на 48%), като над 37% от клиентите на БТК ползват услугата и от други доставчици. След БТК, на второ място по брой клиенти със съпоставим дял от 24% се нарежда „Нетера“ ЕООД, следвани от „Телехаус“ АД – с 16%. През 2020 г. 16 от клиентите на пазара закупуват услуги както от БТК, така и от „Нетера“ ЕООД, като половината от тях са клиенти и на А1.

В следващата таблица са представени данни относно предприятията-клиенти, закупили най-много линии през 2020 г. Предвид техния значителен брой (302) са представени предприятия-клиенти, чийто закупени линии представляват над 1% от общия брой линии, предоставени на пазара.

Таблица 12

³⁵ Чл. 31, т. 4 от Методиката

Предприятие, наело линии през 2020 г.	Относителен дял в общо наетите линии	Брой доставчици
А1 БЪЛГАРИЯ	18%	38
НОВАТЕЛ	7%	23
ЕВОЛИНК	7%	18
ТЕЛЕНОР БЪЛГАРИЯ	6%	6
НЕТ 1	6%	13
ЦЕТИН БЪЛГАРИЯ	5%	7
БТК	5%	22
ТИ.КОМ	5%	3
ДЖИТИТИ БЪЛГАРИЯ	3%	12
НЕТЕРА	3%	27
БТ БЪЛГАРИЯ	2%	2
ТЕЛЕХАУС	2%	14
T-MOBILE CZECH REPUBLIC	2%	3
ORANGE BUSINESS COMMUNICATION TECHNOLOGY LIMITED (ОВСТ)	2%	1
РАККОМ	2%	2
VERIZON UK	2%	1
ЕКУАНТ БЪЛГАРИЯ	1%	2
MAGYAR TELEKOM	1%	3

Източник: Данни, подадени в КРС

Както през 2015 г., така и през 2020 г. А1 е най-големият клиент на разглеждания пазар. През 2020 г. по данни на предприятията, предоставящи линии за резервиран капацитет на едро, предприятието е ползвало услуги от общо 38 доставчика. „Нетера“ ЕООД и „Новател“ ЕООД ползват услуги от съответно 27 и 23 предприятия, а 22 предприятия са посочили, че предоставят линии на БТК през годината.

Общите данни показват, че през 2020 г. 70 от клиентите на пазара са ползвали линии от повече от един доставчик, както следва: 55 клиента ползват от 2 до 5 доставчика, като броят на тези линии съставлява 21,6% от пазара; 7 клиента са ползвали услугите на от 6 до 9 доставчика и са наели общо 12,9% от линиите; близо 17,6% от линиите на пазара са наети от 4-ма клиента, които са ползвали услуги на от 10 до 20 доставчика; четирима са клиентите, които ползват над 20 доставчика през 2020 г. и наетите от тях линии съставляват 32,4% от общия брой.

Видно от представената информация, предприятията, закупуващи услуги на едро на пазара на резервиран капацитет, са добре информирани за възможностите за закупуване на услугата на разглеждания пазар на едро и са в състояние да преминават лесно и без значителни разходи към услуги на едро за резервиран капацитет, предлагани от конкурентни доставчици.

В допълнение, част от посочените в таблицата по-горе предприятия, освен клиенти на разглеждания пазар са и доставчици на услуги на същия пазар, като

притежаваният от тях общ пазарен дял е близо 57% през 2020 г. Също така, предприятията, които предоставят услуги на свързания пазар на дребно на резервиран капацитет и имат изградени собствени мрежи да започнат в кратки срокове да предоставят услуги и на съответния пазар на едро.

Заклучение

Въз основа на анализа по-горе, КРС счита, че разглежданият критерий не е изпълнен по отношение на пазара на резервиран капацитет, тъй като:

- структурата и тенденциите на пазарите на дребно и на едро на резервиран капацитет показват, че те се характеризират с устойчива във времето конкуренция, при липса на *ex ante* регулиране;
- в периода на анализа се наблюдава динамика в стойностите на пазарните дялове на участниците на пазара и не са налице предприятия с високи пазарни дялове на пазара на едро;
- критерият „липса на или недостатъчна пазарна сила на купувача“ не е изпълнен на разглеждания пазар на едро.

2.3.3. Недостатъчната ефективност на конкурентното право за преодоляване на установените проблеми на пазара

Предвид, че първите два критерия не са изпълнени, КРС счита, че оценката на третия критерий не би променила изводите по отношение на приложения тест на трите критерия, тъй като, за да се определи един пазар за подлежащ на *ex ante* регулиране е необходимо критериите от теста да са изпълнени кумулативно.

2.4. Заклучение

С оглед на обстоятелството, че на разглеждания пазар не са идентифицирани високи и непреодолими бариери за навлизане и анализа на структурата, и развитието на пазара показват наличие на ефективна конкуренцията, КРС стигна до извода, че пазарът на едро на резервиран капацитет не подлежи на *ex-ante* регулиране, тъй като изследваните критерии не са изпълнени.